

Film- och teatermanus för Boulevardteatern i Paris

## **REPLIKMANUS**

Boulevardteatern i Paris

Avsnitt I

Roller:

Presentatör:

Berättare:

Teaterdirektören Louis Fagot:

Pierre:

Bernard:

Jean Greco:

Jean Ziap:

## (INLEDNING)

Comédie-Français eller Théâtre Français är Frankrikes nationalteater, som grundades redan år 1680 på initiativ av kung Ludvig XIV. Teatern hade tre scener som alla var belägna i Paris: Salle Richelieu på Rue de Richelieu nära Palais Royal, Théâtre du Vieux-Colombier och Studio-Théâtre. Teatern har en repertoar av såväl klassiska pjäser som moderna verk, och omfattar 3 000 pjäser.

Vi möter här teaterdirektören Louis Fagot, på Boulevardteatern i Paris, som nu har bekymmer med sin teater, uppsättningar, ny säsong och en trilslande teaterstyrelse. Hur ska det gå för honom och för hans Boulevardteater?

Den pjäsförfattare som främst förknippas med Comédie-Français är Molière, som dock hann dö sju år innan Comédie-Français öppnades. Första scenen: som är på ett café i Paris.

### Scen 1

Sceneri: på ett litet café i Paris

**Berättaren:** Vi befinner oss nu i Paris, vid kajen av Seine, på den vänstra stranden. Teaterdirektören sitter på ett café.

Lyssnar förstrött på herrarna vid bordet bredvid.

(Kort Tystnad)

**Pierre:** ”Men, se upp, vad väntar du på?”

**Bernard:** ”Ja ja, ta det lugnt nu.”

**Pierre:** ”Men, lyckas vi nu, äntligen?”

**Bernard:** ”Vet inte, vart ska detta?”

**Berättaren:** Det var vid bordet bredvid som de satt, som han av en händelse hade förstrött börjat lyssna på. Snart var det dags för honom. De två vid bordet bredvid såg han som två typiska fransoser, gråa och trötta. Han förstod att den ene, som var mer korpulent, hade ett slags ansvar. Medan den andre verkade vara en underhuggare, som visserligen hade visst inflytande, vad det verkade. Vad saken gällde förstod han inte och om det var akut eller kunde vänta tills i morgon, visste han inte heller.

**Berättaren:** Han tänkte en stund på sitt eget bekymmer och ansvar. Än var det inte dags, eller var det just nu som han skulle samla sin energi och satsa allt. Var det dags nu? Han visste fuller väl vad styrelsen hade begärt av honom; säkra succéer och fulla hus.

**Berättaren:** De två gråa fransoserna lämnade caféets servering vid kajen, utan att ens titta upp på honom. Nu räckte han upp ett finger för att markera sin betalning, och lät en euro glänsa på det lilla fatet där kvittot fladdrade. Utan vidare scenerier lämnade han ensam det lilla caféet.

**Berättaren:** Här på *Quai Voltair* i Paris hade teatern faktiskt bara existerat sedan knappt två år tillbaka. Arton månader om man ska vara noga. Allt var fortfarande så nytt för honom. Grannar, vanor, tempo och takt, rutiner och hänsyn. Allt rullade fram som en okänd massa för honom. Och, han hade inte heller någon tid till att socialisera sig med grannarna, eller att börja

bjuda till höger och vänster, för att hoppas på något napp för egen etablering. Nej, energin fick läggas på annat.

**Berättaren:** Detta var också den tredje säsongen som nu stod för dörren och som skulle starta med en festlig premiär inom den närmaste tiodagarsperioden.

**Berättaren:** Tidigare, under det glada sextiotalet hade teatern varit belägen uppe på *Place de l'Odeon*, som låg borta på *Boulevard Saint Germain*, också här i *Quartier Latin*. Det var visserligen inte alls långt dit, egentligen. Det var nog bara en knapp kilometer fågelvägen, eller *one mile* som en Londonbo skulle sagt. Man gick faktiskt dit till den där gamla spelplatsen, invid *Place de l'Odeon*, på knappa tjugo minuter.

**Berättaren:** Där uppe på den gamla boulevarden var alltså den ursprungliga platsen för teatern. Det var också där som scenen ursprungligen hade byggts, för ett drygt sekel sedan. Då, för första gången alltså. Vid den första premiären och säsongen. Det var tiden efter den franska revolutionen. Och det var där den första premiären, det där året 1893, som var tiden då den första premiären hade hållits.

**Berättaren:** Där av namnet på teatern, *Boulevardteatern*, uppkallad efter boulevarden som den då låg på. När namnet *Boulevardteatern* myntades kändes det bra för både ensemblen, teaterchefen och för den dåvarande trilskande teaterstyrelsen, anno år 1893. Och så fick det bli. Och det hade varit en mycket bra scen på den förra adressen, och ett omfångsrikt publikutrymme, med en liten intim balkong med åtta rader. Ja, det var ett klassiskt teaterbygge på den ståtliga *Boulevard Saint*

*Germain.* Men hyran sköt i höjden efter den stora och väl behövliga renoveringen. Vilket förde med sig att teaterns ekonomiska situation höll på att bli katastrofal. Den nya teatern vid floden hade blivit räddningen.

**Berättaren:** Nu när teatern var placerad här nere på *Place Quai Voltair* hade namnet Boulevardteatern visserligen blivit något *malplacerad*, eftersom det inte alls fanns någon boulevard här så långt ögat kunde nå. Bara olika kajer.

**Berättaren:** Nej då, inte alls och ingen parad men här fanns förstås den tröga floden Seine med sin trafik, och adressen var lämplig ändå, trots allt. Med det behagliga surret också från olika studentikosa tillhåll, ibland skrän och hög debatt. Och med turistströmmarna och alla kulturintresserade parisare som flockades här på vänstra stranden av Seine;

**Berättaren:** "*A rive gauche, n'est pas, et en centre de Quartier Latin.*"

**Berättaren:** Nå, trots allt, så hade det varit speciellt, när det begav sig på scenen under alla säsonger när teatern låg på boulevarden. Ack, då hade det varit härligt, att känna och verkligen få uppleva teaterns strålgans.

**Berättaren:** Platsen för teatern hade under alla tider alltid varit den borta på *place de l'Odeon*. Här på *Quai Voltair* var det svårare att få fulla hus på premiärer.

**Berättaren:** Allt var så mycket billigare då i Paris på sextiotalet, och allra helst var förhållandena så mycket enklare här i *Quartier Latin*, då det på den tiden bara bodde mest fattiga studenter och några ministerier och kyrkor, akademier och

slutna förnäma sällskap. Vilka inte strödde sina francs omkring sig i onödan, vilket gjorde att näringarna inte kunde ta tillräckligt med betalt.

**Berättaren:** Detta var andra säsongen som nu skulle inledas med teatern på *Quai Voltair*. Snart skulle premiärerna presenteras. Teaterdirektören Louis Fagot var faktiskt fortfarande nervös. Som inför en stor premiär. Om tre dagar, på den stundande lördagen skulle alla samlas efter sommarens ledighet och förlustelser, vilket ofta blev till en slö tillvaro. Då i ledigheten fanns inga planer, man sköt lätt på det för man hade ju semester. Vilket förde med sig sena aftnar, lata dagar ofta med för mycket vin. Sommaren, som ofta blev till en *disträ* tillvaro för en artist, som aldrig fick utlopp för sin kreativitet.

**Berättaren:** Det spelade ingen roll hur inbjudande stränderna var, eller hur de himmelska alpernas klättringsleder var eller hur pittoreska de små festerna i byarna var, för den sysslolösa skådespelaren eller för den dagdrivande regissören som inte kunde skapa. En teater mellan säsongerna var ett kallt museum utan liv. Det var ju ingen premiär på gång, det var inga fulla hus, ingen *Shakespeare* att sätta tänderna i eller någon balett på tå. Det var ingenting, *rien, pas de tous*.

**Berättaren:** Det var sysslolösheten som gjorde det trist att vara en artist. Så Louis Fagot, teaterchefen var nu lite nervös för han visste hur det skulle låta, när aktriser och aktörer, sminköser och andra till teatersällskapet hörandes, skulle samlas på teatern och bräka om sina olyckor.

**Berättaren:** Han älskade visst sin ensemble, men han ville nu

att ensemblen skulle fokusera på säsongens stora nummer; *Cabaret Burlesque*, *Sköna Helena* och *Figaros bröllop* som skulle ha premiärer under säsongen.

**Berättaren:** Bara allt gick som det var planerat. Och att ingen hade fått förhinder eller hade slutat och att hela ensemblen var fullständig och helt komplett. Lika viktigt var det att rösterna höll och, förstås, att alla fanns vid liv och var på ett gott humör. Det fanns alltid risk för avhopp, om någon blivit erbjuden något av andra teaterhus som var mer lockande.

**Berättaren:** På lördag skulle allt vara klart och Louis Fagot kunde då äntligen få koppla av. Eller så var allt till ett totalt kaos. Bankrutt? Pengarna slut eller flera avhopp, och allt kan vara inställt. Eller så var de tvungna att flytta igen. Det var inte lätt att vara teaterchef i Paris vid den här tiden.

**Berättaren:** Sanningarnas skarpa besked; om hoten och kraven, och om skulderna och om allt som var sanningen bakom en fattig teater. Han visste ingenting om den saken ännu och han kunde inte heller få några säkra besked från teaterstyrelsen, inte före nästa styrelsemöte.

**Berättaren:** Nu slog han igen dörren till teaterns entré och klev ner för den ganska pampiga entrétrappan som generöst och bekvämt avslutade teaterfastigheten ner mot gatans blanka stenar vid flodens vänstra kajkant. Det var en bra fastighet och monsieur Fagot hade bra villkor i sitt kontrakt, tyckte han själv.

**Berättaren:** Han myste i sina mustascher – något som han plägade göra när han var nöjd - och klev iväg ut på trottoaren, ner till den mer livliga *Quai Voltaire* som sträckte sig just här

invid Seines kajkant. Han fortsatte glatt sin promenad med sin mustasch och gick in på Rue de Seine. Nu skulle en delikat lätt lunch avspisas av honom, utan något sällskap. Han hade redan siktat in sig på en härligt het *soup l'oignon gratiné* nere på *Brasseri La Palette*, som låg bort på hörnet. Detta lunchställe var ett av hans favoritställen i kvarteret.

**Berättaren:** Han gick spänstigt den korta biten bort till brasseriet; först gick han längs Quai Voltair några hundra meter och sedan vek han av in på Rue de Seine. Han kom genast in i ett nästan brutalt och väldigt gytter av butiker. Massor av ställen med det ena eller det andra.

**Berättaren:** Många affärer med upphängda skyltar som skrek ut vad som fanns här, just här av butikens utbud. Han älskade platsen, där allt möttes: steg och burlesker, som en fanfar av dråpliga uppslag och av alla skyltfönster som dignade av lockelser och mer stiliga fasader tillhörande något slutet sällskap. Allt fanns här i dessa kvarter, och buden sprang och kärrorna, och allt springet av nyfikna och av alla turister. Ja, allt stod inför teaterdirektören när han svängde in på Rue de Seine.

**Berättaren:** Han insåg verkligen hur alla kämpade om sin plats på marknaden. Han visste nämligen att hans teater var nära nog bankrutt. Han hade faktiskt bara ett halvt år på sig att vända de röda siffrorna, enligt revisorn. Sedan var det slut om han inte lyckades vända kurvorna. Styrelsemötet för två kvällar sedan gav för handen att monsieur Fagot måste presentera en åtgärdsplan där han visade hur de röda siffrorna blir blå.

**Berättaren:** Där förlust blir vinst. Han hade ännu ingen sådan



åtgärdsplan i sin låda. Nej, han brukade alltså nonchalera revisorns rapporter. Men nu hade han fått ett ark med besluten uppradade. Där stod att Teaterstyrelsens ordförande kräver in en komplett åtgärdsplan, senast den tjugofemte november 1988.

**Berättaren:** Monsieur Louis Fagot, teaterchefen på Boulevardteatern hade fortfarande ett dolt ess i rockärmen som inte styrelsen kände till. Och till den premiären skulle han bjuda dem personligen, alla tolv ledamöterna, som utgjorde styrelsen för hans teater. Förutsatt att alla planer gick i lås.

(Tystnad 10 sekunder)

## Scen två

Sceneri: På Brasseri La Palette, rue de Seine, i Paris, dit teaterdirektören skulle gå för att äta sin lunch.

**Berättaren:** Monsieur Jean Greco slog sig ner på trottoarsserveringen som hörde till *Brasseri La Palette*. Det var fortfarande tidigt på eftermiddagen och säsongen hade just tagit sin början för honom. Det var hans säsong som författare och skribent, som tog sin början. En ny säsong i Paris gällde nu för honom. Allt var så oprövat, än så länge.

**Berättaren:** De senaste åren hade Jean Greco faktiskt i all hemlighet vistats i en helt annan landsända. Han hade bott långt nere i soliga Provence. Det var ett fagert landskap som låg långt

borta från Parisregionen. Där hade han levt, älskat och verkat helt inkognito, nere i det ljuvliga Provence.

**Berättaren:** Men, han hade ju varit utan sitt kära Parisliv så länge. Allt för länge, enligt egen uppfattning. Vad fanns kvar för honom här? Ja, han hade verkligen saknat detta liv. Han ville få tillbaka känslan av att tillhöra. Samtidigt som han hade älskat det lätta artistlivet i sydfranska Alper.

**Berättaren:** Vem var han, denne Jean Greco?

**Berättaren:** Nu var han äntligen tillbaka i sina kvarter. Här i sitt underbara *Quartier Latin*. Han hade så fruktansvärt saknat den ivriga pulsen och det galna tempot från sina kvarter. Allt det här livet och alla de intryck som nu åter fyllde honom och som genomströmmade honom och hans själ. Genomströmmade honom fullständigt. Ja, faktiskt, det var vad som skedde nu.

**Berättaren:** All ytlighet och allt som sken så starkt, alla dessa kontraster med alla ständiga scenbyten.

**Berättaren:** Jean Greco var parisaren som hade landat här i staden som artonåring, och som hade gjort sig en plats på konstens marknad *à la Paris*. Men han var också en monsieur som aldrig hade gjort någon riktig succé. Han var alltjämt en ständigt fattig konstnär och således en ständigt kämpande artist.

**Berättaren:** För några år sedan lämnade han denna konstscen för att utvecklas till något nere i Provence. Han var då slagen i spillror av press och konkurrens och han var helt enkelt totalt utblottad. Men samtidigt hade han tur eller om det rent av var

ödet. Han hade gjort skandal, en praktskandal inom konstens Paris. Och, som sedan blivit räddad, och förpassad till andra raden på konstens marknad. Han var konstnären som inte hade något att hämta i Paris just då.

**Berättaren:** Han hade haft vernissager och han hade blivit så fruktansvärt nersablad av den parisiska pressen.

**Berättaren:** Han hade blivit så förbannad en gång att han till och med hade, vid en av hans utställningar, brusat upp och hållt det överfulla vinglasat över stjärnskribentens kravatt. Och därmed, genom den skandalen gjort sig omöjlig på Paris' konstnärsscen under den perioden.

**Berättaren:** Räddningen för honom hade blivit hans gamla konstnärskollegor, de som han för länge sedan hade studerat konsten med tillsammans i Saint Paul de Vence nere i Provence, på tidigt sjuttital.

**Berättaren:** Ja, faktiskt, det blev hans räddning. Den gamla målarskolan som låg i Provence precis utanför Nice Côte d'Azur. Det hade blivit början på hans långa vistelse i Provence. Han hade blivit räddad av sina gamla målarvänner, den gången. Men allt har ett slut.

**Berättaren:** Nu var han alltså tillbaka här i Paris.

**Berättaren:** Hans etablering i Provence hade visserligen varit både romantisk och underbar på många sätt, så länge den varade. Men allt har ett slut. Och det lätta soliga Provencelivet var slut för Jean Greco, för denna gång.

**Berättaren:** Bitterhet? Javisst, visst var han bitter att han inte

lyckades fullfölja sitt sagolika projekt där nere i Provence.

**Berättaren:** Nu gällde det alltså att åter etablera sig i Paris. En etablering varar blott bara så länge den håller på, du kan aldrig konservera en sådan etablering och låta den vila, för att på nytt bara komma tillbaka, som om alla förhållanden var sig lika.

**Berättaren:** Hans liv i Paris, före Provence hade alls inte alltid varit någon triumf. Då var han en ständigt den sökande och den trevande konstnär vars konstverk visserligen gick att beskåda på gallerier runt om i Quartier Latin. Han hade också hängts ut i tidningarna som en misslyckad, både inom sin konst och i övrigt som människa. Faktiskt, så hade det varit. Men den tiden var nu helt förbi.

**Berättaren:** Nu gällde det alltså en ny etablering för honom. Det enda som faktiskt band honom till detta kvarter, var ett av honom för länge sedan inlämnat manuskript för en bok.

**Berättaren:** Manuskriptet som Jean Greco en gång lämnade in hos Shakespeare & Company, som var ett klassiskt förlag.

**Berättaren:** Ett bokförlag som drevs av sanna entusiaster som inte var för förnäma och som hade tagit emot hans epos. Hans manuskript om hans konstliv, hans *Art de la Vie och Livets teater*. Men, alltså, det fanns ingen utgivning ännu. Om det alls skulle hålla måtten, hans gamla manuskript.

\*

**Berättaren:** Nu började det hända saker, tyckte Jean Greco. Han visste inte på vilket sätt. Det fanns något egendomligt med det hela, och med den här utvecklingen.

**Berättaren:** Mötet med den gode vännen Jean Ziap igår var helt spontant så det knappast kunde vara planerat för någon eller av någon. Det var väl ödet. Eller slumpen. Vad var sanningen i livets skeende?

**Berättaren:** Denne Jean Ziap, som hade något mystiskt förflutet, hade varit en av hans gamla trogna kontakter, men det var från tiden före Provence. Under Jean Grecos tidigare period här i Paris. Vad ville han nu, efter så här lång tid av tystnad? Vad kunde detta leda till? Visst, hans intresse var nu väckt. Nu var det ännu ett diffust möte som väntade honom här på brasseriet idag klockan ett. Så var det bestämt. Och detta möte kunde också vara början till hans nya Parisetablering.

**Berättaren:** I går, här på hans favoritbrasserie, hade Jean Ziap plötsligt dykt upp och helt fångat hans intresse. Jean Greco och Jean Ziap hade genom åren alltid haft en sorts lös flyktig kontakt. De kände varandra sedan länge och rörde sig i kvarteren regelbundet. De var som två kolleger, men ändå inte helt. Alltid var det på gallerier eller på boulevarderna som de stötte ihop, här i Quartier Latin eller över ett glas vin eller en *pastis* här på *Brasseri la Palette*.

**Berättaren:** Det var något mystiskt med den mannen. Han var troligen invandrad ryss ursprungligen, tänkte Jean Greco. Men han, Jean Ziap hade nu bott i Paris sedan många år. Vad Jean Greco visste så bodde kamraten i en vindslya borta på Rue Jacob. När han inte varit på flykt, undan ordningsmakten eller maffian(?).

**Berättaren:** Det var allt något mystiskt över honom, som sagt. Vad kan det här innebära för honom själv, för Jean Greco, nu?

**Berättaren:** När de igår skildes och drack en sista broderlig skål, kom det fram att han, Jean Ziap, skulle ut på en resa. Nu skulle Jean Ziap leda en grupp som var ett spektakulärt och brokigt sällskap av hippies, eller Bolsjeviker eller konstnärer, eller fria artister från när och fjärran. De skulle resa bort. Vart, var inte helt klarlagt för honom, än så länge.

**Berättaren:** I vart fall så hade Jean Ziap blivit så full i gasen i går att han hade skroderat hela kvällen så det stod härliga till. Det hade blivit en hel och full föreställning här på brasseriet sent i går kväll. Då hade Jean Greco faktiskt tagit sitt vinglas och flyttat sig diskret till ett lite mer avsides bord. Han kände ju inte alls någon som han kunde fråga, förutom just denne Jean Ziap. Han kunde i alla fall inte undgå att följa föreställningen, som hade denne lite speciella Jean Ziap som dirigent.

**Berättaren:** Det bestämdes högljutt om deras bagage och om deras fordon. Och om deras fest och den planerade resan. Deras avfärd, och om vilken väg som skulle följas och var olika stopp skulle göras längs vägen.

**Berättaren:** Jean Ziap's sällskap skulle nu alltså lämna Paris och flytta till Catalonia i Spanien vid Pyrenéernas bergmassiv. De skulle alla flytta in i något okänt och något övergivet. Ett gammalt palats från förr, som tycktes vara något av ett gammalt slottsbygge. Som de inte ens hade fått nycklarna till, som de ännu inte ägde och inte hade de något omvitnat kontrakt heller.

Och inte ett enda papper hade de när det kom till kritan, för sin rätt, att bo i slottet i främmande land.

**Berättaren:** Men det var som sagt något av ett hippiegång, där någon familj kom från San Fransisco och några andra kom från Moskva. Sedan kom en familj från London och dessutom ett par fagra damer kom från det fjärran liggande Stockholm i La Suède. Och så ledaren själv alltså, han som hette Jean Ziap och som kom med sin vackra Sylvie från Quartier Latin, här i det förtrollande Paris.

**Berättaren:** Totalt var det tolv individer. Om nu Jean Greco hade räknat rätt och mindes dem alla. Allt hade ju varit tillsammans med ett friskt vindrickande.

**Berättaren:** Jean Greco skulle absolut själv stanna i Paris, han var inte alls spekulant till någon plats på den där resan då det fanns för mycket ogjort för honom i Paris. Det gjorde han genast helt klart för Jean Ziap i går, när han fick frågan. Resan till Provence var för honom en flykt som hade blivit till en härlig resa, som han inte ångrade för en sekund. Sitt bohemiska konstnärsliv hade vid denna tid totalt blivit strandat och penslarna hade blivit torra, stela, och tuberna av oljefärgen; den distinkta gula, den parisblåa och den intensivt röda, hans kulörer och hans skapande kraft, hade alla stelnat. Provence blev hans räddning då. Kan samma sak ske nu, fast tvärtom? Att hans räddning blir Paris efter hans år i Provence. Vem äger svaret på den frågan?

**Berättaren:** Jean Greco och Jean Ziap hade under gårdagskvällens strålande sken skiljts efter många glas, med

både kindkyssar och broderliga omfamningar.

**Berättaren:** Det sista han sa innan det skildes igår, blev till något mystiskt drama, som en stickreplik, tänkte Jean Greco.

(Tystnad 10 sekunder)

### Scen tre

Sceneri: Brasseri La Palette

**Berättaren:** Vi befinner oss nu på det brasseri La Palette, som teaterdirektören har som lunchrestaurang.

**Jean Ziap:** ”Jean, jag har bara några intressen kvar här i Paris. Och det är intressen som behöver bevakas, förstår du.”

**Berättaren:** Jean Ziap blinkade mot kamraten och höll sig stilla några minuter.

**Jean Ziap:** ”Om du vill hjälpa mig med en sak så vore det toppen. Nu när du inte tycks vilja följa med till Spaniens strålande sol”

**Berättaren:** Nu var hans blick mer intensiv och plötsligt var den helt fokuserad. Han ställde ner sitt urdruckna vinglas och blev så helt allvarlig.

**Jean Ziap:** ”När jag under det närmaste året kommer att vara verksam nere i Spanien och bygga upp vårt kulturslott med tinnar och torn, vore det bra om du för min räkning, kunde ha viss kontakt med bokhandeln Shakespeare & Company.”



**Jean Greco:** ”Inga problem, broder. Jag känner till det stället. Vad ska jag göra? Din våning är ju uthyrd men jag bor kvar på Rue du Bac. Och din *post restante* kan ju användas för behövlig korrespondens. Inga problem, Och ha nu en trevlig resa.”

**Jean Ziap:** ”Merci, et bon nuit pour vous, monsieur.”

**Jean Greco:** ”Au revoir, et bon nuit, monsieur.”

**Jean Ziap:** ”Du, vänta lite bara. Det var en sak till som jag inte får glömma. Kom här broder, får jag bara bjuda på ett glas till. Sitt ner, bäste kamrat, sitt här vid min sida igen, ja här och nu genast. Det var bara en sak till, innan vi skiljs, som jag måste beröra. Har du tid att lyssna på mig, bara en sekund och inte mer?”

**Berättaren:** Jean Greco tittade förvånat upp när han just hade klivit ut ur brasseriets terrass, ut på Rue de Seine och var på väg hem. Han vände sig åter leende om mot kamraten som han just hade önskat ett kärt; ”bonne voyage”.

**Jean Greco:** ”Det går bra, vad är det nu som trycker dig?”

**Jean Ziap:** ”Det är min sabla oro, som inte går över, förstår du. Sedan några år tillbaka är jag inblandad i några så kallade affärer, som visserligen var något tvivelaktiga till sin natur. Det gällde både spionage och vissa kriminella kontakter för mig, och dessutom något ouppklarat mord, som jag var på väg att lösa, och sedan var det något med någon hemlig agent som agerade på presidentens uppdrag, som jag avslöjade i offentlighetens skarpa sken. Nå, allt gick inte som det skulle i

avslutsfasen.”

**Jean Greco:** ”Nej tack, några av dina skumraskaffärer är inget för mig, så du vet. Jag går nu mycket försiktigt in i något helt nytt när jag nu är tillbaka i Paris för en ny etablering. Jag skall nu ta mig in i området med litteraturen som uttryck, och då får inget beskugga mitt rykte och min tillvaro. Du vet, teater och litteratur. Nej, jag tror jag måste gå, och det helt utan dina tips.”

**Jean Ziap:** ”Nej, vänta. Det är ingen skumraskaffär alls eller särskilt kriminellt egentligen, det är bara en kontakt som du måste hjälpa mig att avsluta. För avslutas den inte så är jag inte fri. Då är jag som ett jagat villebråd. Känner du alls till något av mina offentliga avslöjanden?”

**Jean Greco:** ”Nej, det gör jag verkligen inte. När jag levde i Provence så gällde bara tillvaron där för mig, och inga Pariskontakter alls hade jag kvar att vårda. Så jag vet ingenting om vad du har avslöjat.”

**Jean Ziap:** ”Lyssna nu; på *Rue de Seine*, på denna gata en bit bort alltså, ligger ett förlag som heter AVANTI.”

**Jean Greco:** ”Jo, det vet jag ganska säkert var det ligger. Tror faktiskt att det ligger bara några hundra meter bort i den riktningen”, svarade Jean Greco och pekade söderut, bort mot *Boulevard Saint Germain*.

**Jean Ziap:** ”Bra, det är om det förlaget som det handlar om. Du måste lova att finnas här på brasseriet i morgon klockan ett, efter lunch, så skall jag berätta för dig vad det handlar om.”

**Jean Greco:** ”Klockan ett i morgon, alltså, här på brasseriet.

Här på denna stol. Det kan jag lova dig broder, inga problem. Men lova mig att inte blanda in några som helst skumma element i det du vill att jag ska göra.”

**Jean Ziap:** ”Bra, och då var det avgjort, och vi möts alltså här, då. Som avtalat, eller hur? På återseende. Nu får du gå, min kamrat.”

**Jean Greco:** ”Jean, min gode vän. Skall jag utföra detta uppdrag så måste jag veta något mer vad det handlar om. Det är fullt rimligt, eller hur.”

**Jean Ziap:** ”Nå väl, det är jag beredd att hålla med om, Jean. Men det blir mycket kortfattat.”

**Jean Greco:** ”Okay, jag frågar och du svarar.”

**Jean Ziap:** ”Så får det bli, men jag avslöjar inga hemligstämplade fakta.”

**Jean Greco:** ”Vad är du anklagad för”, började Jean Greco ivrigt sitt utfrågande.

**Jean Ziap:** ”Det mesta är hemligstämplat.”

**Jean Greco:** ”Okay, men det som inte är hemligt, vilka kretsar har du rört dig i?”

**Jean Ziap:** ”Ryskt spioneri, hemliga upplysningar från presidentnivå till ministernivå och samröre med parismaffians halvkungar.”

**Jean Greco:** ”Jaha, inte värre än så. Men om vi tar det från början. Varför ryskt spioneri?”

**Jean Ziap:** "På sextiotalet flydde jag med min familj från statskommunismens Sovjetunionen. Min far hade arbetat i det franska underrättelsemaskineriet under andra världskriget. Han hade några kontakter kvar, både i Paris och i Bretagne. Far och mor lämnade mig här i Paris och de bosatte sig sedan i Bretagne."

**Jean Greco:** "Det förklarar en del, jag förstår."

**Jean Ziap:** "Nej, det förstår du inte alls. Det var mer komplicerat än så, det måste du inse. Den ryska maffian, eller de ryska förgreningarna av det undre sovjet som fanns i Paris på sextiotalet, sökte upp mig, för jag var ju en efterlyst ryss då som befann mig i landsflykt. Jag var alltså illegal. Villkoret för att jag skulle kunna stanna kvar i Paris och inte bli hemskickad, sa dom, var att jag skulle kunna fungera som en hemlig informatör till kommunisterna."

**Jean Greco:** "Och nu då, vad gäller nu?"

**Jean Ziap:** "Jag är fortfarande misstänkt, men jag kommer inte längre att bli hemskickad."

**Jean Greco:** "Och det där andra då, med parismaffian och med statskontrollerade intressen på ministernivå. Hur var det med den saken?"

**Jean Ziap:** "Tyvärr, där är det locket på. Parismaffian vill

fortfarande mörda mig, och det är det som är det avgörande skälet till att jag lämnar scenen nu.”

**Berättaren:** Mer blev det inte sagt. När Jean Greco insåg att intervjun var slut, förstod han att det inte skulle bli några fler upplysningar.

**Jean Ziap:** ”Det är allt jag har att säga nu. Och du beläggs med absolut tystnadsplikt. Du får alltså inte yppa något av detta när vi åter träffas i morgon. Är det klart?”

Nu insåg plötsligt Jean Greco att han inte alls kände Jean Ziap tillräckligt mycket för att förstå allt.

**Jean Greco:** ”Det är klart. Då ses vi klockan ett vid detta bord i morgon.”

**Jean Ziap:** ”Avgjort. Och på återseende, min gode broder.”

**Jean Greco:** ”Avgjort.”

(

Tystnad 10 sekunder)

## Scen Fyra

Sceneri: På Brasseri Palette, rue de Seine, dit teaterdirektören skulle gå.

**Berättaren:** Det var igår som de hade träffats, och vad Jean Greco visste så var Jean Ziaps hela hippiesällskap nu redan på väg mot den spanska solen. Utom just ledaren själv, Jean Ziap, som nu alltså skulle stanna till ytterligare här på brasseriet ett

tag för att överlämna något viktigt och avgörande budskap till honom.

Nu slog klockan ett och när som helst skulle han dyka upp, det hade han lovat. Nå, Jean Greco visste inte särskilt mycket om Jean Ziap, om författaren och aktören med det roliga namnet. Ziap, det är ju inget vanligt franskt namn alls, men han behöver ju inte alls vara någon fransos från början, eller hur. Nej, han var visst ryss. Eller så är det bara ett simpelt artistnamn som han skaffat sig i spektaklets *Paris*.

Eller ett namn som var taget från någon bohemisk hjälte som inte han kände till. Vem vet?

Det gick några minuter och han började vrida sig oroligt omkring. Och så, äntligen skallade det ett rop:

**Jean Ziap:** ”Jean Greco, så bra att du redan har kommit hit. Det här går fort. Har inte mycket tid kvar nu. Har du något att dricka? Får jag bjuda dig på ett glas?”

**Berättaren:** Jean Ziap stormade fram till Jean Grecos bord där han satt på terrassen till brasseriet. Han slog näven i bordet och skrattade glatt.

**Berättaren:** Han var ju nu bara lite sen och ville få det hela överstökat, detta var hans sista uppdrag före Spanien.

**Jean Greco:** ”Tack broder, ge mig en konjak. Nå, vad vill du att jag ska göra”,

**Berättaren:** frågade Greco lite kort.

**Jean Ziap:** ”Låt mig bara få sätta mig, och få min öl”,

**Berättaren:** blev Jean Ziaps korta svar.

**Jean Ziap:** ”Och du ska få din *cognac Napoleon*. Jag går och köper nu på en gång i baren.”

**Berättaren:** På väg tillbaka från baren med den köpta ölen och konjakskupan, blev Jean Ziap hindrad på nytt.

**Louis Fagot:** ”Ziap, monsieur Ziap. Här står jag och ropar som på den bästa bondauktion. Så du springer, har du tagit tjänst som servitör på detta simpla men strålande ställe? Hur är det fatt?”

**Berättaren:** En mycket bekant stämman fick honom att tvärt bromsa upp på sin väg till cafébordet där nu Jean Greco otåligt satt och väntade.

**Berättaren:** Teatermannen Louis Fagot stod bekvämt i brasseriets stora sal och såg sin kollega och vän, Jean Ziap, skynda iväg genom brasseriet. När Jean Ziap konstaterat vem det var som hade skrikit ut hans namn så att hela krogen hörde, lugnade han ner sig något och stannade upp.

**Jean Ziap:** ”Monsieur Fagot, *bonjour*. Får jag bara ställa bort ölen så skall jag hälsa på er, ett ögonblick bara.”

**Berättaren:** Han ställde sitt glas borta på bordet där Jean Greco satt och nervöst väntade på nästa scen i detta drama, en eftermiddag på *Brasseri la Palette*. Jean Greco grep sin konjakskupa och andades njutningsfullt in aromen.

**Berättaren:** Jean Ziap och Louis Fagot var således båda skribenter och hade tillsammans redigerat och skrivit i en egen kulturbulletin. Nere på förlaget och på boklådan *Shakespeare & Company*, där hade de under många månader haft sin lilla

improviserade redaktion, där de hade suttit och redigerat till sent om aftnarna. När de sedan var klara med sina notiser och artiklar hade de, ofta brådslande, skickat originalförlagor med kurirer till tryckeriet nere i Montparnasse.

**Berättaren:** Men nu hade det gått några år sedan det begav sig. Jean Ziap hade också varit den som fungerat som ansvarig utgivare, och när han hade blivit häktad hade det varit omöjligt att hålla ihop redaktionen, då alla inblandade såg till att inte bli misstänkta för samröre med den gripne ryssen, Ivan Zebastopol, som var det riktiga namnet på Jean Ziap.

**Berättaren:** Jean Ziap som ursprungligen var från Sovjetunionen, hade hetat något helt annat på den tiden; Jean hade det blivit efter hans ursprungliga stolta Ivan och Ziap kom efter det mycket ryskklingande släktnamnet Zebastopol.

**Berättaren:** Jean Ziap och Louis Fagot hade en närmre kollegial relation än vad Jean Greco och Jean Ziap egentligen hade. De var mer konkret två kollegor, även om inte Jean Ziap brukade besöka teaterns golv och salong särskilt ofta. Han hade som sagt varit inblandad med flera ljusskygga element i staden och dessutom rent av varit efterlyst av den hårdföra Parispolisen, *les gendarms*.

**Berättaren:** Jean Ziap höjde sitt ölglas kamratligt mot Louis Fagot och de drack varandra till.

**Louis Fagot:** "Monsieur Ziap, stämmer det att ni skall bege er till Barcelona, med ert brokiga sällskap?"

**Jean Ziap:** "Jo, jag reser om någon timma. Allt är klart, och alla avsked äro nu gjorda. Det återstår bara en detalj, som min



gode vän Jean Greco här, nu ska bli varse.”

**Louis Fagot:** ”Jaha, på det viset. Och har ni skrivit några artiklar till nästa nummer av vårt magasin, om jag får spekulera en smula?”

**Jean Ziap:** ”Nå, det är inte så brådskande med det, förstår ni, monsieur Fagot. För vår kulturbulletin läggs nu i malpåse, under en period. Jo, så är det, jag skall mycket riktigt bege mig till Barcelona med mina utvalda medlemmar. Vi är som ett kollektiv, som nu skall sätta ner våra bopålar utanför Barcelonas vindistrikt, i djupaste *Rioja de Cataluna*.”

**Louis Fagot:** ”Så, på det viset blir det alltså. Då lägger jag mina utkast till artiklar om teatern åt sidan eller låter något annat nyhetsorgan publicera dessa verk.”

**Jean Ziap:** ”Gör så. Det är bäst. Låt inte det hindra er produktion.”

**Berättaren:** Jean Greco var inne på sin andra espresso och sin andra konjaskupa, när han märkte att Jean Ziap var på väg tillbaka till deras bord. Med sig hade han en okänd monsieur, som med galant kostym, blank hög panna och en liten förnäm mustasch som var ytterst prydlig, konstaterade Jean Greco.

**Jean Ziap:** ”Låt mig få presentera dig för Louis Fagot, Boulevardteaterns chef och min vän och kollega. Vi är ju båda skribenter, som du förstår.”

**Berättaren:** Jean Greco vred sig lite besvårad om och fick se den två meter långa Louis Fagot med mustaschen.

**Jean Greco:** ”Bonjour, jag är Jean Greco, och inget mer.”

**Louis Fagot:** ”Så ytterst angenämt, monsieur Greco. Mitt namn är som ni hörde, Louis Fagot.”

**Berättaren:** Innan det blev mer socialt prat och kontaktskapare, avbröt Jean Ziap de båda herrarna.

**Jean Ziap:** ”Nog, se till att höra upp något nu, Messiers!”

Berättaren: Bägge herrarna tittade upp, förvånade av det plötsliga allvarsamma i tonen.

**Jean Ziap:** ”Vi har inte så många timmar på oss, och vi, jag och mitt utvalda sällskap skall åka långt, alldeles strax. Nu gäller det bara mitt avslut här i Paris, *mon simple fini*. Och, då jag har glädjen att ha er båda här, vänner och kollegor, samlade här framför mig, vill jag nu bara sticka till er följande:”

**Berättaren:** Båda Jean Greco och Louis Fagot blev strax stramt uppsträckta när de nu förstod att de båda nu skulle få sina fiskar varma.

**Jean Ziap:** ”Nog, det är så här, och jag avslöjar detta bara för er två då ni är de mest förtrogna vänner som jag har i detta fruktade och hårda Paris. Jag åker nu bort, kanske för all framtid. Då vill jag bara förvissa mig om att det inte börjar florera några rykten om min forna existens här i Paris. Och, det ni nu får höra är absolut sekretessbelagt.

Följande; jag har faktiskt varit en rysk spion i fredens Paris, jag har också varit lakej åt en brottslig skum maffiatyp som nu sitter i fängelse och jag har också uppträtt som en hemlig agent i *livré*.”

**Berättaren:** Jean Greco och Louis Fagot blev nu totalt mållösa.

Det var till och med så att bägge herrarna började titta sig omkring för att se om någon annan hade blivit vittne till det som nu avslöjades. Louis Fagot började direkt att nervöst fingra på sin guldändare och fick eld på sitt rökverk, en smal Gitanes.

Jean Greco: "Bjuder ni på en cigarett",

**Berättaren:** sporde Jean Greco sin nyvunne vän. För honom var det fortfarande nyhetens behag att vara tillbaka i kvarteren så han brydde sig inte nämnvärt om själva avslöjandet, men ändå så blev han lite stirrig.

**Jean Ziap:** "Var så goda",

**Berättaren:** kommenterade Jean Ziap.

**Jean Ziap:** "Ta för er bara, och låt nyheten sakta lägga sig för er som ett tunt *flore*, för det ska inte sägas fler gånger."

**Berättaren:** Jean Ziap lämnade snabbt sällskapet och gick bort till baren och köpte en *Kronenburgh biere* på butelj. Han ville att vännerna skulle få några minuter på sig att smälta det nyss avslöjade. Risken var ju annars att de skulle rusa iväg och tillkalla polisen, och det omedelbart.

**Berättaren:** Tillbaka till det av glas fyllda bordet, kom så Jean Ziap efter några minuter. Han ställde sig framför sina båda vänner och halsade ljudligt ur sin ölbutelj. Han märkte nu att tungbanden hade lossnat hos både Greco och Fagot. De båda hade nu börjat skrodera om sina bravader, stort som smått.

**Berättaren:** När han var klar med sin butelj, rapade han kort och diskret men ändå ljudligt.

**Jean Ziap:** ”Hör här Messiers, det var något ytterligare som jag nu måste få sagt. Jag skall resa bort från Paris alldeles strax, men först detta, som jag ber er om.”

**Berättaren:** Nu fångade han åter deras intresse och fick tyst på deras skroderande.

**Jean Ziap:** ”Jag vill ha er som mina dolda bulvankontakter. Jag vill bekvämt kunna känna den trygghet som det innebär att Parisdebatten fortsätter mig förutan, och att jag får rapporterat till mig av er, sådant som berör mig.”

**Berättaren:** Han fortsatte sin inställsamma monolog, nu vänd mot Jean Greco.

**Jean Ziap:** "För dig Jean, så gäller kontakten med förlaget *AVANTI* och för dig Louis, kontakten med *Shakespeare & Company*. Det är två helt olika typer av kontakter, även om det är två förlag som figurerar i sammanhanget."

**Berättaren:** Louis Fagot, den ärade teaterdirektören tänkte nu inte alls bli någon simpel bulvan. Han förberedde sig ett ge ett kort anförande till kollegan Ziap. Men blev genast avbruten.

**Jean Ziap:** "Louis, för dig handlar det alltså om att hålla igång det redaktionella. Även om jag sade för en minut sedan att redaktionen nu var lagd i malpåse, har jag nu faktiskt ändrat mig och vill gärna få liv i vårt publicerade kulturorgan igen.”

**Berättaren:** Teatermannen lät sig nöjas så länge.

**Jean Greco:** ”Var det inget mera som du ville”,

**Berättaren:** undrade Jean Greco, nu lite mer förnärmad. Skulle

han nu bara fungera som en brevlåda till ett förlag, och skicka expresspost till spanska Rioja?

**Jean Ziap:** ”Nej, inget ytterligare, tok heller. Det var i stort sett vad jag önskar av er. Du Jean, du skall bekanta dig med förläggaren och meddela honom att jag inte längre befinner mig kvar i Paris, utan befinner mig på hemlig ort. Och att du är min bulvan. Han kommer absolut att nöja sig med det, och eventuella försändelser skickas av dig till mig i Castello Rioja. Det är slottets namn.”

**Jean Greco:** ”Jaha, det var mycket väsen för liten sak, tycker jag. Men det är uppfattat, och jag skall gärna skicka bulletiner till dig på ditt slott, det blir inget besvär.”

**Berättaren:** Jean Ziap kände sig nöjd med det som Jean Greco hade sagt. Nu vände han sig till teaterchefen, som också han hade dragit fram en stol till deras bord, och fått sig en *pastis Richard*, som han smuttade på.

**Jean Ziap:** ”Och du min gode Louis, hur är det fatt? Tänker du på min idé?”

**Louis Fagot:** ”Din idé? Att sätta tidningen i tryck igen? Hur skall det vara möjligt? Jag vet ingenting om det, och *Shakespeare & Company*, är ju lite väl vågat, kan jag tycka. Där finns experimentella utgåvor, och det är engelska som gäller, eller hur?”

**Berättaren:** Boklådan *Shakespeare & Company* hade funnits sedan 1920-talet, och här hade författare som James Joyce och Ernest Hemingway florerat under trettio-fyrtiotalet. Det var mycket riktigt endast engelsk litteratur som publicerades där,

förutom några undantag, som deras liberala kulturbulletin, som hade haft sin existens för två år sedan, med fem utgåvor. Ingen stor sak.

**Jean Ziap:** ”Louis, låt oss se, vad som sker, jag vill gärna att du visar dig hos dem, i *vår redaktionsmiljö* en trappa upp. Du vet att vi har en given plats där än så länge, men dammar skrivpulpeterna igen, och ingen visar sig där från vår redaktionshorisont, kan vi se det som förgjort att ha den trevliga skrivpulpeten kvar särskilt länge, som jag ser på saken.”

**Louis Fagot:** ”Nog låter det förnuftigt och sant, men hur vill du nu, bäste Jean Ziap, att det skall gå till? Jag vill inte spela upp en scen där vi låtsas skapa en tidning som aldrig kommer ut i några utgåvor. Hur skall bokhandlaren hålla sig nöjd om det aldrig blir några utgåvor att sälja?”

**Jean Ziap:** ”Du kommer nog på något. Eller hur”,

**Berättaren:** svarade Jean Ziap knipslugt.

**Berättaren:** Jean Ziap fortsatte efter en stund:

**Jean Ziap:** ”För övrigt är det inte mycket mer att orda om. Ni vet båda vad er trogne vän och kumpan vill att ni gör. Och se till att det också sprids några rykten om oss, vi tre som nu enas i en sista skål. *Companeros, notre santé!*”

**Berättaren:** Med de orden slutade Jean Ziap sitt anförande, och klingade i glasen med Jean Greco och Louis Fagot, och förberedde sin slutliga avfärd.

**Jean Greco:** ”Var det allt”,

**Berättaren:** undrade Jean Greco igen, och tittade långt efter Jean Ziap, som nu gjorde sig klar att bege sig ut till den väntande bilen, där hans lady Sylvie satt och spann.

**Jean Ziap:** ”Allt och ingenting, det blir precis vad vi gör det till. Nu ska ni ha det så bra mina vänner, så hörs vi när det blir så. Jag väntar mig inga underverk, men det är bra att veta att jag inte helt faller till total glömska i Paris, och jag finns ju kvar här på kontinenten, och det finns ju både telefon och telegraf.”

**Berättaren:** Louis Fagot hade nu låtit sig nöjas, för det var ju vad han också ville göra, att skapa en fri kulturbulletin, där han kunde presentera sina premiärer, och låta det bli ett teaterorgan som han kunde tämja till sin lydnadshund.

**Berättaren:** Till slut så enades de i en slutlig avskedsskål och Jean Ziap avreste i sin Renault, så röd och grann, med sin vackra dam, så söt och grann, till fjärran *Catalonia, Barcelona de Rioja*.

**Berättaren:** När så hela sällskapet väl hade avrest, beställde teaterchefen Louis Fagot sin *soup l'onion gratiné* och Jean Greco tog sig också något att äta. De delade på sig och satte sig invid varandra men vid var sitt bord, så att mat och bestick fick plats vid glas och butelj. De lät sig väl smaka.

**Louis Fagot:** ”Mmmm en utmärkt löksoppa, tycker jag bestämt”,

**Berättaren:** kommenterade Louis Fagot till den som vill höra. Jean Greco satt och pillade på sina ostron i vitvinsky, också de

var smakligt kryddade med vitlök.

**Jean Greco:** ”Må det, må det, här finns också delikata små ljuvliga djur, skål min gode teaterman.”

**Louis Fagot:** ”*Santé, monsieur.*”

**Berättaren:** De drack varandra till.

**Louis Fagot:** ”Och, vad pysslar ni med, monsieur”,

**Berättaren:** frågade sedan Louis Fagot när han hade avslutat sin måltid.

**Berättaren:** Jean Greco ville svara något mer fullödigt och världsvant, inte bara att han hade för avsikt att börja skriva.

**Jean Greco:** ”Nå, först vill jag föreslå att vi lägger bort titlarna. Jag heter Jean, kommer från Arles, och har under de senaste tio åren bott och verkat nere i Provence och före det har jag gjort mina år här i *Quartier Latin*. Jag ägde en del i ett hus nere i Provence, och den andra delen ägdes av en kvinna från New York, som efter en tid aldrig visade något fortsatt intresse, förutom några heta veckor i början av den perioden. Hon lämnade alltså vår by helt brådstörtat och tog enkel biljett tillbaka *to the States.*”

**Louis Fagot:** ”Kors då, det var inte illa. Jo, gärna, vi lägger bort titlarna och är du med varandra, Louis här. Här har du kardan”,

**Berättaren:** svarade Louis glatt.

**Louis Fagot:** ”Och jag pysslar med teatern, som ligger borta vid Seine.”



**Berättaren:** Han sträckte ut den ena armen som för att visa vart åt han menade.

**Louis Fagot:** ”Och, så känner vi ju båda till den där kanaljen Jean Ziap, eller hur?”

**Jean Greco:** ”Jo, det verkar vara så, att vår gemensamma beröringspunkt, som förde oss samman, är just denne Jean Ziap.”

**Louis Fagot:** ”Förstod du något av det som han bad oss bevaka, i hans intresse, alltså?”

**Jean Greco:** ”Tja, det verkade ju bara vara någon litterär intressebevakning, efter vad jag förstod. Men, det skyndar inte så farligt. Vi får nog tid att rådbråka våra källor. Jag känner väl till *Shakespeare & Company*, förstår du.”

**Berättaren:** Louis tog nu sitt glas och drack lite av husets röda.

**Louis Fagot:** ”Förbannat gott vin, som de har här på detta brasseri. Brukar du vara här då och då?”

**Jean Greco:** ”Nej, någon gång bara. För så där åtta tio år sedan, var det vårt stamställe. Ziap och jag känner varandra sedan många år, förstår du. Här i Paris alltså. Men under min Provenceperiod, hörde vi bara av varandra några få gånger. Nu när jag är tillbaka i mina kvarter i Paris, så blir det säkert oftare som jag kommer att springa hit. Och du?”

**Louis Fagot:** ”Låt mig säga så här”,

**Berättaren:** svarade Louis Fagot med liten rynka i pannan.

**Louis Fagot:** ”Jean Ziap hade detta som sitt andra hem, och jag

frekventerade detta ställe regelbundet under de fyra år som Jean Ziap och jag gnodde på förlaget, och jag hade min teater borta på Place l'Odeon. Men det var helt på Ziaps initiativ, alla våra möten.”

**Jean Greco:** ”Förlaget, var det *Shakespeare & Company* som det hette? Jag har ju naturligtvis själv hört talas om det stället. Jag har faktiskt blivit refuserad där en gång, faktiskt.”

**Louis Fagot:** ”Säger du det, en författare till således, ytterligt mycket sympatiskt, monsieur Greco. Det vill jag lova.”

**Jean Greco:** ”Jean, var det visst du skulle kalla mig, min gode Louis.”

**Louis Fagot:** ”Må de’, *Jean de Provence*, det vill jag lova. Jag tycker som följer, att vi bör lära känna varandra först, min gode kollega. Sedan blir det konkreta mått och steg i vårt samarbete. Vi kommer säkert fram till något litterärt vad det lider. Och när det gäller de Ziapska intressena, så kan vi både få det ena och det andra ur våra gemensamma krafter.”

**Jean Greco:** ”Så du säger Louis, du har ofta ett sådant lustigt anslag på det du säger. Svänger till varje fras med en liten antydning till en teatral kvickhet. Må de’, må de’.”

**Louis Fagot:** ”Jo, med viss finess, vill det teatrala låta. Jag är ju en teaterman, dränkt av repliker och kvicka signaturer. Ber om overseende, min gode vän.”

**Berättaren:** Jean slog sig nästan på knäna åt Louis rappa tunga. Nå, Louis var ju allt en livs levande teaterchef, och han var ju van att hålla ihop intressena och väcka sympati, intresse och

glädje. Han var säkert ett galant premiärlejon.

**Louis Fagot:** ”Berätta nu, Jean, vad får dig att komma tillbaka till denna håla? Provence är ju så underbart vackert, och det ligger vid havet, och där finns ju all lycka och all glädje, eller hur? Med både karnevaler, festliga upptåg, det speciella konstnärliga ljuset och det är alltid fullt med spektakel, á la Sud.”

**Berättaren:** Louis Fagot satt och njöt av sina minnen.

**Louis Fagot:** ”Mmmmm, Cannes, Saint Tropez och *Promenades des Anglais* i Nice centre ville och Monte Carlo, eller hur? Känner du smaken, smaken av allt det underbara?”

**Jean Greco:** ”Jo, det vill jag intyga, där är det så underbart. Och vi hade några underbara år där i vår lilla by. Det var nämligen så att det huset som jag talade om, och som jag ägde en del i, låg i bergen, på en platå. Mycket levande trakt, med många varma människor, men ack, det var en sådan karg trakt. Byn hade bara en enda krog, och i byn bodde knappt två hundra själar, där fanns tre kyrkor, ett hotell, men där fanns ingen näring för mig att tala om. Inget för en utmanande konstnär som ville upptäckas. Vi gick på knäna, vi åkte till Nice för att kursa några målningar, vi arrangerade utställningar, som allt gick back, men hoppet behöll vi som envisa bergsgetter. Tills vi en dag insåg det hopplösa och tröttnade. Vi satte in annonsen och sålde vårt kära gamla hus. Eller rättare sagt, jag sålde det och jag telegraferade till New York och meddelade beslutet, och har inget hört därifrån på en månad.”

**Louis Fagot:** ”Alltså, inte längre skuldsatt och du är fri att

agera, eller kniper det något fortfarande?”

**Jean Greco:** ”Kniper och kniper, det återstår att se var det kniper nästa gång.”

**Berättaren:** De skålade igen och både tyckte det var både trevligt och angenämt att språka på detta lediga vis.

\*

**Bibi:** ”Monsieur Fagot, bonjour”,

**Berättaren:** ropade plötsligt en kvinnlig stämma högt och ljudligt.

**Berättaren:** Genast så blev båda herrarna Louis och Jean mycket uppmärksamma. Louis visste mycket väl vem det var som så kvittrande hade höjt sin behagliga röst. Det var Bibi, som var hans mest bedårande aktris, som var så vacker och begåvad, men ack så ung. Men ännu så länge oförstörd, i denna hårda och krassa teatervärld.

**Berättaren:** Medan Jean Greco inte alls förstod vem hon var som ropade så fräckt. Han kom ihåg en gång för tio år sedan, när han stod framför centralstationen i *Nice côte d’Azur*, när en kvinna hade ropat hans namn på detta spontana vis. Något som blev inledningen av hans tio år långa Provencevistelse.

**Louis Fagot:** ”Bonjour Bibi, hur står det till?”

**Berättaren:** Aktrisen gjorde sig fri och ledig där hon stod framför trottoarsserveringens små runda bord. Som den unga vackra aktris hon var, så var hon naturligtvis van att få blickar. Men, som den typiska *femme parisienne* hon var så höll hon

herrarna kort och nonchalant. Kom inte för nära och hon snäste gärna av ett ofint närmande.

**Bibi:** ”Åh, tackar som frågar. Det är jämna plågor, och snart är det väl premiärdags? Vad ska vi spela i denna säsong”,

**Berättaren:** kvittrade hon till sin chef.

**Bibi:** ”Det är väl dags för något glatt, för någon cabaret eller vad finns det i programmet, monsieur Fagot?”

**Louis Fagot:** ”Sakta i backarna, Bibi. Det vill jag verkligen inte avslöja här och nu. Men att det blir något glatt, det kan du skriva upp.”

**Berättaren:** Jean Greco kunde inte låta bli att äta henne med blicken, där han satt bara tre meter ifrån henne, och han kände genast hennes förföriska *eau de Cologne*, svepa runt bordet.

**Bibi:** ”Då så, nu har jag visat upp mig för er, och jag är vid god vigör, och har stor aptit för vad som komma skall på vår vackra lilla scen”,

Berättaren: svarade Bibi när hon förstod att hon nog störde sin chef och hans sällskap.

**Louis Fagot:** ”Det låter bra, Bibi. Vi har stor samling i nästa vecka, på fredagen, hela eftermiddagen.”

**Bibi:** ”Bra, då ska jag se till att komma i tid, i bästa vigör och med rösten i behåll. Jag lovar, monsieur Fagot. På återseende.”

**Louis Fagot:** ”Det låter strålande, Bibi. Vi ses snart igen, alltså.”

**Berättaren:** Bibi böjde sig fram till sin chef och lät sig kindkyssas, och mot Jean log hon intalande och blinkade förföriskt. Efter kindkyssarna, sträckte hon på sig och knyckte nigande med benen och svävade så ut på Rue de Seine, som den lovande vackra aktris hon var och som ville så mycket mer.

## Avsnitt två

Roller:

Presentatör:

Berättaren:

Louis Fagot:

Städaren på scenen:

Jean Greco:

Boris:

Albert skådespelare:

Ur ensemblen man 1:

Ur ensemblen kvinna 1:

Ur ensemblen kvinna 2:

### Scen 1

Sceneriet är Stora scenen, Boulevardteatern, Paris.

**Berättaren:** Teaterdirektören Louis Fagot vandrade nu ensam över scenen och tittade ut över den tomma salongen. Snart skulle den få liv igen, hans teater. Nu var det bara tre timmar kvar före den stora samlingen som han nu skulle ha med sin älskade teaterensemble, för säsongens premiärer. När han skulle få möta sin ensemble igen, efter tre månaders ledighet. Den fasta ensemblen räknades till tjugo skådespelare, medan körerna, orkestrarna, solisterna och alla andra som engagerades

till olika uppsättningar, inte räknades in. De var fria artister som ofta hade kontakt med flera olika teaterhus. Men nu idag skulle han snart få träffa sina egna skådespelare, som alla var fast anställda. Sin ensemble på Boulevardteatern.

**Berättaren:** Av de tjugo i ensemblen hade han visst några favoriter, olika för olika roller förstås. Det var viktigt att alla kände sig som teaterdirektörens favorit, det lockade alltid fram det där extra, som fordrades för en succé.

**Berättaren:** Han visste var han hade sin Bibi, som han ju hade träffat när han spisade med den här Jean Greco, borta på brasserie la Palette, häromdagen. Hon var ung men hade redan visat att hon hade fina kvaliteter. Han hoppades mycket på denna unga och betagande blonda aktris. Bara hon nu inte råkade ut för någon olyckshändelse, som att träffa någon *amour*, som gjorde att hon inte behöll sin skärpa, och kanske också blev med barn.

**Berättaren:** Nästa aktör som han kom att tänka på när han hade slagit sig ner på en kvarglömd stol mitt på scenen, vänd mot salongen, när lamporna började tändas, var Albert.

**Berättaren:** Nu hade personalen kommit och de började göra i ordning teatern för den nya säsongen; vädra ut, städa upp, byta lampor, damma av salongens röda stolar i sammet, kontrollera



ridåerna och så vidare.

**Berättaren:** Albert var en mästare, som hade varit med länge. Säg den Molière som han inte hade varit med i. Han var en stor *commendant* med en enastående repertoar. Här behövde Louis aldrig tvivla, han var säkerheten själv.

\*

**Städare:** ”Ursäkta mig, *Monsieur le Chef*, jag behöver bara torka av scengolvet, så det hinner torka före samlingen, ursäktar ni mig?”

**Berättaren:** Louis hade precis somnat där han satt och tänkte på sin ensemble, där mitt på scengolvet. Men bara för någon minut. Han ruskade sig klarvaken nu.

**Louis Fagot:** ”Naturligtvis, låt inte mig störa, jag satt visst och nickade till bara. Går det bra så här”, svarade han och flyttade den ensamma stolen till bakom ridån. Han fortsatte därefter in till sitt kontor för att sedan gå på lunch.

## Scen två

Sceneri: Hemma hos Jean Greco, i hans parisvåning, på Rue du Bac, Quartier Latin. Hos förlag AVANTI. Rue de Seine.

**Berättaren:** Jean Greco öppnade fönstret tidigt denna morgon. Han lät den svala Parisluften fylla hela hans lilla våning. Det var fortfarande friskt efter nattens regn. När han hade vistats i Provence hade våningen varit uthyrd och Jean var mycket nöjd i vilket skick hans hyresgäst hade lämnat den.

**Berättaren:** Det har nu gått ett par veckor efter sitt *rendez-vous* här i Paris, efter sin återkomst. Det var förstås bekanta rytmer i allt överallt. Han mindes allt med behag, alla sina äventyr och succéer. Medan minnen från nederlagens bleka sken trängdes bort till glömskans vrår.

**Berättaren:** Han bodde två trappor upp över gården, till 87, Rue du Bac. Två rum, och det ena hade tjänat som ateljé när han bodde här innan åren i Provence. Men nu var det ett rent kontorsrum, med ett rejält skrivbord, en skrivmaskin och några hyllor. Han hade ju aldrig haft författandet som en heltidssyssla utan enbart som ett tidsfördriv. Men nu hade han lagt upp en strategi, han skulle nu skriva en bok. Flera teman hade han redan förkastat, och några hade han börjat skapa en struktur kring, men sedan förkastat.

**Berättaren:** Solen sken mot fastigheten på andra sidan. Det var en blå Parishimmel såg han om han vred upp blicken, och det var ganska skönt tyckte han. Han måste väl ut och röra på sig, tänkte han. Något måste hända. Var fanns inspirationen? Hur fångar man ett drama eller ett skeende? Ingen rast och ingen ro.

**Berättaren:** Nej, nu måste han ut och höra pulsen av liv igen. Något rastlös tog han sin kavaj och gick ut.

**Berättaren:** Ingen plan. Vad kan ske? Ingen aning. När sker det? Nej, avvakta nu, min gode. Sitt ner på ett café. Ta en smaklig café au lait och en croissant.

**Berättaren:** Innan han hade gått ut, satte han på sin gramofon och spelade en gammal klassisk Stoneslåt och satte sig i fönstret och gungade i takt till Mick Jaggers hesa "*I can get no satisfaction*".

**Berättaren:** Det kändes helt rätt nu, men vad skulle han skriva om. Hur skall boken börja?

**Berättaren:** Nere på gatan skyndade parisarna fram denna lördagsmorgon, allt var som vanligt. Det var en fullständigt avspänd atmosfär. Inget särskilt jäktande, inga hetsiga röster, inget tutande från bilarna. Det var det vanliga Paris som han nu

hade kommit tillbaka till.

**Berättaren:** Nu skulle han gå ut. Med fräscha blåjeans och klädd i en svart kavaj, gick han ut. De obligatoriska solglasögonen satt på plats. I korsningen med boulevard Saint Germain slog han sig ner på ett café. Nu skall det ätas frukost, tänkte han med god aptit.

**Berättaren:** Igår hade Jean sökt upp förlaget AVANTI. Det var ett slitet, ganska tråkigt ställe, tyckte han spontant. Han hade suttit i ett kontorsutrymme och talat med en redaktör som presenterade sig som Boris.

**Boris:** ”Jaha, så Monsieur Jean Ziap har skickat er, som sin bulvan, stämmer det?”

**Jean Greco:** ”Jo, det var så han ville ha det. Han är nu bortrest och kommer inte tillbaka till Paris på länge. Så jag skall fungera som hans bulvan och fungera som hans kontakt med er, här på förlaget AVANTI.”

**Berättaren:** Boris tittade länge på honom utan att yttra sig. Var han verkligen att lita på, tänkte Jean. Han var ingen fransos utan en invandrare, från något östland, helt säkert. Nog var han också en ryss, liksom Jean Ziap.

**Boris:** ”Vad vet ni om AVANTI, min unge man?”

**Jean Greco:** ”Inte något alls faktiskt, bara att ni är ett förlag.”

**Boris:** ”Vet ni vilken roll Jean Ziap hade här?”

**Jean Greco:** ”Nej, inte en aning”,

**Berättaren:** svarade Jean kort. Nu började han känna sig något besvärad, faktiskt. Det där mystiska stället ville han inte besöka någon mer gång.

**Boris:** ”Vi är ett ryskt kulturförlag, som publicerar intressanta artiklar i våra bulletiner. Och Jean Ziap var vår redaktör från Paris. Är ni själv skrivande?”

**Jean Greco:** ”Inte särskilt, men jag har för avsikt att skriva en roman, så kanske jag...”

**Boris:** ”Stopp, det räcker. Vi skall inte ge ut någon fransk roman, vi kommer inte att publicera er. Vart har Jean Ziap tagit vägen då? Är han nu uppslukad från jorden?”

**Jean Greco:** ”Nej, inte alls. Det är bara det att jag har lovat att inte röja hans vistelseort.” Nu tyckte Jean att det började bli riktigt obehagligt, med dessa inträngande frågor.

**Boris:** ”Nå”,

**Berättaren:** sade nu Boris.

**Boris:** ”Vi beslutar således, att Jean Ziap inte kan leverera några artiklar hit till AVANTI, men att ni kan uppehålla de redaktionella kontakterna med honom. Då beslutar vi så, att ni får de leveranser som jag vill att han, redaktör Ziap ska få se och ta del av. Det blir bra. Och var får jag tag på er?”

**Jean Greco:** ”På den här gatan ligger min stambistro, Brasseri *La Palette*. Se till att madame la Patrone på brasseriet får leveransen så meddelar hon mig, när jag har något att hämta där.”

**Boris:** ”Mystiskt, det tycker jag inte om, faktiskt. Hemlighetsmakeri, med nya kontaktvägar och med okända individer inblandade. Det är inte alls vår metod, faktiskt.”

**Jean Greco:** ”Men, herre gud vad är det som är så hemskt

känsligt och hemligt då? Okej, att ni är ett ryskt förlag, med uppdrag att sprida kommunismen i väst, eller vad? Förklara det för mig, herr redaktör.”

**Berättaren:** Nu var Jean på vippen att ställa sig upp och börja knuffa sig ut från detta hemska tillhåll. Detta ville han verkligen inte veta av något mer. Hur skulle han nu kunna dra sig undan?

**Boris:** ”Monsieur, vad är det ni säger? Nej, något sådant vill jag verkligen inte höra. Nu beslutar vi att ordningen blir enligt följande; ni är en simpel bulvan till redaktör Ziap och jag lämnar hans leveranser hos madame på baren Palette, där ni sedan hämtar dem och skickar dem till redaktören. Och inga fler kränkande utspel från er något mer. Är det uppfattat?”

**Jean Greco:** ”Okay, vi säger så, men spring inte där oftare än en gång i veckan. Då kommer jag att vittja brevlådan på Bistro Palette, och ni får inte göra det obekvämt för madame la patrone, eftersom hon är en kär god vän till mig. Har ni förstått?”

**Boris:** ”Det ska vi nog kunna lösa. Min herre, jag tycker nu att ni är lite väl krävande, faktiskt.”

**Jean Greco:** ”Jaså, jaha, men låt inte mig störa mera. Avtalet

gäller i två månader, sedan gör jag klart för er hur jag vill göra och om jag vill fortsätta att vara bulvan eller inte.”

**Berättaren:** Han väntade sig inget svar, utan tog sin portfölj och klev bestämt ut ur kontorslokalen, utan att bevärdiga redaktör Boris med en blick. Han smällde också igen porten ordentligt och bestämt. Den där ryssen skall nog få se hur en slipsten ska dras, tänkte Jean, när han ruskade på sig som en trött bondkatt och klev iväg till sitt favoritbrasseri La Palette.

\*

### Scen tre

Sceneri: Brasseri La Palette, Rue de Seine

**Berättaren:** Idag hade det blivit samma löksoppa som tidigare för teaterdirektören Louis Fagot. Nu, idag om en timme skulle han möta sin ensemble. Han samlade ihop sina saker och reste sig från bordet. Sedeln låg invikt på assietten, och han vinkade som ett tecken till servitören, att det var jämt så, en hel tia fick han som dricks.

**Berättaren:** Tänka sig, vilket öde, för att här i baren stod Jean Greco och väntade på sin snabblunch, en *croq monsieur* och en öl.



**Berättaren:** Louis Fagot fattade sig snabbt i situationen, och klev artigt fram till honom.

**Louis Fagot:** ”Men vad ser jag, är det inte självaste Monsieur Greco som jag har den äran att träffa, i denna rara barmiljö?”

**Jean Greco:** ”Ha ha, jo hej Louis. Det blir så ibland, faktiskt. Det var ju här det hela började med våra träffar och planer. Hur är det fatt?”

**Louis Fagot:** ”Du ser bestämt upprörd ut, Jean. Varför? Är din älskling inte riktigt snäll mot dig, eller hur är det?”

**Jean Greco:** ”Nej, det är inget sådant. Nej, min gode teaterman, det är något helt annat som trycker mig. Nu ska du få höra, vad som hände mig för bara några minuter sedan. Jag gick ut på mitt uppdrag, som bulvan till vår gemensamma vän. Således besökte jag AVANTI, förlaget som ligger ett stenkast härifrån.”

**Louis Fagot:** ”Det var tufft, må jag säga. Hade du gjort någon granskning eller efterforskning innan, eller? Visste du något om vad det var som väntade dig?”

**Jean Greco:** ”Nej, inte en susning. Jag förstår faktiskt inte

varför det var ett sådant skumt ställe. Ingen entré alls utan bara en portuppgång. In där och sedan in genom en dörr till, så stod jag där i en simpel brungrå lokal, med bara några pinnstolar, som möbleman, och så ett gammalt skrivbord. Och där fanns också en trist person, som höll mig i ett järngrepp med sin blick och med sin kommandostämma.”

**Louis Fagot:** ”Det låter ju fruktansvärt, faktiskt. Vad skulle du göra där, om jag får fråga?”

**Jean Greco:** ”Jag ska ju bara vara bulvan för Jean Ziap. Det var ju hans sista vilja, att du håller kontakt med Shakespeare & Company och jag med AVANTI, eller hur?”

**Louis Fagot:** ”Mitt råd är att du inte besöker det stället något mera, förstår du. Jag vet inte exakt vad det rör sig om men det är inte några som helst ofarliga kontakter som Monsieur Ziap hade med det förlaget. Att det blev du som skulle bevaka det stället beror enbart på att jag vägrar beblanda mig med politik, vare sig det handlar om kapitalism eller kommunism. Jag vet att han var deras spionkontakt mot det franska etablissemanget, mot staten, där han filtrerade olika sanningar, med olika avslöjanden.”

**Jean Greco:** ”Vad är det du säger?”

**Berättaren:** Jean blev totalt ställd nu. Vad skulle han göra för att få klarhet?

**Jean Greco:** "Louis, berätta nu för mig vad det här handlar om?"

**Louis Fagot:** "Nej, tyvärr. Det går inte alls, då jag inte befattar mig med politik. Det hela hänger ihop med att Jean Ziap ursprungligen kommer från Leningrad. Men jag har inget mer att säga i ärendet."

**Jean Greco:** "Jaså, på det sättet."

**Berättaren:** Louis Fagot blev påtagligt störd av att politiken kom fram som ämne. Jean måste nu göra allt för att avbryta resonemanget.

**Louis Fagot:** "Du Jean, får jag bjuda dig på en drink nu? Se här, det finns serverat två *Pastis Richard*<sup>51</sup> där borta på bardisken. Var så god."

**Jean Greco:** "Visst, tack. Men, jag undrar i alla fall hur jag ska göra med det här."

**Louis Fagot:** ”Se upp, min vän. Drick ditt glas nu, skål broder”

**Berättaren:** Louis fortsatte att avbryta Jean när politiken kom upp igen.

**Louis Fagot:** ”Se här, jag beordrar dig att nu sluta upp med ditt politiska prat. Lova mig, så kan vi ju tala lite om din framtid. Att du skall skriva din roman har jag förstått. Det skall väl gå att finna ett ämne, tror du inte?”

**Jean Greco:** ”Få se, okej, vi släpper väl det politiska, oklarheter och antydningar. Jag skall inte sätta min fot på AVANTI något mer, så det så. Jo, ett romanämne må jag finna snarast. Har du något uppslag?”

**Louis Fagot:** ”Jo, jag tänkte, att om min teater har ingen skrivit. Vad säger du om det, min broder?”

**Jean Greco:** ”Faktiskt, jag har faktiskt gått och funderat på det. Sedan vi träffades, har jag dels gått bort till *Salle Richelieu* för att lära mig mer om den där *Molière* och hans teaterföreställningar. För det var väl på *Comédie-Française* som det började, då på 1600-talet, med *Louis XIV* och hans teaterhov, eller hur min gode vän?”

**Louis Fagot:** ”Så, du har redan tänkt i de banorna, således. Då bjuder jag dig att skriva om min teater, för publiceringen av boken kan jag svara. Jag torde veta ett bra förlag, där jag har mina försänkningar. Du får således en given plats i min inre krets, och du är alltid välkommen till teatersalongen. Vad säger du om det, min gode Jean?”

**Jean Greco:** ”Men, det blir inget beställningsjobb. Jag får tillgång till er teater, er scen, er ensemble för intervjuer. Men det är jag som är författaren. Du får lämna synpunkter och gärna vara min lektör, med granskande uppgifter av manuskriptet. Men inget mer. Är vi överens om den saken?”

**Louis Fagot:** ”Det kommer självklart inte att vara något beställningsjobb, Jean. Utan jag ger dig möjlighet att skriva om en teaters liv i Paris på åttiotalet. Inte illa för en debutant.”

**Jean Greco:** ”Avgjort, jag är beredd att göra ett försök, att skriva: *Boulevardteatern – ett epos i tiden*”

**Berättaren:** Teaterdirektören log i mjugg och lät författaren stoltsera över sitt verk, så oskrivet det än må vara. Han kontrollerade tiden på sin förgyllda boett som fanns i västfickan. Det var dags nu, om tjugo minuter skulle han möta sin ensemble.

**Louis Fagot:** ”Jean, min gode vän och skrivande kollega, jag måste nu skyndsamt bege mig till teatern. Och jag vill mycket gärna fortsätta detta samtal ikväll. Ska vi mötas på Shakespeare & Company klockan sju ikväll, kanske? Då jag misstänker att

du skulle behöva en skrivarhörna, där du kan samla dina skrivalster, eller hur?”

**Jean Greco:** ”Det tror jag reder sig hemma hos mig, jag har redan röjt bort allt konstnärskap i ateljén och ordnat fram ett bord, med skrivdon.”

**Louis Fagot:** ”Kanske att du har, men om du tänker efter så är det mer passande att använda redaktionen där, för annars står den tom och öde och förläggaren blir mindre intresserad av en sådan disponering. Och dessutom blir saken löst vad gälla Ziaps intressen, om du sitter där och utgör del av vår redaktion, utan att bry dig ett dugg om vår kulturbulletin, för det blir jag ansvarig för. Som du vet att redaktör Ziap känner väl till. Således, jag talar med förläggaren, att du är en författare i min krets som bevakar kulturen här och att du håller på med ett omfattande manuskriptarbete inom teatervärldens område.”

**Jean Greco:** ”Det låter ju bra. Okay, vi säger så. Vi träffas i boklådans skrymslen då ikväll. På Shakespeare and company.”

**Louis Fagot:** ”Det var en sak till bara, har du tid?”

**Jean Greco:** ”För något mer, nu idag?”

**Berättaren:** Louis hade fått bråttom nu, och samlade ihop sina persedlar, kontrollerade tiden igen, lämnade rejält med dricks, betalning för bägge, på den lilla assietten med notan, och sade så;

**Louis Fagot:** ”Ja, nu genast.”

**Jean Greco:** ”Det kan väl hända, jag vet inte.”

**Louis Fagot:** ”Bra, då ber jag dig att följa med mig till teatern.”

**Jean Greco:** ”Jaha, på det lilla viset. Men varför? Det kommer ta några dagar innan jag behöver besöka er. Först blir det efterforskningar, och för mig säkert flera besök på de klassiska institutionerna, och jag måste slå i litterära verk med mera.

**Berättaren:** Bara något besvärad kände sig nu Jean Greco.

**Jean Greco:** Till kungligt bibliotek och dess filialer, för att söka fakta. Louvren måste jag också gå ner till. Och lägga upp en struktur för mitt litterära verk, om jag får säga så.”

**Louis Fagot:** ”Bara för att göra en presentation, vill jag mena. Ensemblen kommer att bli mycket nyfiken när en främmande skribent gör sig ärenden hela tiden under deras repetitioner och i deras små loger, måhända. Det förstår ju alla och en var, att ni kommer att göra, eller hur? Så, jag tänkte presentera dig för ensemblen helt kort. För mycket studium i klassisk teater kan förblinda er ännu så klara blick.”

**Jean Greco:** ”Visst, inte mig emot. Det kan ju faktiskt vara riktigt intressant, faktiskt.”

**Louis Fagot:** ”Avgjort, låt oss skynda oss iväg då. Allt klart?”

(Tystnad 10 sekunder)

**Presentatör:** Scen fyra. Sceneri: Boulevardteatern, Quai Voltaire

**Berättaren:** Quai Voltaire ligger således vid Seine mellan Pont Royal och Pont Carrousel i arrondissement 17 i Place Saint-Germain-des-Prées. Här utmynnar gatorna; Rue de Seine och Rue Bonnapart, där det egentligen är Quai Malaqais som är det rätta namnet på kajen.

**Berättaren:** Pont des Arts heter bron som ramar in kvarterets ena gavel och Pont Royal ramar in den andra gaveln. Allt knyts samman på Place Saint Michel där boulevard Saint Michel börjar.

**Berättaren:** Men nu är Jean Greco och Louis Fagot på väg åt andra hållet. De svänger vänster när de kommer fram där Rue de Seine slutar, och tar sig förbi Rue Bonnapart, fram till den egentliga Quai Voltaire.

**Louis Fagot:** ”Där framme ligger hon, vår teater”,

**Berättaren:** pekar nu Louis Fagot stolt framför sig.

**Louis Fagot:** ”Salongen kanske inte är så stor men där finns en stilig balkong på sex rader, och parketten har tjugo rader.



Trehundra platser. Huset är från 1800-talet, och där var tidigare både *cabaret* och *Vau-de-ville-teater*. Dario-Fo har spelat här och andra aktörer. Man hade även en nakencabaret under några år, med bensprattel och kjolars vulgära, men så sköna viftande. Ack så skönt!”

**Berättaren:** Louis Fagot höll på med sin scenbeskrivning, när de gick den sista biten fram till entrén. Jean Greco var nu riktigt imponerad. Men hur skulle han börja sin bok? Hur skulle han kunna gestalta denna teater?

**Louis Fagot:** ”Kom här, välkommen nu till min teater”,

Berättaren: fortsatte Louis medan han skyndade upp för den lilla trappan och öppnade den polerade porten till sin lilla teater.

**Berättaren:** Vestibulen var nu full av ivriga artister och av medarbetare, som alla resonerade om ting som bara hör teatern till.

**Någon ur ensemblen, man1:** ”Har du hört vilken öppningspjäs det blir?”

**Någon ur ensemblen, kvinna1 :** ”Nej, men snart får du veta det, min vän.”

**Någon ur ensemblen, kvinna2:** ”Mina kjolar, har de klarat sig? Det är alltid så fuktigt i min loge, den ligger ju i källaren, vad? Är det meningen? Får se vad som blivit förstört?”

**Någon ur ensemblen, man1:** ”Men kommer han inte snart?”

**Någon ur ensemblen, kvinna1:** "Lugn, han är på väg."

**Albert:** "Nu, mina vänner, nu har han kommit." Det var Albert som hade sett att teaterchefen Louis Fagot hade anlänt.

**Berättaren:** Louis Fagot intog nu helt scenen. Han klev upp på trappan som ledde till parketten och blickade ut över sin ensemble. Bakom honom hade personalen fattat posto. Så plockades med stor förväntan och iver den kylda champagnen fram, och korkar flög och skummet sprutade, och strax var alla försedda med var sitt glas bubbel. Nu var det fest och nu kunde teaterns nya säsong ta sin början.

**Louis Fagot:** "Välkomna, hela min älskade ensemble, välkomna till vår teatersäsong 1988/89."

**Berättaren:** Alla höjde sina glas och drack segerns skål, för varandra.

**Louis Fagot:** "Vi skall samlas, vi skall gå in i våra loger, komma ihåg scener, repliker, favoriter, och vi skall alla minnas våra segrar och våra nederlag."

**Berättaren:** Louis Fagot hade nu fångat allas intresse, alla väntade på nästa nyhet; vad skall vi få spela?

**Berättaren:** Så, när alla var samlade och tysta, sträckte han fram sin högerhand, och pekade på Jean Greco.

**Louis Fagot:** ”Men först, vill jag för er berätta att vår teater skall porträtteras i en bok. Vi skall omskrivas av en lysande författare under denna säsong. Min vän och kollega, se här: Jean Greco har jag den stora äran att presentera för er.”

**Berättaren:** Jean klev fram på trappsteget under Louis och bugade sig kort.

**Louis Fagot:** ”Jean Greco”,

**Berättaren:** fortsatte teaterdirektören ivrigt.

**Louis Fagot:** ”Se här, det här är min strålande ensemble, som du skall få lära känna, som du skall få intervjua och få komma nära, och de skall få spegla sina teaterliv för dig, sin vardag och sina succéer.”

**Berättaren:** Det utbröt en spontan applåd och mera champagne kom fram.

**Berättaren:** Jean såg sig pliktad att säga något.

**Jean Greco:** ”Tack monsieur Fagot, ett stort tack för att jag får denna möjlighet”, sade han till Louis.

**Berättaren:** Sedan vände han sig ut till ensemblen.

**Jean Greco** ”Och till er vill jag säga, det är mig en stor ära att

få lära känna denna skapande grupp medmänniskor. Jag har bott länge i Paris, men det var för många år sedan. Jag lämnade staden i ett nederlag, i en katastrof, vilket nu kan bytas mot denna entré, som jag gör med er ensemble, till mitt nya Paris.”

**Berättaren:** En ny applåd och ett jubel avslutade Jean Grecos lilla presentation. Han förstod att föreställningen var slut för hans del, och skakade hand med flera av dem, för att till slut samla sig i ett handslag med Louis Fagot.

**Louis Fagot:** ”Strålande Jean, en sådan bra inledning på vårt samarbete.”

**Jean Greco:** ”Ja, sannerligen. Det blir bra det här. Jag skall skynda vidare nu och låta din ensemble bli centrum för ditt intresse nu.”

**Louis Fagot:** ”Bra så, det blir bäst att du går nu. Vi ses som avtalat i boklådan ikväll.”

**Jean Greco:** ”Tidernas bra, det vill jag lova, Louis.”

**Berättaren:** Med de orden lämnade Jean teatern och promenerade ner på kajerna längs Seine.

**Berättaren:** Nu stod således Louis Fagot framför sin ensemble. De satt alla på första bänk, längst fram på parketten. Han gick fram och åter på scenens golv, i väntan på att alla skulle komma iordning. Det hade blivit några glas champagne tidigare, så sällskapet var lite fnissigt.

**Louis Fagot:** ”Så där, tyst i salen nu. Välkomna till en ny säsong”,

**Berättaren:** började han.

**Berättaren:** Han lät blicken svepa över första bänkraden. Det var ingen som fattades.

**Louis Fagot:** ”Jag hoppas att er sommar varit välgörande.

**Berättaren:** Teaterledaren tystnade och andades in, slöt ögonen. Och öppnade dem igen, som för att besanna vad han hade framför sig, sin ensemble.

**Louis Fagot:** I år skall vi spela sex dramer, tre före och tre efter jul. Några klassiska, någon italiensk fars, kärleksdramer, några moderna. Vi börjar med ”*Den girige*”, sedan ett italienskt spex av Dario Fo.”

**Berättaren:** Han studerade deras reaktioner och kommentarer, deras ansiktsuttryck. Han kände sig trygg med sin ensemble.

## Scen fem

Presentatör: Sceneri: Promenad i Quartier Latin i Paris

**Berättaren:** En skön mild vind tog emot honom när han lämnade teatern. Detta var inte så illa. Första steget för honom i sin nyetablering i Paris.

**Berättaren:** Jean Greco funderade fram och tillbaka. Hur skulle han börja sin bok? Han hade nu hunnit komma under alla broarna i sina kvarter och hunnit komma till Ile de Cité, ön som låg mitt i Seine, med katedralen Notre Dame som givet centre. Han klev över trafikkarusellen och in på den öppna platsen och fram till katedralen. Pont Neuf, den nionde bron använde han för att komma över till platsen.

**Berättaren:** Detta var något konkret som krävde en insats. För att leverera måste han lyckas med att skapa ett fokus. Hur skulle det gå till? Han hade fortfarande ett startkapital efter försäljning av huset i byn, som visserligen bara till hälften tillföll honom. Rose Walkinson i New York hade inte gjort något väsen av sig, än så länge, men han ville inte ta ut något i förskott.

**Berättaren:** Men, det belopp som han tänkte placera i säkra papper i Paris skulle ändå utgöra en stabil grund för honom. Och hans övriga omkostnader var inte så höga; ingen bil, ingen dyr våning, enkelt och simpelt, men det fick gå. Och inga utsvävningar eller resor.

**Berättaren:** Efter att ha besökt helgedomen Notre Dames och tänt ljusen för sina nära och kära, hade han suttit och mediterat och lyssnat på det stilla orgelspelet. Han stillade sig i kyrkbänken och lyssnade på någon helig fader som läste sin andaktsfulla mässande text. Jean tog in varje fras, och lät sig föras in i en stillhet, som var så påtaglig, att han plötsligt fick tillgång till sitt skapande. Han formulerade sin text i tanken. Jo, han skulle bygga upp ett drama, han skulle låta texten i boken formuleras som ett spel. Det hade han fått som idé när han stod bredvid teaterdirektören tidigare i teaterns vestibul och blickat ut över ensemblen.

**Berättaren:** Nej, ingen intervjubok eller någon faktasamling. Nej, ett spel skulle han skapa, med dialoger och dramer, och sedan väva in fakta av historiskt art som han kunde finna i Louvrens bibliotek.

**Berättaren:** Han var så stolt att han hade lyckats fånga sitt fokus i denna stilla andakt. Han reste sig och skred fram till en helgonavbild, gjorde korstecknet och bugade sig djupt i sin vördnad.

**Berättaren:** Sedan begav han sig tillbaka hem. Han följde boulevard Saint Michel från Seine och gick söderut. Han var i sina kvarter nu. Ett stopp på ett gammalt klassiskt vattenhål fick det bli. Förutom Brasserie la Palette var detta ett annat favoritcafé. Detta ställe låg i korsning Boulevard Saint Michel och Boulevard Saint Germain. Här tyckte han om att sätta sig och se på parisarna som promenerade och som lät sig beskådas. Här var det alltid en stor parad, vardag som helg.

# 3

## Avsnitt tre

Roller:

Presentatör:

Berättaren:

Louis Fagot:

Ricardo:

Jean Greco:

Titie:

David Harley:

## Scen 1

Sceneri: Boulevardteatern, stor samling.

**Presentatör:** Nu blir det Radioteater. Tredje avsnittet av Boulevardteatern i Paris. Vi befinner oss på Boulevardteatern, för säsongssamling.

(Tystnad 5 sekunder)

**Berättaren:** En presentation av ensemblen.

**Berättaren:** Ensemblen skulle nu presenteras. De var alla uppställda på scengolvet framför teaterdirektören Louis Fagot,



som en månskära där den öppna delen utgjordes av salongens parkett. Louis var till bristningsgränsen förväntansfull. Nu längtade han efter den första föreställningen.

**Berättaren:** Här stod de uppställda, hela ensemblen. Lätt nervösa, kanske också rastlösa

Albert – som var en karaktärsfast sextioåring, som kunde sin Molière, som hade blivit dyster och hade tappat delar av sin glöd.

Barbara ”Bibi” – den unga och vackra, den kvittrande mamsellen, för henne fanns det alltid många roller, bara hon tränade upp sina stickrepliker, men en ökad självsäkerhet.

Leopold – från Gambia, svart och dyster, som bara hunnit göra några biroller, ingen premiär ännu för honom, hade kommit med i våras, först som utfyllnad, men alltmer att räkna med.

Marianne – den lätt fylliga högbarmade ljuvliga Parismatronan, som alltid spelar modern, den bestämda, den ljuvlig, den rejäla och den kvinnliga.

Fredrique – en glad matros, lockigt blond, alltid lätt att placera, akrobatisk och vig, fortfarande ung. Mycket användbar.

Ivan – som hade rysk härkomst, som var snabb i replikerna, hade lätt att lära sig texter, men något mystisk och inte särskilt yster, inget skrattande, ibland lite svår.

Eve – uttråkad, romantisk, lidelsefull, längtande, en underbar aktris för Julia, för det kärleksfulla, som tyckte Bibi var billig, och som slog ner blicken om man kom för nära.

Ludvig – baryton, som hade sadlat om tidigare, trubadur, romantisk. Och ståtlig, ibland svårplacerad men anpassningsbar.

Cathrine – dramatisk, onda féen, slottslig och svävande, tidigare första ballerina i en kunglig balett, något bitter i sina uttryck.

Miloue - mystisk, kvinnlig, ljuvlig i sina scenerier, självklar och yppig, men något till åren, men med korsett knuten, och med flämtande spansk solfjäder kunde hon förtrolla.

Thomas – typ farmarbonde, rejäl, bondsk, typisk bretagmare. Bra för landsbygdscener, och komedier.

Ricardo – drinkartyp, tangorabatt, smala cigariller, säkert kvinnors favorit

Fioleija – söt, lång dam, ofta i tyska flätor, lång och med lätt byst. Vill ha rejäla roller.

**Berättaren:** Men det var ingen i ensemblen som tyckte om solosång, så det måste han genast hitta, en artist som sjunger bra. Men Louis Fagot låter den saken bero. Det saknades visserligen några men han visste att de fanns i närheten, och de var alltid några av dem som kom och gick, under nästan hela säsongen. De som inte hade roller i varje akt, de som var trogna, som befann sig mellan den fasta ensemblen och frispelarna som engagerades per uppsättning.

**Berättaren:** Han fortsatte sin envisa promenad på det blänkande scengolvet, framför sin ensemble som fortfarande stod uppställda som en böjd skära eller som en regnbåge.

**Berättaren:** Fioleija och Ricardo stod invid varandra, hon med tyska anor och han med spanska. Ricardo var inte särskilt lång så det såg komiskt ut; han var buskigt mörk i sin uppsyn, med sina kraftiga svarta ögonbryn och med den tunna mustaschen. Hon som mera allvarlig, som var medvetet beskäftig och visste vad hon kunde.

**Ricardo:** "Monsieur Fagot, får jag fråga en sak", Ricardo spände sina mörka ögon i chefen.

**Louis Fagot:** "Nå, Ricardo",

**Berättaren:** svarade Fagot, utan irritation, den här gången..

**Louis Fagot:** "Strax ska du få svar på dina undringar och funderingar. Låt mig säga så här, jag vill först få tillbaka känslan för min teater."

**Berättaren:** Teaterchefen vänder sig till hela ensemblen.

**Louis Fagot:** ”Till er alla vill jag här framhålla att vi fortfarande har ett gott renommé från press och tyckare. Men vårens svaga insatser, splittringen och flykten, kräver att vi lyckas i höst. Att få oss till kulturens tätposition igen, i denna stad som alla anser som centre de la Culture. Lyckas vi nu i denna säsong, blir allt så mycket lättare.”

**Berättaren:** Han fortsatte längs hela bågens form. Och därefter slog han ihop händerna, och gruppen började lösa upp sig. Någon av aktriserna skyndade till damrummet.

**Louis Fagot:** ”Ludvig och Ricardo, för er väntar två större roller, i samma stycke, *den girige*. ni skall få manus med repliker snart av mig, de ligger på kontoret. Men vänta, stick inte ännu. Jag vill få känslan tillbaka först.”

**Berättaren:** Sedan gick han tillbaka till Ricardo, och frågade mer dämpat.

**Louis Fagot:** ”Du undrade något, vad var det?”

**Ricardo:** ”Det gällde villkoren. Jag måste få en bättre stabilitet.”

**Louis Fagot:** "Nå, det blir aldrig några garantier för någon. Men, när du gör *den girige* blir det stabilt med föreställningar fem kvällar i veckan. Det blir mycket jobb. Och, som du vet är "*den girige*" främst för "*Comedie Française*", så vi får ha Molière bara till låns, på nåder. Men det måste vi ändra på. Vi måste prestera högsta konst, bästa teater. Det var ju så att Molière ville få ut teatern till folket, och att han skulle ha gått i kungen Louis XIV's ledband är ju bara så fel."

**Berättaren:** Albert satt ensam och såg på deras spektakel, där Ricardo kråmade sig och spelade över, bara för att chefen skulle erbjuda bättre och bättre. Albert själv, som alltid hade varit förste kandidat till Molières roller, men denna gång skulle han inte vara med där, det visste han. Han hade tidigare hört till den fasta ensemblen nere på "*Comedie Française*", där man alltid, varje säsong spelade denne Molière, som en gång hade blivit så populär då han var solkungens favorit. Bara för att det en gång slumpade sig att de hade mötts när andra för andra gången skulle göra sin entré på scen i huvudstaden, och hade det blivit på en kunglig hovets scen borta vid Palais Royal.

**Berättaren:** Men det var före "*Comedie Française*" blev till, men hovet hade sina scener där de satte upp spektakel för att roa *le Roi de Soleil*. Molière spelade en roll för kungen under säsongen 1678, där han också var författare till teatern. Och

därefter hade han blivit kungens favorit. Albert hade tagit det som självklart att han skulle få rollen som nu Ricardo hade fått.

**Berättaren:** Nog fanns det säkert någon roll kvar för honom, självklart, men det skulle bli någon undanskymd statistroll som kunde göras av vem som helst. Chefen hade nämligen gjort klart för Albert att det var dags att släppa fram de unga nu. Var det så att chefen tyckte att man blivit för gammal, undrade Albert missmodigt.

**Berättaren:** Ivan och Eve skulle göra ett romantiskt förälskat par i en annan uppsättning. Det fanns gott om tid att hitta karaktärerna för dem. Det var ju alltid spännande att bekanta sig med replikerna, Deras akt hade en fängslande dialog och stickreplikerna skulle komma precis rätt. Louis Fagot hade kallat dem till sig, att komma och sitta på caféstolarna som var utplacerade på scen. Vid ett litet runt vitt cafébord satt de nu med sina replikblad. Först läste de tyst igenom hela akten. Därefter var det att memorera sina egna repliker: komedi, kärlek, sorg, utbrott, missuppfattningar, svek, sorg igen och så småningom lycka igen.

**Berättaren:** Nu fanns det sex olika cafébord där aktörer och aktriser satt och bekantade sig med de roller som teaterproducenten hade fördelat. Teaterchefen var den som delade ut rollerna. De hade blivit accepterade och beslutade.

Regissören hette Figora och var parhästen som tillsammans med teaterchefen Fagot utgjorde den absoluta teaterledningen.

Scen två

Sceneri: Bokhandeln Shakespeare & Company, Paris

**Berättaren:** Shakespeare & Company stod det på en lång skylt som var placerad över skyltfönstret till den boklåda som Jean nu skulle besöka. Det var ungefär tio år sedan sist. Då hade han lämnat ett handskrivet manus, med en uppsättning betraktelser, visioner och poem. Aldrig något med någon rak dikt, nej det behärskade han inte alls då, det tyckte han blev så akademiskt, så glöden dog. Nej, direkt ur hjärtat kom hans strofer.

**Berättaren:** Nu var det ju inte därför han var här denna gång. Monsieur Fagot hade meddelat honom en dag, att introduktionen på boklådan var klar. Det var bara för Jean att nu gå dit med sin skrivmaskin.

**Jean Greco:** "Bonjour, mitt namn är Jean Greco", anmälde han till kvinnan som öppnade dörren. Han kände vagt igen henne.

**Titie:** "Jaha, välkommen, vad önskar ni?"

**Jean Greco:** "Förlåt, jag måste fråga, har inte vi träffats förut, madame?"

**Berättaren:** Det var visserligen tio år sedan som han hade varit här förra gången, men han trodde det var samma person som då hade tagit emot honom.

**Titie:** "Så, på det viset."

**Jean Greco:** "Jobbade du här 1975?"

**Titie:** "Det kan tänkas, hurså",

**Berättaren:** frågade damen lite nyfiket.

**Jean Greco:** "Jag har alltså varit här på Shakespeare & Company tidigare, alltså här på boklådan förut. Men det var för tio år sedan. Då hade jag ett manus med mig. Kommer du ihåg det kanske?"

**Titie:** "Vet inte. Men jag kan med bestämdhet säga att det inte har varit någon annan kvinnlig expedit här, på dessa år utom



jag. Jo, någon har det väl varit. Semestervikarier och så, naturligtvis. Okay, hjälp mig mera, vad handlade dessa texter om?”

**Jean Greco:** ”Betraktelser, poem och några skisser till målningar, Jag höll framför allt på med konst och oljemåleri då. Men jag hade också några lyriska texter som jag vill ge ut.”

**Titie:** ”Blev det tryck och publicering av manuskripten då? Ifall vi hade tryckt dina alster så hade jag nog säkert kommit ihåg dem. Hur var ert namn?”

**Jean Greco:** ”Jean Greco, men det är inte alls för dessa verk som jag har kommit nu. Jag tyckte bara att jag kände igen dig, förstår du.”

**Titie:** ”Vad gäller det nu då?”

**Jean Greco:** ”Monsieur Louis Fagot, som är teaterdirektören från Boulevardteatern. Han är bekant med bokhandlaren här. Han, monsieur Fagot, lär ha varit här och introducerat mig, för bokhandlaren. Har han inte det?”

**Titie:** ”Monsieur Harley, som är ägaren av denna bokhandel, är det nog han har talat med. Ett ögonblick, så kommer han här.”

**Berättaren:** Hon vände om i den till bokutgåvor fyllda bokhandeln och ropade mot en halvöppen dörr:

**Titie:** "Monsieur Harley, ni känner väl monsieur Fagot från Boulevardteatern, eller hur?"

**David Harley:** "Vad, måste sänka musiken bara, så hör jag dig. Vad sa du", ropade en grov röst på engelska?

**Berättaren:** Expediten övergick till engelska.

**Titie:** "Det är en man här som undrar om Monsieur Fagot har varit här, har han det?"

**David Harley:** "Han kommer hit ibland, vi känner varandra mycket väl. Och, sist blev det lite blött, maltwhisky kvällen lång. Men varför undrar du det, eller varför undrar den där mannen det?"

**Titie:** "Jag vet inte."

**David Harley:** ”Men då kan du väl fråga honom det. Jag sitter just för tillfället med ett hett fotbad nu, förstår du, Titie.”

**Berättaren:** Då visste Jean att han mindes rätt, det var Titie som hon hette, hon som h

ade tagit emot hans manus när han för tio år sedan, precis innan upprottet, hade promenerat in på boklådan och blivit så betuttad i stället och lite kär i expediten som serverat honom en kopp thé och som sagt in i hans rädda ögon, att allt är möjligt, bara man tror på det.

**Berättaren:** Titie gick tillbaka till Jean, som bekvämt hade slagit sig ner i besökssoffan, som var samma soffa som han suttit i sist och då fått *thé and biscuit* av Titie.

**Jean Greco:** ”Titie, nu minns jag dig tydligare. Vi satt här i soffan och drack thé, när jag var här och lämnade manuset 1975. Jag minns att jag precis hade blivit refuserad av amatörernas salong, konstutställningen alltså. Och jag var deppig och nere, hängig och minns nu hur jag insöp hela din uppenbarelse, i dina runda *googles* och din söta lite fräkniga näsa och i dina skrattgropar. Jag blev visst lite kär då, om jag inte tar miste. Men du tog emot mitt manus och hade det i tolv dagar. Sedan kom jag tillbaka och du sade att det inte var färdigt än. Att det var lite för spretigt.”

**Titie:** ”Jo, nu minns jag nog det. Du var en allvarlig ung man, som kändes inlåst, i din egna skapande kraft, i din skapande kraft var du inlåst. Du ville ut och du ville leva, men var inläst på något sätt. Vad hände sedan?”

**Jean Greco:** ”Jag reste till Rivieran, och bodde i en fattig liten by som låg några mil norr om Nice. Jag var nästan gift och levde i ett behagligt boende. Vad mer? Nej vet du, det tror jag att jag tar en annan gång.”

**David Harley:** ”Titie”,

**Berättaren:** nu ropades det från den halvöppna dörren igen.

**Titie:** ”Oui?”

**David Harley:** ”Nå, vad var det han ville veta, den där mannen? Har han gått eller väntar han fortfarande? Vad jag gjorde med Louis när whiskyn var slut, det har jag glömt. Men varför undrar han det?”

**Titie:** ”Han sitter och väntar i soffan. Du kan fråga honom nu direkt.”

**David Harley:** ”Vad?”,

**Berättaren:** bullrade bokhandlaren.

**Titie:** "Han väntar i er besökssoffa."

**David Harley:** "I soffan får bara förläggare sitta, och författare och kända artister, och så alla amerikaner förstås. Det vet du. Men, vad vill han? Vänta, jag kommer ut."

**Berättaren:** Titie vände sig till Jean igen.

**Titie:** "Får det lov att vara en kopp thé medan du väntar?"

**Jean Greco:** "Hellre något starkare, om det finns."

**David Harley:** "Ge karln en whiskey, och sluta med ditt teblask. Det är så politiskt inaktuellt, och det är inte rödvinsvänstern som är aktuell längre. För de dricker alltid thé på eftermiddagen och rött på kvällarna."

**Titie:** "Ska ske, chefen",

**Berättaren:** svarade Titie och log lite knipslugt men Jean såg nog allt hennes leende och blinkning till honom.

**Berättaren:** Sedan återkom hon från sitt lilla stök i köket.

**Titie:** ”Varsågod monsieur Harley bjuder på sin bästa whisky i denna stund. Ni är utvald nu, monsieur Greco.”

**Berättaren:** Chefen kom ut genom den halvöppna dörren.

**David Harley:** ”Greco, hmm, och så Louis Fagot. Jo, det stämmer. Se här, monsieur Greco, här är min hand.”

**Berättaren:** Bokhandlaren hade funnit sig i rollen.

**Berättaren:** De skakade kollegialt hand, monsieur Harley och Jean Greco.

**Jean Greco:** ”Tack, monsieur Harley, det var trevligt. Monsieur Fagot sade till mig att det skulle vara klart nu, allt med skrivplatsen här i boklådan, eller hur? Stämmer det? För mitt arbete med den beställda teaterboken.”

**David Harley:** ”Jo, det stämmer. Klart och beslutat, också med underskrift.”

**Berättaren:** Monsieur Harley var helt bestämd och övertygad om att han hade skrivit under avtalet och skiftat det med teaterchefen.

**David Harley:** ”Och, när vill ni börja? Jag är nöjd om det finns någon som kan börja disponera redaktionen igen. Som Monsieur Fagots medarbetare, kollega och broder, så är ni alltid välkommen. Det kan till och med bli så att ni får egen nyckel, om det blir mera bekvämt på det viset. Monsieur Fagot har nog lämnat tillbaka den nyckel som jag gav honom, för två eller tre år sedan. Jag minns inte så noga. Hur var det med den saken, Titie?”

**Titie:** ”Jo, det stämmer, chefen. Han hängde upp den på kroken i köket, det minns jag säkert, chefen. Skall monsieur Greco disponera redaktionen på samma sätt som Monsieur Ziap och Monsieur Fagot disponerade den när de författade sina magasin, eller? Men, det blev väl ingen succé med den tidningen, den självdog väl, eller?”

**David Harley:** ”Nu ska hon inte vara näsvis, hon Titie. Det kan väl hända att det inte blev någon Figarot eller MAD, eller

l'Express av den, men den var behaglig i sin ton, så länge det varade.”

**Berättaren:** Jean kände att nu måste han säga något. Han ville inte bli behandlad som om han inte fanns här.

**Jean Greco:** ”Monsieur Harley, det är alltså i sin ordning, som monsieur Fagot sa, att ni båda är överens om att jag kan sitta här och skriva min teaterbok?”

**David Harley:** ”Alldeles rätt uppfattat, monsieur Jean Greco. Då framställan ju var den att boken skall publiceras och förläggas av Shakespeare & Company, på rekommendation av Monsieur Le Theatre de Boulevard, monsieur Fagot, vill säga.”

**Berättaren:** Bokhandlaren log och höjde sitt glas och tog en klunk. Jean följde hans exempel.

**David Harley:** ”Det är så riktigt uppfattat, min gode Jean Greco. Det är ett mycket trevligt namn att säga, som en kort tapto fanfar. Lyssna här, jag repeterar; *Jeeeeaaaan Greeeeeco!!*”

**Berättaren:** De skålade som tappra soldater, vinklad arm och botten upp.



**Jean Greco:** "Tidernas, monsieur Harley",

**Berättaren:** skrockade Jean belåtet, och den goda Whiskey  
värmde honom rejält.

**David Harley:** "Du kallar mig David, hädanefter, min gode  
pennfäktare. Är det klart, Jean?"

**Jean Greco:** "Okey, David", svarade Jean på sin bästa  
filmamerikanska engelska.

**David Harley:** "Well brother, det var ju förbannat trevligt, att  
få en karl i butiken, som både kan dricka malt och svänga sig  
som John Wayne."

**Berättaren:** Han hällde upp de två sista drinkarna av den  
Whisky som Louis Fagot och David Harley hade börjat på i  
veckan som gick.

**Titie:** "Ursäkta mig."

**Berättaren:** Titie tittade ut från sitt kontorsrum. hon ville inte alls störa herrarna, men hon sade:

**Titie:** ”Monsieur Harley, vi stänger nu. Nu låser jag och går hem, kassan är räknad.”

**David Harley:** ”Okay, vi ska inte sitta här så länge. Om nu inte Jean vill lägga ut texten något mer, i ert oskrivna livsverk, eller vad man skall kalla ditt epos för.”

**Jean Greco:** ”Nej, jag orkar inte ens kliva upp till skrivtaburettens på övervåning i denna gemytliga boklåda, för att skapa något ikväll”,

**Berättaren:** svarade Jean Greco uppriktigt.

**Jean Greco:** ”Nej, skall jag skapa någon text så blir det först i morgon. På förmiddagen kommer jag om det går bra. Så om du Titie nu vill vara så hjärtinnerligt vänlig och visa mig var skrivpulpsten och skrivdon står, och var jag skall sitta och var jag skall ha mitt skapande. Vill du det, Titie, du söta?”

**Titie:** ”Så han säger, Jean. Nu minns jag tydligt vårt möte för tio år sedan, faktiskt. Jag visar er tillrätta i morgon. Jo så blir det. Vi säger så, god natt mina herrar.”

**Berättaren:** Hon lät en varm kappa täcka hennes yppiga uppenbarelse, och den rosa baskern som hon käckt satte på svaj, fulländade skapelsen, *la femme parisienne*, tyckte Jean. Och så försvann Titie ut i den ljumma Pariskvällen.

**Berättaren:** Jean Greco lämnade boklådan så småningom. David Harley var mycket törstig hela tiden. När maltwhiskyn tagit slut, hade han gått över till ett ganska surt rödvin, som Jean bara hade smuttat lite på för sällskap skull.

## 4

### AVSNITT FYRA

Radioteatern Boulevardteatern i Paris, Avsnitt FYRA

Roller:

Presentatör: Kate Roxenhall

Berättare: Henrik Tibblin

Jean Greco: Mas Jenkert

Louis Fagot: Bengt Björklund

Monsieur Figaro:

Titie: Kate Roxenhall

Donald:

Ricardo:

Marianne: Kate Roxenhall

**Presentatör:** Radioteater, Boulevardteatern i Paris, avsnitt 4

**Presentatör:** SCEN ETT Sceneri: Boulevardteatern,  
repetition

**Berättaren:** Nu hade Jean Greco hittat sitt fokus, och gripit sig an sin uppgift. Under idogt studerande av historiska fakta, skeenden som ofta var slumpvisa, ville han nu skriva sin bok. Ett ensamt levande ljus flämtade i den lilla vindskammare över boklådan, där hans skrivpulpet stod, var det enda ljus han behövde. Han hade just sagt adjö åt Titie som stängde butiken för en stund sedan. Han tänkte skriva tre timmar om dagen och som han kände sig nu så passade kvällar bättre för honom, då han på dagarna jagade arbete. Nu hade han bestämt sig för hur han skulle väva in det hårda teaterlivet i dagens Paris. När ingen kung höll hov och gav stöd. När det var en bister verklighet som grinade upp sig varje dag.

**Berättaren:** Han hade inte träffat alla i ensemblen, det var omöjligt. Han kunde vistas på teatern dagligen under några timmar. Varje morgon kom han dit och blev insläppt av en

städare. Jean älskade att gå omkring i det skumma ljuset när inga strålkastare var tända, och känna av atmosfären. Så här var det alltså när det var tomt på liv, tomt på teaterliv. Han gick igenom logerna, där kläder och rekvisita låg samlade i små högar. Lukten av svett och ångest kunde han känna. Den febriga intensiva känslan som fanns i aktrisen loge före en premiär. Här samlade han sina erfarenheter, han skrev upp på små lappar vad han senare skulle skriva i sitt manuskript.

**Berättaren:** Nu hade han satt sig i parketten och såg de olika gestaltningarna, rörelser och repliker, scen efter scen. Där stod Monsieur Figaro, som var en person med en manuspärm, med regi och med en sträng min. Han följde minutiöst de olika aktörernas framsteg, och när han såg att det satt i replik, steg, tempo och övrig regi, så höll han upp armen i ett stopptecken, och sade:

**Monsieur Figaro:** ”Nu är det bra, memorera allt så gör jag noteringar här.”

**Berättaren:** Så tog monsieur Figora fram ett nytt ark som utgjorde underlag till nästa scen.

**Monsieur Figaro:** Nu blir det en sista samling före att vi bryter. Gäller samtliga. Mjuka upp era leder, mjuka rörelser, sträck på era kroppar.

**Berättaren:** Jean Greco ville inte störa, han ville bara uppleva teaterns ande och dess känsla.

**Berättaren:** Senare skulle han gå till sin skrivarpulpet och fånga sin skrivartråd och väva texten i sitt manus, för sin debutroman.

**Presentatören:** SCEN TVÅ

**Presentatören:** Sceneri: Skrivarpulpeten, på boklådan Shakespeare & Company.

**Berättaren:** Nu var det dags för Jean att angripa sitt verk på skrivarpulpeten. Den vinglande ramen till hans debut fanns nu som en skiss i hans medvetande. Han hade proppat sig full med teatral historik, om Molière, om ursprung och om sanningen och nationens övertygelse, om Comédie-Française. Jean satt nu i sin skrivarpulpet med sitt första oskrivna ark i sin skrangliga skrivmaskin.

**Berättaren:** Han skrev ivrigt och han njöt när han hörde tangenterna slå ner som spikar och fästa hans ord på pränt. Han skapade och han hade lyckats fånga känslan. Han fångade nu den tråden som växte fram i hans epos, ord för ord och började väva en text. En underbar text.

**Berättaren:** Han satt nu som i sitt ”*mecka*”, allt runt honom blev heligt, travar med outgivna titlar tittade fram och hånlog. Detta var hans utmaning, hans mandomsprov. Skrivtaburettens blev helig, här lyckades han nå sitt fokus och sin skrivarådra, den röda tråden.

**Berättaren:** Så långt själva upptakten, embryot av själva dramat. Han kämpade som en matador med sidorna som en röd mantel och orden som tjuren, som slet och frustade, som ville fångas men som slank undan. Han blev alldeles svettig och trött. Vinglasen var nu urdrucket, glaset som nu låg krossat efter att Jean hade missbedömt utrymmet på skrivpulpiten. Han måste nu tämja sin text, tvätta manus och se ljuset. Vad hade han fångat? Fanns det något att se?

**Berättaren:** Nu var det färdigskrivet för ikväll. Klockan hade nog passerat åtta, denna första skrivarkväll, hans första författarkväll. Jean skulle just släcka ljuset och gå hem, när han plötsligt hörde ett oväsen. Någon var där ute och började angripa bokhandelns entrédörr. Nu hörde han ett knirrande ljud som han uppfattade att låset i ytterdörren till bokhandeln tycktes vridas om och dörren öppnades. Han kände genast tvärdraget när gatans luft strömmade in. Han blåste genast ut ljuset och tog sig samman. Sakta började han så smygande ta sig nerför trappan. Var det en inbrottstjuv så måste han ta sig i akt och hålla sig dold. Tystnad, det blev skrämmande tyst. Inget buller men han kände deras närvaro, inkräktarna. Så hörde han plötsligt några viskande röster.

**Donald:** ”Är du säker på att han har gått?”

**Titie:** ”Ja, det tror jag. Vi kan vara här”, svarade därefter en tunn, lite skrämd kvinnlig röst.

**Donald:** ”Kom då”, mannen lät nu plötsligt burdus. ”Vill du så måste du komma hit nu, på en gång. Kom bara, lilla vän.”

**Titie:** ”Du, jag vill vänta lite. Nej, inte nu, det går inte. Har ångrat mig. Vi känner inte varandra tillräckligt för att gå hela vägen.”

**Donald:** ”Vad är det du säger, Titie?”

**Titie:** ”Jag vill inte gå hela vägen, jag vill bara sitta här och höra dig berätta mera om dig, Donald. Vi får se, kanske det blir en kyss till kanske men inget mera.”

**Donald:** ”Ha, vad säger du nu? Det lät annorlunda tidigare när jag bjöd dig på middag, det vill jag lova. Eller hur, då hade du ett ställe där vi kunde vänslas privat, det sa du och du lekte med mig under bordet. Det minns jag tydligt.”

**Titie:** ”Nej, nu blir det sannerligen stopp! Donald, om du har sprungit på någon billig bordell tidigare, där det lektes under bordet, må det vara hänt. Det kan jag förstå. Nej du, något sådant är det inte tal om nu, har du förstått. ”

**Berättaren:** Jean Greco satte sig försiktigt i trappan för att lyssna på denna lilla viskande dialog. Det var Titie från butiken som hade tänkt sig ett litet kärleksprassel med någon man, tänkte han sig. Det här blir spännande att följa.

**Berättaren:** Plötsligt började stolar dras och vältas, och han kunde höra eller ana hur kropparna dansade, armar fäktandes, ben sparkandes. Dunsande ljud och flämtande utrop.



**Titie:** ”Nej, sluta”,

**Berättaren:** skrek plötsligt Titie, helt chockad.

**Titie:** ”Du får inte alls slita av mig min kjol. Har du inte fattat det, förbannade karl. Nej, stopp sluta.”

**Donald:** ”Kom här, lilla gumman, det blir mycket lättare om vi lägger oss här på mattan.”

**Titie:** ”Kommer aldrig på frågan. Jag vill att du går nu. Det här är inte roligt längre.”

**Donald:** ”Så du säger, lilla *femme nobless*. Vad kan du göra, det är ingen som hör dig, denna sena timme. Eller hur, så kom här och var snäll nu, lilla du. Visst, jag bjöd dig på middag i vissa syften, om du förstår vad jag menar.”

**Titie:** ”Jag förstår precis vad Ni menar, min herre.”

**Berättaren:** Hon slet sig lös och grep tag i en sopkvast och började slå mot mannen. Han hade blivit alldeles vansinnig, och han var någon helt annan än den man som bjudit henne på middag. Det var faktiskt en gammal kund i butiken, som hade besökt boklådan flera gånger, och som hade varit både fräck och artig när han samtalade med expediten. Men nu var han som förbytt.

**Berättaren:** Sopkvasten fortsatte att vina mot honom.

**Donald:** ”Aj, vad tar du dig till, ditt luder?”

**Berättaren:** Jean hade nu smugit sig ner i butiken, och stod alldeles bakom en hylla, och han avvaktade utvecklingen. Nu hade Titie lyckats få några träffar till på mannens kropp, och

han skrek, han vrålade mot henne.

**Donald:** "Aaaaj, faan, sluta. Förbannade luder. För faan sluta nu."

**Berättaren:** Plötsligt. Jean gick över golvet och tände lampan.

**Jean Greco:** "Ursäkta att jag stör. Titie, var skall de här ligga?" Han höll menande upp tre volymer av klassisk teaterhistoria.

**Berättaren:** På golvet satt mannen och över honom flög Titie med nya utfall med sopkvasten.

**Titie:** "Jean, är du kvar i butiken? Snälla, den här kunden förstår inte att vi har stängt nu. Hjälp mig att få ut honom, snälla."

**Berättaren:** Mannen på golvet hade nu helt tappat koncepten och blivit tyst, följsam och lugn. Han var nu totalt slagen ur sin sits. Han reste sig sakta upp och dammade av sig, drog en kam genom sin kalufs och muttrade något i smyg.

**Jean Greco:** "Förlåt, vad är det ni säger", (replikerade Jean snabbt).

**Berättaren:** Ack, inget svar från den slagne kavaljeren.

**Jean Greco:** "Jaha, vad har ni att säga", (frågade så Jean).

**Berättaren:** Jean Greco förstod att han nu skulle ta över kommandot. Han fick inget svar av mannen den här gången heller så han fortsatte sin kommandoton:

**Jean Greco:** "För det första är klockan över åtta, och vi har stängt. Jag håller alltid på med inventeringar till sent, och Titie är ofta mig behjälplig. Men ett sådant här uppträde har jag då

aldrig fått se. Vet hut, min bästa fransos. ”

**Berättaren:** Mannen svarade inte på hans frågor utan drog på sig sin rock och försvann skyndsamt utan att ge Titie så mycket som en ursäktande blick.

**Berättaren:** Dörrpinglan klingade ensam och scenen blev den ombytta.

**Titie:** ”Tack tack, för att du kom i sista stund”, (flämtade Titie och kramade om Jean.)

**Jean Greco:** ”Ja, verkligen.”

**Berättaren:** Stackars Titie fortsatte snyfta, och sade sedan uppgivet:

**Titie:** ”Nej, jag har ingen förklaring, snälla Jean.”

**Berättaren:** Den talande tystnaden gjorde det besvärligt för Titie att stå ut.

**Jean Greco:** ”Du behöver inte förklara dig, snälla Titie. Jag förstår nog det som behöver förstås, och mina läppar är förseglade, jag säger ingenting till monsieur Harley.”

**Berättaren:** När han sade det tog han henne i handen som för att skydda och försäkra att han menade vad han sa.

**Berättaren:** Titie tyckte om hans varma hand som kramade hennes fingrar med en mjuk manlig känsla. Nu började hon stilla gråta. Hon lät tårarna rinna ner över hennes kinder. Nu kände hon sig alldeles yr och varm, hon var tvungen att sätta sig ner på golvet. Alla stolar var omkullvälta och bordet bortflyttat, allt var ett kaos. Jean märkte att hon höll på att tappa balansen

så han stöttade henne när hon satte sig ner, och höll kvar sin hand i hennes.

**Jean Greco:** "Luta dig mot väggen, så hämtar jag lite vatten åt dig."

**Berättaren:** Nu hade Jean tagit över och han höll sig lugn och talade dämpat med Titie, som nu också hade slutit ögonen. Han såg till att hon hade fria luftvägar innan han begav sig till köket.

**Jean Greco:** "Här, drick nu lite vatten",

**Berättaren:** sade Jean när han återvände från köksvrån.

**Berättaren:** Men hon svarade inte, och till sin förskräckelse märkte Jean att Titie hade svimmat. Så han började stänka vatten över hennes ansikte, lade henne i framstupa sidoläge så att hon inte skulle svälja något eller kvävas. Hans händer for över hennes kropp för att vara säker på att hon hade fria luftvägar. Han höll handen under hennes bröst för att känna hjärtats slag.

**Berättaren:** Nu hade Titie fallit tillbaka på rygg igen och Jean kände plötsligt en hand som grep om hans nacke och förde ner hans huvud mot den avsvimmade Titie.

**Titie:** "Nu gör det inte ont längre, nu känner jag mig bättre, chocken går över snart",

**Berättaren:** sade nu en mycket svag Titie. Hon blundade fortfarande men var vid medvetande.

**Jean Greco:** "Jag ser det",

**Berättaren:** var det enda som Jean fick ur sig. Sedan var det

något som upptog hans hela medvetande. Kyssen, den gudomligt mjuka kyssen som Titie bjöd honom, upplevelsen fanns överallt. Hon låg på rygg och Jean låg halvsittande över henne, de kysstes på nytt.

**Titie:** "Jean, du är min hjälte."

**Jean Greco:** "Mmmm."

**Titie:** "Så här kan jag ligga hela natten förstår du, Jean. Men jag är ingen fallen kvinna, så det skall jag inte göra, även om du är en fin kavaljer."

**Jean Greco:** "Det är bra, för jag vill inte ha någon billig kvinna i min närhet."

**Titie:** "Först skall vi städa upp. Sedan skall jag bjuda dig ett glas, nere på Café de Flore, på boulevard Saint Germain. Om du har lust, vill säga."

**Berättaren:** Och så blev det. Den vilda kvällen blev till en stillsam avslutning. De kramades under tystnad. Båda var lite förlägna. Vad var det egentligen som hände?

**Berättaren:** Allt var på plats igen när de hade städat upp efter tumulten. Nu var det hela över och de kunde låsa till den klassiska boklådan.

**Berättaren:** Nere på Café de Flore på Boulevard Saint Germain, fick de var sitt glas Martini rosso med is och citron.

**Titie:** "Skål min hjälte."

**Berättaren:** Jean höjde sitt glas och såg in i Tities söta ansikte. Tårarna var nu torkade och hon såg mycket lättad ut.

**Jean Greco:** ”Skål, kära du.”

**Presentatören:** Scen tre

**Presentatören:** Sceneri: Brasseri la Palette

**Berättaren:** Jean Greco satt sin vana trogen den här kvällen på brasserie *La Palette*, alldeles ensam. Han kände sig fortfarande ny i Paris, lite osäker på vad som gällde. De enda som han räknade som sina vänner var Jean Ziap och Louis Fagot, och möjligen Titie och David Harley. Nå, vad som gällde för Jean Ziap så var kontakten bruten, och de få leveranser som han hade skickat till *Ziap post restante*, Barcelona, hade inte gett några reaktioner tillbaka. När han hade suttit på sin skrivpulpet nere i boklådan, hade han känt en ny känsla, som att börja tillhöra ett sammanhang. Och Titie fick han nog räkna som sin allra bästa vän. Och, hon hade ingen familj, hon var rar, söt och tilldragande. Han hade faktiskt börjat fundera på att lägga ut sina krokar ännu mer för en romantisk utveckling. Men denna kväll, satt han här ensam med sitt glas, då det plötsligt kom fram en man och knackade honom på skuldran.

**Ricardo:** ”Er känner jag bestämt, monsieur, eller hur?”

**Berättaren:** Skådespelaren Ricardo från Boulevardteatern stod

svajande framför Jean.

**Jean Greco:** ”Men se, är det inte Ricardo från teatern som jag har framför mig”, fortsatte Jean den stickrepliken med ett roat minspel.

**Ricardo:** ”Så är det. Är ni ensam? Får jag göra er sällskap? Går det bra?”

**Jean Greco:** ”Utmärkt, det går utmärkt bra att du gör mig sällskap denna kväll, Ricardo.”

**Berättaren:** Jean gladdes åt sällskapet. Ricardo var en av skådespelarna som hade undvikit Jeans intervjuförfrågan, hittills. Men skribenten vill inte vara för påstridig, utan lät Ricardo vara. Det hade varit Bibi och Marianne, som var de första av ensemblen som hade blivit intervjuade av Jean. Marianne, den självklara modern och Bibi, så nätt och ljuvlig.

**Berättaren:** Marianne hade varit mycket lättintervjuad, för hon var så självklar och hon visste vad som krävdes. Medan Bibi främst litade på sitt utseende och på sin naiva ungdomliga entusiasm.

**Marianne:** ”Monsieur, här ser ni en riktig matrona, en erfaren Parisaktris, som vet vad can-can och bensparkar och andra spektakel på Place Pigalle, kräver för offer. Den underbara scenen på Moulins Rouge, hur underbart det är att få dansa där, i strålende sken, och hur lätt man mister den platsen, det blir aldrig någon fast ensemble där inte, du tillhör ingen.”

**Jean Greco:** ”Madame, när var ni på dessa cabareter då?”

**Marianne:** ”Det är många år sedan nu. Men, jag har aldrig varit

på någon cabaret där man vara så där naken, att visa bröst och rumpa. Nej, mina roller var mera i baletten, med långa cancanjolar. Visst, vi sparkade högt så mamelucker syntes, vi var i baletten, inget mer.”

**Jean Greco:** ”Och här, på Boulevardteatern, blir det aldrig någon cancanbalett?”

**Marianne:** ”För ett år sedan satte vi upp en satir, en *Cabaret Burlesque*, med lite naket och lite vågat. Men, det var bara en satir.”

**Jean Greco:** ”Så underbart det låter, det måste jag få höra mera om senare. Lova mig att jag får veta mera, jag skriver upp här, *cabaret Burlesque*.”

**Berättaren:** Det här hade han redan skrivit in i sitt manus, som nu hade vuxit till femtio sidor. I alla fall så långt som Marianne hade berättat. Men om cabareten hade han inte skrivit något alls, än så länge. Han var tvungen att skriva allt som kom upp och sedan banta texten så den blev gripbar och överskådlig. Det var många skrönor som han fick höra.

**Berättaren:** Ricardo hade varit borta en stund nu men i barens spegel såg Jean att skådespelaren återvänt, nu med två glas vin.

**Ricardo:** ”Jag tänkte att ni var sugen. Dricker ni husets rödvin?”

**Jean Greco:** ”Tack Ricardo, det går bra.”

**Ricardo:** ”Varsågod, jag bjuder, monsieur. Hur går det med



boken?”

**Jean Greco:** ”Bra att ni frågar. Jo tack, det går bra, jag har precis börjat och inte kört fast än.”

**Berättaren:** Jean ville nu passa på att boka en tid med Ricardo. Men han ville inte vara för påstridig.

**Ricardo:** ”Skål på er, bäste skribenten.”

**Jean Greco:** ”Skål och trevlig kväll, hoppas jag.”

**Ricardo:** ”Absolut. Ni är tidernas, tycker jag. Som börjar skriva om vår teater, det tycker vi alla är toppen. Som ni har märkt så drar jag mig hellre bort när det blir tal om intervjuer, förstår ni. Jag är inte utbildad och kan inte sjunga, jag hänger bara med och sedan blir det som det blir.”

**Jean Greco:** ”Det spelar ingen roll om ni drar er undan, som jag har sett. Nu öppnar ni er för mig, på mer neutral mark, om man säger så.”

**Ricardo:** ”Mycket riktigt, jag är både en stolt aktör, som kan den klassiska teatern, men som inte är skolad.”

**Jean Greco:** ”Hur började det med er teaterbana.”

**Ricardo:** ”Paff, ingenting här och ingenting där”,

**Berättaren:** svarade Ricardo och vände ut och in på sina kavajfickor.

**Ricardo:** ”Skål, för fasiken.”

**Jean Greco:** ”Jaja, skål.”

**Ricardo:** ”Det började så här”,

**Berättaren:** med en smäll ställde Ricardo ner sitt urdruckna glas.

**Ricardo:** ”Det började med att jag blev full en kväll. Det var en turnerande teater som stannade i mitt Lyon, min födelsestad om ni ska skriva det. Där var det en teater en kväll, som jag tittade på. Och plötsligt så ville man ha upp en ur publiken, och jag var lite full och sa; ”*okej, här kommer en kille, som ska visa er en god teater.*”

**Berättaren:** Kort paus, Ricardo sökte för att finna fortsättningen på sin berättelse.

**Ricardo:** Så gick det till, och jag gjorde inte illa ifrån mig, och jag gick mest hemma och slog dank och hade inget bokat så jag hängde med på en turné en månad. Sedan blev jag frälst och jag fick ett engagemang. Det var så det började.”

**Jean Greco:** ”Tack, det var bra. Och, förutom boulevardteatern och tältteatern, har det blivit något mera?”

**Ricardo:** ”Nej”, (svarade Ricardo lite tvekande).

**Ricardo:** ”Det finns inga andra scener för mig, så jag slavar på här, och är glad om jag får tillräckligt med speltid i höst.

## 5

Radioteater Boulevardteatern i Paris

### AVSNITT FEM

Roller:

Presentatör: Kate Roxenhall

Berättaren: Henrik Tibblin

Louis Fagot: Bengt Björklund

Madame Stanisova:

Kurir/ hovmästare:

Jean Greco: Mas Jenkert

Regissör Figaro:

Bibi: Kate Roxenhall

Leopold:

## Scen 1

Presentatör: Radioteatern ger, avsnitt fem av Boulevardteatern i Paris. Första scenen, vi befinner oss på fin restaurant, Grand Palais, i Paris

Sceneriet är : Restaurant Grand Palais

**Berättaren:** Nu stod det klart. De skulle sätta upp Cabaret Burlesque. Med den ryska ledaren, och med en livlig och sprakande orkester. Louis Fagot slätade ut kontraktet som han just hade fått av en kurir. Det visar sig att Directeur Madame Stanisiova, innehavaren och ägaren av den franskryska ensemblen, på tjugo personer, som sätter upp Cabaret Burlesque, på deras teaterscen. Hon finns också i Paris just nu.

**Berättaren:** För sex veckor sedan fick han ett konvolut med en inspirerande inbjudan till samarbete. Vilket han skyndsamt hade tackat ja till. Och Madame Stanisiova hade hållit sitt löfte, och nu signerat kontraktet, och återsänt det till hans teater. Nu ville hon träffas och börja planera.

**Berättaren:** Föreställningens ram var den att under säsongen, skulle Cabaret Burlesque visas på Boulevardteatern. Tio föreställningar skulle bokas. Biljetsläpp och garantier i januari. För det var först vid fulla hus som Louis Fagot kunde räkna med plus i kassan. Naturligtvis är det mycket lättare och bekvämare att använda sin egen ensemble, men nu var det bestämt och klubbat. Så fram till 15 januari fick osäkerheten råda. Cabareten skulle ha premiär i nästa vecka och tio spelningar, innebar bokslut i april.

**Berättaren:** Längst ner hade Madame la Directeur skrivit en personlig hälsning till Fagot.

**”Högt ärade monsieur Fagot! Jag har bokat ett bord, på restaurant Grand Palais kl 18:00 ikväll. Fråga efter madame Stanisiova, så sitter jag där.”**

**Berättaren:** Inget mer, och de hade inte träffats tidigare. Men var man en gång teaterchef och hade fångat något i sitt garn, så fick man finna sig i sederna och ta skeden i vacker hand, för att lyckas.

**Berättaren:** Det var därför som hon hade skickat en kurir med beskedet. En kurir som fortfarande stod ute i vestibulen på hans teater. Så, Louis Fagot sträckte på sig och klev ut från sitt lilla kontor en halvtrappa upp. Mycket riktigt, det stod en avvaktande kurir precis innanför entrén. I övrigt fanns det endast en kort kö till biljettkassan och några turister som tittade i programmet.

**Louis Fagot:** ”Oui, det här är budet från Madame Stanisiova, förstår jag?”

**Kurir:** ”Mycket riktigt, monsieur.”

(kort tystnad)

**Louis Fagot:** ”Var det något mer?”

**Kurir:** ”Visst, vilket besked skall jag lämna Madame Stanisiova?”

**Louis Fagot:** ”Hälsa att jag kommer som avtalat, tack.”

**Kurir:** ”Tack, det skall jag göra.”

**Louis Fagot:** ”Och ta med detta konvolut, jag har stuckit in en biljett med en hälsning”,

**Berättaren:** svarade så Louis Fagot och följde kuriren till porten.

(Tystnad 10 skunder)

\*

## Scen två

**Presentatören:** Sceneri: Restaurant Grand Palais, Louis Fagot möter madame Stanisova.

**Berättaren:** Madame Le cabaret Burlesque satt mycket riktigt

vid det festligt dukade bordet på Restaurant Grand Palais. Hon var lätt att känna igen, han behövde inte ens någon vägledning av hovmästaren som ivrigt pekade ut riktningen till hennes bord.

**Louis Fagot:** ”Tack monsieur, nu hittar jag mitt sällskap.”

**Hovmästaren:** ”Mycket nöje, monsieur, var så god.”

**Berättaren:** Louis Fagot var ledigt klädd, ingen smoking utan bara en blazer i marinblått. Innan han gjorde sig tillkänna gick han igenom en strategi, hur skulle han nu hantera detta.

**Madame Stanisova:** ”Monsieur, var inte blyg. Jag såg er redan i fönstret när ni kom. Kom och sitt, här mitt emot går bra.”

**Louis Fagot:** ”Så, Madame Stanisiova, jag är redan avslöjad.”

**Berättaren:** Med sitt stiligaste leende klev han fram till madame, kysste hennes framsträckta hand och bugade sig värdigt.

**Madame Stanisova:** ”Åh tack, mycket angenämt. Slå er ner



där”,

**Berättaren:** svarade madame och pekade bestämt på kuvertet mitt emot hennes

**Berättaren:** När hon hade uppfattat att Louis hade kommit tillrätta, höjde hon sitt glas med champagne. Framför Louis stod också ett glas.

**Madame Stanisova:** ”Strålande, då vill jag skåla för vårt samarbete, monsieur.”

**Louis Fagot:** ”Madame Stanisova, tack, på min ära. Skål.”

**Madame Stanisova:** ”Tack.”

**Berättaren:** Madame Stanisova hade förberett allt, förrätt med svart rysk kaviar av bästa kvalitet, huvudrätt med lätt grillad biff med pommes frites, dessert crème brulée. Genomgående champagne, med rött vin till biffen.

**Madame Stanisova:** ”Nå, så gott. Nu till vårt samarbete, monsieur”,

**Berättaren:** fortsatte Madame efter att ha avnjutit den ryska specialiteten.

**Madame Stanisova:** ”Är ni beredd att låta det ske enligt det förslag som lämnades till er?”

**Louis Fagot:** ”Det ser betryggande ut, som jag ser det. Er cabaret följer vårt program, då preliminärkontakterna var så konkreta. Inga problem.”

**Madame Stanisova:** ”Det är bara en sak, vi behöver komplettera ensemblen med några personer.”

**Louis Fagot:** ”Jaha, det skall väl min ensemble kunna bidra med. Hur många och vilka karaktärer önskar ni, madame?”

**Madame Stanisova:** ”Först en skönsjungande ung dam, söt och vacker och kvittrande. Sedan en brutal man, stor och muskulös, som kan balansera den unga vackra på sina axlar. Och sedan vill vi låna en pajas, en clown-typ, alltså.”

**Louis Fagot:** ”Jaha visst, det ska väl kunna ordnas. Först en ung aktris, skall hon alltså sjunga, något franskt, eller?”

**Madame Stanisova:** ”Javisst, franskt skall det vara; *une chanson d’amour, s’il vous plais.*”

**Louis Fagot:** ”Det är ordnat och klart, hon heter mademoiselle Bibi. Och för den brutala jätten passar Leopold.”

**Berättaren:** Louis upphörde med sin presentation när han upptäckte att tranchören var på väg in med biffarna.

**Louis Fagot:** ”Madame, låt oss nu få avnjuta denna vackert inramade måltid, innan alla detaljerna. Nu skall det bli gott, må jag säga.”

**Madame Stanisova:** ”Visst ja, monsieur, nu är vi ju i Paris, och här går alltid magens behov i första rummet. Men, mycket riktigt, vi fortsätter planeringen senare. Skål för detta samarbete. Håll till godo nu, monsieur.”

(Tystnad 15 sekunder)

## SCEN TRE

Sceneri: Boulevardteatern, ensemblen, repetitioner

**Berättaren:** När Monsieur Jean Greco denna sköna morgon klev in i den vackert dekorerade foajén till Boulevardteatern, tänkte han naturligtvis på den tid då Molière var den tongivande, och som solkungens gunstling kunde han glädja.

**Jean Greco:** ”Men var finns solens sken idag”, (frågade han sig, nu melodramtiskt.)

(tystnad 10 sekunder)

**Jean Greco:** ”Jag komma denna hårda dag in på scenen i ett hårt Paris. Jag slår mig ner här i teaterns café och blir serverad en *café noir*. Vad får jag se?”

**Berättaren:** Runt omkring kretsade aktriser och aktörer, i färd med att förbereda sig för nästa premiär.

**Berättaren:** Detta var säsongens fasta ensemble för spelåret 1985:

*Albert* – som var en mycket karaktärsfast sextioåring som kunde sin Molière. Som hade blivit dystert och hade tappat delar av sin glöd.

**Barbara "Bibi"** var den unga och bländande vackra aktrisen, som alltid var villig att ta kurtisens huvudroll. Hon var den kvittrande mamsellen, men hur länge skulle det vara så. Visst, för henne fanns det alltid många roller, bara hon tränade upp sina stickrepliker, men en ökad självsäkerhet.

**Leopold** – från Gambia, svart och dyster, som bara hunnit göra några biroller, ingen premiär ännu för honom, hade kommit med i våras, först som utfyllnad, men alltmer att räkna med.

**Marianne** – den lätt fylliga högbarmade ljuvliga Parismatronan, som alltid spelar modern, den bestämda, den ljuvlig, den rejäla och den kvinnliga.

**Fredrique** – en glad matros, lockigt blond, allt lätt att placera, akrobatisk och vig, fortfarande ung. Mycket användbar.

**Ivan** – som hade rysk härkomst, som var snabb i replikerna, hade lätt att lära sig texter, men något mystisk och inte särskilt yster, inget skrattande, ibland lite svår.

**Eve** – uttråkad, romantisk, lidelsefull, längtande, en underbar aktris för Julia, för det kärleksfulle, som tyckte Bibi var billig, och som slog ner blicken om man kom för nära.

**Ludvig** – baryton, som hade sadlat om tidigare och hade varit trubadur, romantisk. Och ståtlig, ibland svårplacerad men anpassningsbar.

**Cathrine** – dramatisk, onda féen, slottslik och svävande, tidigare första ballerina i en kunglig balett, något bitter i sina uttryck

**Miloue** – mystisk, kvinnlig, ljuvlig i sina scenerier, självklar och

*yppig, men något till åren, men med korsett knuten, och flämtande spansk solfjäder kunde hon förtrolla.*

**Thomas** – *typ farmarbonde, rejäl, bondsk, typisk bretonare. Bra för landsbygdsscener, och komedier*

**Ricardo** – *drinkartyp, tangorabatt, smala cigariller, säkert på kvinnors favorit*

**Fioleija** – *söt, lång dam, ofta i tyska flätor, lång och lätt byst. Vill ha rejäla roller.*

**Berättaren:** Detta är alltså den samlade ensemblen för årets uppsättningar.

## Scen fyra

**Presentatören:** Sceneri: Brasseri La Palette

**Marianne:** ”*Cabaret Burlesque*”,

**Berättaren:** Marianne smakade på titeln till nästa föreställning. Hon visste att den skulle spelas och om tre veckor var det premiär, och de solister som de hade engagerat lovade mycket.

(Tystnad 5 sekunder)

**Berättaren:** Det var faktiskt en hel liten operaensemble som de hade lyckats värva, en liten kringresande Opera Luz, och som teaterdirektören Fagot nu hade fått på kroken. Men ingen hade sett dem ännu, och den ryska som var direktör för den gruppen, hade varit både inbjudande och generös. Teaterdirektör Fagot var mycket belåten.

(Tystnad 10 sekunder)

**Berättaren:** Om två timmar skulle Marianne vara ombytt och klar för scen, men här på brasseriet kunde hon nog sitta mysa ett tag till med sitt *café noir*.

**Leopold:** ”Marianne vänta, jag kommer över till dig”,

**Berättaren;** ropade Leopold som satt vid baren till brasseriet.

**Marianne:** ”Okey, det går bra”,

**Berättaren:** Hon och Leopold hade kommit varandra nära bara för två veckor sedan. Tidigare hade hon alltid håll sig på lite avstånd från den färgstarke Leopold, mannen som kom från mörkaste Gambia. Hon hade varit distanserad fram till det tillfälle häromveckan, då de hade blivit sittande till sent här på brasseriet. Blivit sittande och låtit skvallret slungas från bord

till bord. Hela ensemblen hade suttit samlad denna kväll för att fira en succé, ta farväl av någon aktris som gästade dem några veckor, och för att festa.

**Berättaren:** Sällskapet hade haft tidernas spektakel på detta brasserie, som låg bara tre kvarter ifrån deras teater, så det var här de brukade samlas på dylika fasligheter. Och till slut hade det bara varit Leopold och Marianne.

**Leopold:** ”Vilken härlig stund det var när vi sist satt här och skålade, eller hur?”

**Marianne:** ”Jo, Leopold, det vill jag lova. Det måste vi göra om, tycker jag.”

**Leopold:** ”Ja, det gör vi, och det ganska snart, det tycker jag också.”

**Marianne:** ”Lugn och fin nu Leopold, om får jag bestämma så måste vi starta med repetitioner för cabareten. Har du fått dina repliker?”

**Leopold:** ”Jovisst, de fick jag samtidigt som alla andra. En stor föreställning, med Opera Luz som medverkande gästsolist.



Men den där Madame Stanisova, som deras ledare heter, hon vill nog ha mer att säga till om än vad Louis Fagot kommer att acceptera.”

**Marianne:** ”Det vet vi inget om, vad cheferna kommer fram till. Så det kan vi spola direkt. Nej, Leopold, vill du köpa en Martini åt mig, så kan vi klara ut våra roller.”

**Berättaren:** Leopold hoppade upp som på ett kommando och sträckte på sig, i hela sin imponerande längd och log mot matronan Marianne, som fläktade teatralt med handen och rodnade klädsamt.

**Berättaren:** Han gick bort till baren och kände sig lite tänd på henne.

(10 sekunders paus)

## SCEN FEM

Presentatören: Sceneri: Boulevardteatern, repetition, hela ensemblen

**Berättaren:** Tillbaka på teaterns scen igen, och den förtrollande romantiska stunden med Marianne var förbi. Den hade han nu bevarat bland sina minnen och erfarenheter. Nu gällde det att ta in scenen, att spela ut hela sitt register, i varje stund. Nu hade han en gestaltning. Leopold svettades och kände sig som ett fullblod. Marianne var hans motspelerska, han var en krossad tyrann i scenen. Samtidig ilska och åtrå.

**Marianne:** ”Monsieur, ni kan inte bara komma in till slottet på detta vis, utan anmälan.”

**Leopold:** ”Kan jag inte det?”

Marianne: ”Nej, absolut inte. Inte denna dag. Inte alls.”

**Leopold:** Jag gör som alltid och låter min page bereda mig platsen.

**Marianne:** Nej, inte i mitt slott, ni är en fördärvlig tyrann.

**Regissör Figaro:** ”Stopp”,

**Berättaren:** ropade regissören monsieur Figora.

**Regissör Figaro:** ”Ni måste närma er scenens kärna. Här handlar det om att ta fram det nakna i föreställningen, råheten och det äkta. Igen nu.”

**Berättaren:** Leopold intog åter sin startposition och Marianne grimaserade för att kunna öppna sitt uttryck. Hon gick in ett par steg på sin del av scenen, vred sig och vände sig ut mot läktaren. Hon måste lyckas bjuda in publiken, de måste känna hennes rädsla och avsky. Hur skall hon nu gestalta det inför Leopold? Hon måste agera stort och glömma bort hans lilla flört i baren.

**Berättaren:** Hon intog sin position, korsetten var spänd och bröstet stack tindrande upp i hennes *dekolletage*.

(Tystnad 5 sekunder)

**Berättaren:** Hon går fram tre steg mot honom. Sticker sedan fram huvudet som en hungrig orm, och stirrar några sekunder mot greven som Leopold gestaltar.

**Marianne:** Monsieur, vad tar ni er till? Ni kan inte bara komma och göra entré så här.

**Berättaren:** Leopold vill nu mera gestalta den hårt pressade

greven, som förtvivlat uppvaktar den sköna slottsfrun.

**Leopold:** Jag kan och jag vill, jag skall erövra er nu, Madame.

**Berättaren:** Han stampade med sin sporrförsedda ridstövlar av svart polerat skinn, han slängde tillbaka sin ridcape och klev fram mot slottsfrun, som i sin tur slår händerna för bröstet och flämtar till för att tvärt gripa det hot som nu sträcks fram i dramat.

(Tystnad fem sekunder)

**Marianne:** Ha, vilka friheter ni tar er. Och det här, mitt i mitt egna slott. Det kommer aldrig på frågan.

**Leopold:** Min page gav er mitt emblem, ni visste detta, min sköna. Nu är jag här och nu skall ni bli min.

**Regissör Figaro:** ”Stopp.”

**Berättaren:** Regissören gick upp på scenen igen och avbröt dramat.

**Regissör Figaro:** ”Nu ser jag er känsla, nu är det bra. Men låt

det inte bli för mycket teater. Du Marianne, du får gärna använda din kvinnlighet ännu mycket mera.

**Berättaren:** Jean sitter dold på läktarplats och följer dramats utspel och dramaturgi, och han känner varje flämtning. Han är så inbegripen så ibland känns det som att själv stå på scenen och i akt och mening börja spela. Men det får han ju inte göra. Det som han ser här och upplever känns på något vis mycket privat, även om det bara är teater.

**Berättaren:** Nu blir det avbrott för lunch. Alla skingras, alla kliver ur sina roller.

(Tystnad 10 sekunder)

**Berättaren:** Bibi, den unga aktrisen kommer fram till Jean. Hon ser honom i ögonen och ler inbjudande. Hon pekar på den sammetsklädda platsen bredvid, och på hans nick slår hon sig ner.

**Bibi:** ”Gud så skönt att ta en liten paus nu. Det tycker jag att vi förtjänar, eller hur. Nå, du sliter kanske inte så mycket som vi på scen, eller hur?”

**Jean Greco:** ”Nej, det är så sant. Jag är inte skapt för sådant spel. För mig lyser orden som jag skapar, men jag blir också trött att bara sitta och följa era rörelser. Är det svårt, Bibi?”

**Bibi:** ”Allt man inte kan är svårt. Att kliva in i en ny roll kräver allt av dig som individ. Du är först naken, sedan blir det smink och repliker, kläder och gestaltning. Men för att behärska rollen krävs att du mera lever dig in i pjäsen, och blir ett med din rollkaraktär.”

(Tystnad 10 sekunder)

## SCEN SEX

Sceneri: Brasseri La Palette

Berättaren: Ricardo stormade in på La Palette. Helt utan diskretion, fram till bardisken.

**Ricardo:** ”Madame, får jag ett glas snabbt. Whisky går bra. Utan is.”

(Tystnad 5 sekunder)

**Berättaren:** Först efter att han hade kastat fram sin beställning, stannade han upp och såg sig omkring. Det var redan efter lunch men det var fortfarande timmen före middagsrusningens Aperitifer. Han lät blicken glida runt till alla borden som var upptagna för att se om han kände igen någon.

**Berättaren:** Visst, där borta satt ju vännen och kollegan Marianne med den där skribenten Jean. Nu utvecklade hon sig väldigt för honom, ansåg Ricardo. För han hade hört kollegerna lägga sig ut för den där intervjuande pennfäktaren, som ju faktiskt hade fått lov av maestro Fagot att under säsongens inledande period, få lov att författa en teaterbok, så han fick väl hållas.

**Berättaren:** Men Ricardo var bitter, han hade just läst att en ledande journalist i Paris pressen totalt hade såga deras föreställning, som hade haft premiär i förra veckan.

**Ricardo:** Amatörism!!”

**Berättaren:** hade tidningen vrålat ut i svarta krigsrubriker.

**Ricardo:** ”Bara gammalt pladder, ingen stil!!”

(Tystnad 5 sekunder)

**Ricardo:** ”Var har kvalitetsbegreppet tagit vägen på Boulevarden?”

**Berättaren:** Ricarno tog sig något buffligt fram till kollegorna.

**Ricardo:** ”Hej vänta, ursäkta mig. Har ni läst det här?”

**Berättaren:** Riccardo visade upp uppslaget av tidningen.

**Ricardo:** ”Se här, vi blir nersablade, helt och fullt.”

**Berättade:** Jean Greco och Marianne, de hade båda vänt sig om och stirrade på den uppbragte Ricardo.

**Berättaren:** Jean Greco visste mycket väl att Ricardo kände sig träffad när det skrevs kritiskt om teatern. Han hade ju inte de rätta skolorna ansåg det i kretsen.

**Marianne:** ”Lugna ner dig nu”,

**Berättaren:** Modern i Marianne tog tag i situationen. Hon



ställde sig upp framför Ricardo och slöt honom i sin famn.

**Marianne:** ”Lugn nu, Richo. Det är inte så farligt, eller hur. Så är det alltid efter premiärer, och särskilt om vi sätter upp någon Molière. Du vet väl att vi inte anses som någon riktig teater. Vi är inte *Comédie-Française*, vi är ju bara en boulevardteater, rätt och slätt.”

**Ricardo:** ”Oui Madame”,

(Tystnad 5 sekunder)

**Ricardo:** ”Jag vet, jag vet, men ändå så blir jag så förbannad på dessa *besserwissers* till journalister. Vet du, dom skriver som om dom ägde sanningen.

**Marianne:** ”Jo, men det är ju för att de går i teateretablissemangets ledband. De ägas av kapitalet och de skriver för *politic droit*. Så ser sanningen ut, och de säljer ju många lösnummer om de har kryddade rubriker.”

**Ricardo:** ”Jo men, det vet jag nog. Men de läses av hela befolkningen, här i Paris i alla fall.”

**Marianne:** ”Jo, så är det, Ricardo.”

**Berättaren:** Medan de stod och kramades, tröstades och resonerade och argumenterade, hade Jean passat på att fiska upp både Le Figaro och l'Express från bordet där Ricardo hade slängt tidningarna.

(Tystnad 5 sekunder)

**Berättaren:** Det var mycket riktigt en ren avrättning av deras pjäs, men det var faktiskt bara en *bagatell*, ett potpurri av Molières samlade verk på 90 minuter, en enaktare, som i rasande tempo, gjorde satir av det mest heliga på den franska teaterhimlen. Och, man får inte driva med gudarna, det ska man ha klart för sig. Att göra en bagatell av franska teaterns mästare, det gjordes icke ostraffat.

**Berättaren:** När Ricardo tog en kort paus för att stärka sig med sin gyllenbruna drink, var Marianne inte sen att lägga in ännu ett vedträ i den flammade brasan för oförrätt.

**Marianne:** ”Du har väl hört att det skall spelas cabaret nu, efter moliérefiaskot som du nyss slog upp som en katastrof.”

**Ricardo:** ”Jaha, på det viset. Och skall vi alla jönsa oss i trikå för cabaret, hela vintern blir det väl. Ja, herre min skapare, hur skall det gå för vår teater.”

**Marianne:** ”Det är inget klart med den saken. Direktören har träffat ledningen i alla fall, så kontrakt och villkor, klart och signerat.”

**Ricardo:** ”Men, var är demokratin då, ingen stans.”

**Berättaren:** Ricardo blev högröd av denna fräckhet, att besudla hederliga skådespelare för taffliga cabaretroller, ren amatörism.

**Ricardo:** ”Inte blir vi tillfrågade om vi vill, nej.”

**Marianne:** ”Tsss, inte så bråttom nu, om jag får be. Vad jag har hört skall bara tre av vår ensemble vara med.”

**Ricardo:** ”Jaha, du säger det”,

**Berättaren:** Ricardo knep med ögonen och skakade på huvudet. ”Och vilka får den äran, jag bara frågar?”

**Marianne:** ”Det är inte klart än”,

**Berättaren:** svarade Marianne, samtidigt som hon upptäckte

att hon var tio minuter försenad. Hon måste verkligen skynda sig tillbaka till teatern.

**Ricardo:** ”Men, jag...”

(Marianne avbryter)

**Marianne:** ”Nu, Ricardo, nu måste jag rusa iväg. Vad jag hinner säga nu, så är du inte aktuell för cabaretpatrasket, för det vill du ju inte, eller hur.”

**Berättaren:** Hon måste avbryta Ricardo nu då hon var tvungen att oartigt lämna stället och rusa tillbaka till teatern, och hon bara tog fram en sedel som lade på bordet, för sin lunch. Hon hörde inte vad Ricardo för ut med för bitter kommentar nu.

**Ricardo:** ”Men, jag då, jag vill gärna...”

**Berättaren:** Jean Greco gick fram till honom och såg hur han led av sitt tillkortakommande.

**Jean Greco:** ”Får jag slå mig ner en stund?”

**Ricardo:** ”Vad, javisst”

**Berättaren:** svarade Ricardo nu med sitt tillkämpade lugn.”

**Berättaren:** Jean Greco satte sig på stolen bredvid, beställde en öl och lät atmosfären omsluta dem, de två vid baren, som knappast hade lärt känna varandra ännu. Men kanske något av sympati kunde skönjas, något mer just nu.

**Jean Greco:** ”Vad jag förstår, så är programplanerna från säsongens start, bara preliminära, är det så?”

**Ricardo:** ”Hur menar du nu, bäste skribenten?”

**Jean Greco:** ”Jo, om den där cabareten bara kan beredas utrymme för annat som bokades tidigare. Blir inte det svårjobbat, med nya premiärer och uppslag, som rycker undan planeringen, för bara några veckor sedan.”

**Ricardo:** ”Mycket riktigt, så är det. Men, de pjäser som vi jobbar med under säsongen, måste alltid fullföljas. Det beror på avtal, kontrakt och säsongsprogram. Men som liten teater, utan något statligt stöd, krävs det att nytt blod pumpas in, även om det omkullkastar annat.”

**Jean Greco:** "Visserligen sade du, Ricardo, att det bara var cabaretpatrask det hela, men du skulle väl inte tacka nej till deltagande, eller hur?"

**Ricardo:** "Jag vet inte om du hörde det, men Marianne hade besked, och det var att endast tre från vår ensemble skulle ges möjlighet att medverka. Och att det är en rysk matrona som håller i kalaset. Och att hon har bjudit vår Fagot på ståtlig middag på guldkrog. Nå, jag vet inte alla villkor, och jag var visst inte medbjuden."

**Jean Greco:** "Besviken, eller?"

**Ricardo:** "Klart att jag är besviken. Men jag är ju ingen sångare eller balettdansör, så det får jag strunta i, det där med besvikelse, alltså."

**Jean Greco:** "Jaså, jaha."

**Ricardo:** "Nej, bäst är det att fokusera på mina roller och gestaltningar som jag redan har för säsongen."

## SCEN SJU

Sceneri: Loge, på teatern, kontor, scen, teaterdirektören och aktrisen.

**Louis Fagot:** ”Om du tänker dig en sångfågel. Du skall bara sjunga, kvittra och tralla. Det är ett lättsamt nummer. Och du har två veckor att öva in rollen. Vad tror du om det, Barbara?”

**Bibi:** ”Monsieur Fagot, vad är detta för spektakel?”

**Berättaren:** Bibi höll sig för skratt. Hon hade aldrig blivit så här utvald förut. Utan att så mycket ha antytt detta på samlingen i förmiddags hade teaterchefen kallat henne till sig. De satt i hans lilla kontor. Hon var fortfarande osminkad och hade bara en tunn morgonrock på sig, oklädd således.

**Louis Fagot:** ”Det är en burlesk cabaret, som gästspelar här. De behöver komplettera sin ensemble med några av oss.” Louis Fagot gjorde en svepande avmätt gest för att visa att detta var väl ingenting, för en skönsjungande aktris som ville upp.

**Bibi:** ”Burleskt, är det vågat då, och naket, eller.”

**Louis Fagot:** ”Det tror jag inte, kanske lite vågad satir, om man säger. I nästa vecka ska vi, du och jag och Leopold, som också ska vara med, träffa deras gäng. Det är väl all okej.”

**Bibi:** ”Alltså inget naket, då är jag med. Vill ju inte förstöra mitt rykte helt, om man säger så.”

**Louis Fagot:** ”Avgjort, och du får ditt sceneri om några dagar.”

**Bibi:** ”Okej.”

**Berättaren:** Bibi blev lite trött på alla dessa infall. Men har man satt sig i båten så var det lika bra att hänga med. Hon är ju fortfarande så ung ännu.

Tystnad 5 sekunder

**Berättaren:** Hon gick tillbaka till sin loge, för att göra sig klar för eftermiddagens gestaltning. Snart så strilade duschen över henne och hon tog en skön avkopplande paus, och masserade in sin kropp i mild lotion.



**Berättaren:** Hon och Leopold stod på scenen och stretchade sina muskler, de var beredda nu; språng, hopp och roterande rörelser för att skapa illusion av ett folkhav på den begränsade ytan. Leopold tyckte om att använda hela sin kropp, sin styrka och sin smidighet. Nästan två meter och nittio kilo muskler; panteraktivt ormade han sig rytmiskt centralt på scenen, in från vänster kommer flera aktriser, Bibi tar täten och kommer först. De skulle böljande sväva fram och möta pantern, de skulle sprida blommor i sin dans. Nu hade de bara triksåer på sig, men när det vad föreställning skulle de vara klädda i flor och slöjor. Allt till en i crescendo stegrande taktfast musik. När det var samlade vid pantern, tonar musiken ner till en vårbris, ljuset tonar ner och avvaktande trummor, dovt i bakgrunden.

**Regissör Figaro:** ”Stopp, tack, det är bra, alla. Paus”,

(Tystnad 5 sekunder)

**Berättaren:** regissörens stämma ljuder och ensemblen applåderar varandra.

**Bibi:** ”Jo, Leopold”,

**Berättaren:** Bibi var ivrig nu. Med munnen full av banan ropade hon på pantern.

**Leopold:** ”Ja, vad är det?”

**Bibi:** ”Jo, det gäller gästspelet. Vet du något?”

**Leopold:** ”Du menar Cabaret Burlesque?”

**Marianne:** ”Visst, precis. Vilka roller får vi?”

**Leopold:** ”Vet inte exakt, men det visar sig säkert. Chefen sade att jag skulle vara med för min styrka och smidighet. Du och jag skulle visst utgöra något par, på något sätt. Om jag skulle vara trädet och du en springande ekorre, eller kvittrande fågel, eller något sådant.”

Avsnitt sex

## Roller

Presentatören: Kate Roxenhall

Berättaren: Henrik Tibblin

Titie: Kate Roxenhall

Jean Greco: Mas Jenkert

La Patronne, Brasseri Pigalle:

Ricardo:

Kund bokbutik:

**Presentatör:** Scen ett

**Presentatör:** Sceneri: Ile de Cité, framför Notre Dames, Paris

**Berättaren:** Titie stod nu framför Notre Dames och skrattade åt en apa som skuttade framför en positivhalare. De samlade en stor skara turister som alla stoppade mynt och sedlar i den framsträckta hatten. Då såg hon honom komma gående, Jean Greco.

**Berättaren:** Jean hade börjat utveckla sitt teaterdrama nu; han lyfte in scenerna och lät fantasin sväva fritt. Det var femtio manuskriptsidor skrivna, och han går in i romanen som den nyfikne som man aldrig blir av med. Och han skriver i jagform.

**Titie:** "Jean, kom här till mig. Jag står ju här, ser du väl?",

**Berättaren:** ropade Titie och vinkade.

**Jean Greco:** "Oj, är det du Titie? Hejsan, hejsan."

**Titie:** "Hur har du det?"

**Jean Greco:** "Okay, och själv?"

**Berättaren:** Utan att svara gick så Titie fram till Jean och

kysste honom på munnen.

**Titie:** ”Toppen, det är toppen. Efter vår sena träff på golvet i butiken, är allt så totalt förändrat för mig. Jag blir så glad och så lycklig när jag tänker på hur du räddade mig från det där brutala våldtäktsförsöket. Och sedan blir jag faktiskt lite fundersam, för jag känner ju inte dig alls. Vart leder du mig? Leder du mig alls? Hur är ditt intresse för mig, jag som bara är en liten boklåderåtta?”

**Jean Greco:** ”Men Titie, så du vräker på. Brukar du gå in i Notre Dames? Ska vi gå in här i helgedomen?”

**Titie:** Där, till Notre Dames?”

**Berättaren:** Hon pekade bort mot katedralen Notre Dames, som stod i hela sin storhet, framför dem.

**Jean Greco:** ”Varför inte?”

**Titie:** ”Inte före det att du har svarat mig på mina frågor.”

**Jean Greco:** ”Men se till att fråga mig då.”

**Titie:** ”Men jag har ju precis ställt tre frågor.”

**Berättaren:** Jean snurrade på sin basker som han hade i handen. Vad var det hon frågade om? Vad ville hon, denna söta Titie, med de härliga kyssarna? Åh, han blev ju alldeles betagen.

**Titie:** ”Men förstår du inte vart jag vill komma?”

**Jean Greco:** ”Inte riktigt precis, faktiskt.”

**Titie:** ”Jag frågade tre saker. Först undrade jag om du har något intresse för mig, den enkla boklåderåttan Titie, så simpel. Nå?”

**Jean Greco:** ”Okay, det var första frågan. Det vill jag genast säga ja till. Jag har ett stort intresse för dig, söta Titie.”

**Titie:** ”Gud, så rart.”

**Berättaren:** Hon himlade med ögonen och pekade bort mot en vit bänk som stod i hörnet av platsen framför Louvren.

**Titie:** ”Kom så går vi och sätter oss där, älskling.”

**Berättaren:** Jean förstod nu att detta var ett frieri, faktiskt. Men, vänta nu, sade han sig själv: Jean Greco: 'Var jag intresserad av denna kärlek, eller flört? Hem och hus, frieri, en kvinna om halsen. Men jag har ju ingenting. Ska jag inte fånga någonting då?'

**Jean Greco:** ”Javisst, kom så går vi dit medan den fortfarande är ledig, den där bänken där borta. Kom, vi springer, försten dit, kom!”

**Berättaren:** Och så rusade Jean bort till bänken med Titie skrattandes och stojandes efter sig. Han gjorde en piruett på stället som för att hon skulle komma ifatt. Titie sprang den sista biten fram till bänken och slog sig sedan ner mitt på bänken.

**Titie:** ”Jag vann, så det så. Vad får jag för pris?”

**Jean Greco:** ”Det får du själv bestämma.”

**Titie:** ”Okay, kom här och sitt, blunda hårt, du får inte kika.”

**Berättaren:** Titie blev nu så ivrig. Hon ställde sig upp och

började ivrigt mota honom till bänken.

**Berättaren:** Jean klev lite mer beskedligt och avvaktande fram till bänken och slog sig så småningom ner. Nu blundade han också lydigt där han satt. Han väntade på vad det var som Titie hade kommit på. Så med ens, så kände han den mjukaste hand smeka hans lite skäggiga haka och kinder. Han kände hennes barm och hennes varma kropp som slöts runt honom. Nu hade hon satt sig gränsle i hans knä, vänd mot honom, och benen på varje sida om hans kropp. Sedan började hon rytmiskt att rida honom, mitt på bänken framför Louvren, denna underbara dag.

**Berättaren:** Det var så den började, deras kärlek.

**Berättaren:** Jean tog nu tag i situationen, och lyfte Titie lätt upp från sitt knä och satte henne bredvid sig. Han tittade på hennes pigga mörkbruna ekorrögon som snabbt uppfattade allt omkring dem.

**Jean Greco:** ”Titie, jag tycker mycket om dig, det ska du veta. På din andra fråga, vill jag också säga ja. Jag vill gärna leda dig på livets svåra stig. Men jag har varken kapital eller tillgångar, eller någon säker plats.”

**Titie:** ”Älskling, vad gör väl det? Vi är inga rikemansbarn, har



varken kapital eller någon trygghet, något mer har vi inte. Det är sant. Vi är barnen från Paris, helt enkelt. Vi är inte rika, vi har inga kontrakt. Men vi är heller inga uteliggare. Vi har våra liv och vi har vår kärlek. Vi har vår stolthet kvar, eller hur. Låt oss gå på livets teater, tillsammans.”

**Berättaren:** Nu tystade Jean sin nyfunna älskling med en innerlig kyss.

**Jean Greco:** ”Jag är med på det, på allt du vill.”

**Titie:** ”Älskade Jean, nu låter det mer övertygande från dig.”

**Berättaren:** Alldeles innan han hade sett Titie, för bara en stund sedan, hade han suttit i Louvrens mörka dunkel och resonerat med sig själv. Var det rätt eller hade han sprungit iväg från situationen för tidigt. Den situation som hade gjort att han hade lämnat Provence. Det hade varit en underbar period, och han mindes än idag den innerliga glädje och euforiska lycka han hade upplevt när han hade lyssnat till den amerikanska journalisten, när hon ropade hans namn i vimlet. Något som blev upprinnelsen till dramat; de köpte huset med hennes pengar, huset som Jean hade fått vistas i under sin första period i byn. Och, sedan när hon flydde, amerikanskan som inte hade tålamod och som hela tiden ville göra sina scoop och sedan bara dra vidare till nya jaktmarker.

(Kort tystnad)

**Berättaren:** Men nu alltså, i Paris, här med Titie, och med Louvren och med överraskningen, och nu med den blossande kärleken nu här i Paris.

**Titie:** ”Jean, välkommen tillbaka till verkligheten. Här sitter ju jag”, ropade Titie när hon märkte att Jean vandrade iväg i sina tankar.

**Jean Greco:** ”Oj, förlåt mig Titie. Jag kom bara att tänka på en bisarr scen från det förgångna.”

**Titie:** ”Ojsan, är du så inne i teaterpatrasken att du sitter och inbillar dig scener, skall du nu svara för regi också? På Boulevardteatern, nu igen?”

**Jean Greco:** ”Nej min älskling, inte alls. Det är bara det att när saker händer för snabbt, då vandrar jag lätt tillbaka i minnet för att minnas och analyserar lite. Ifall vi nu älskar varandra, som det verkar, vad skall då ske i nästa steg?”

**Titie:** ”Nästa steg? Vi kan ju ta reda på var vi skall bo. För det vill jag bestämt göra, att leva med den jag älskar, och inte sitta

i olika kvarter. Nej, då ska det vara rejält, på riktigt alltså. Det blir vårt nästa steg, eller hur?”

**Jean Greco:** ”Strålande, eget kontrakt, en kvarts promenad från Luxembourg-trädgården, innergård, lugnt läge, nära din boklåda, två rum, stort kök, bra värd, vatten inne, wc inne, dusch över gården.”

**Titie:** ”Bra sagt, min gode vän. För mig är det lättare att säga så här; för nu är jag boende hos min mor, i Monteruil, tio minuter metro från place de l’Odeon. Inget vidare, om jag skall tillägga något.”

**Jean Greco:** ”Avgjort, min älskade Titie med dina varma ekorrgögon och ditt mjuka leende. Jag föreslår att vi vandrar till Rue du Bac, nummer 87. Någon invändning?”

**Titie:** ”Javisst, det är avgjort. Kom nu min fästman.”

**Berättaren:** Hon steg ur ”sadeln” som hans knä hade varit medan de suttit tätt ihop och vänslats och funnit sin väg. De gick tillbaka till vänstra stranden och korsade Place Saint Michel.

**Jean Greco:** ”Älskling, får jag bjuda dig på en lunch, på ett utmärkte brasseri här strax bredvid?”

**Titie:** ”Allra nådigaste, det får du naturligtvis”, svarade så Titie.

**Berättaren:** Hon stack in armen under hans och klämde lite mjukt på hans muskler för att uppmärksamma honom.

**Berättaren:** Jean sträckte på sig som en herreman där han gick in på Rue de Seine och fram till Brasseri la Palette, med sin varma kvinna vid sin sida.

(Tystnad 10 sekunder)

**Berättaren:** Väl därinne, ropade han teatralt;

**Jean Greco:** ”Madame, får vi ett bord för två, dagens lunch om jag får be. Och en liten karaff av husets röda.”

**Berättaren:** La Patronne slog ut med armarna när hon såg vem som kom.

**Madame la Patronne:** ”Oh, monsieur Greco, vad ser jag, en gammal krita som jag, denna underbara dag, när solen står

högt. Har ni blivit fästefolk?”

**Jean Greco:** ”Må det, madame, låt oss slå oss ner här vid fönstret ut mot terrassen”,

**Berättaren:** svarade Jean pekande och höll sig väl så munter.

(Kort tystnad)

**Berättaren:** Han beredde plats för Titie vid ett bord för två. Han klev omkring som om han var hemma hos sig själv, först så hämtade han karaffen som barmästaren hade fyllt med vin. Sedan sprang han efter brödkorgen, och sedan hade han dragit ut stolen för Titie, i en och samma rörelse, tycktes det.

**Berättaren:** Hon var inte längre betänksam, och hon ville inte göra Jean mer osäker. Detta passade henne förträffligt, bara det inte föll ihop som ett korthus. När väl lunchen var serverad; en vanlig *croûte monsieur* och en öl, blev inte tystanden besvärande för någon av dem. Titie hade märkt att han inte berättade så mycket om sin egen situation. Och vad visste hon?

**Titie:** ”Jean, hur gör vi nu då?”

**Jean Greco:** ”Med vad?”

**Titie:** "Ska vi flytta ihop i nästa månad eller hur vill du göra?"

**Jean Greco:** "Flytta ihop? Jo, vad jag har förstått så är det redan avgjort. Nu ska vi bara få oss lite kaffe på maten. Sedan skall vi promenera till Rue du Bac, och till vår våning. För det var väl bestämt att vi skulle slå våra påsar ihop och stadga oss, eller hur?"

**Titie:** "Jo, det sa vi ju förut. Och, du har kontrakt på den där våningen? Ett första handskontrakt, vill säga?"

**Jean Greco:** "Sluta oroa dig så vansinnigt mycket nu. Du kan lita på mig."

**Titie:** "Har du något jobb?"

**Jean Greco:** "Vilken fråga, det vet du väl att jag har. Anställd som skribent åt den där teatern."

**Titie:** "Hoppas det ger dig någon inkomst bara."

**Jean Greco:** "Du förstår Titie, jag har besparingar kvar efter

försäljningen av huset i Provence, så jag klarar mig i minst tre år. Men jag tänker inte förslösa det kapitalet utan skaffa ett jobb förutom skrivandet. Metro-spärrvakt, eller på någon krog eller så. Ingen fara, älskling.”

**Titie:** ”Det låter bra, min älskling. Då blir jag lugn. Och min lön ska vi inte glömma. Inte stor men en stabil säker lön, som kommer varje månad. Så länge som bokbutiken finns och folk köper böcker.”

**Berättaren:** Hon, log varmt och kröp in till Jeans breda bringa och kände doften av kärlek.

**Berättaren:** Kaffet beställdes och snart var de klara för att bege sig till hans våning.

**Berättaren:** De gick ut ifrån Brasseri Palette efter lunchen som var alldeles lagom som en smakbit, inte för mäktig och inte heller någon torr bulle.

(Tystnad 5 sekunder)

**Berättaren:** Jean mindes besöket på AVANTI häromdagen, och han skyndade sig förbi utan att kasta så mycket som en blick i fönstret. Han ville heller inte få någon kommentar av Titie.

**Titie:** "Oj, vad du rusar på. Vi kan väl ta det lugnt. Eller har du bråttom?"

**Jean Greco:** "Inte alls, det var bara det att jag kom att tänka på en händelse i kvarteret, där jag pressades av en maktfullkomlig person."

**Titie:** "Här?"

**Jean Greco:** "Nja, vi har gått förbi stället nu, och vi ska inte vända tillbaka, det säger jag bestämt."

**Titie:** "Oj, det var som tusan. Jag som trodde att du inte hade bott i Paris på tio år och att du inte alls kände någon här."

**Jean Greco:** "Okej, så här är det",

**Berättaren:** började Jean lägga upp det.

**Jean Greco:** "Det finns en polare som nu bor i Spanien, som vill att jag bevakar hans intressen, som finns knutet till den där butiken som vi just passerade."



**Titie:** ”Vad? Du menar konstgalleriet där, Bellange eller vad det heter”,

**Berättaren:** frågade Titie, och pekade på galleriet som de just passerade.”

**Jean Greco:** ”Nej, det galleriet känner jag till, eftersom jag har hängt min utställning där flera gånger, för tio år sedan alltså. Det är ett annat ställe, kvittar vilket, som Jean Ziap vill att jag håller kontakt med. Jean Ziap är alltså min polare som är i Spanien nu.”

**Titie:** ”Nej, dra mig på en kärra, varför då? Du är väl ingen springpojke åt honom. Eller har jag missuppfattat situationen?”

**Jean Greco:** ”Vi pratar inte mer om det nu, Titie. Min vackra dam. Kom så fortsätter vi fram till Boulevard Saint Germain.”

**Titie:** ”Men, jag undrade bara...”

**Jean Greco:** ”Som sagt, inte mer snack om den saken. Det är tillräckligt komplicerat för mig redan.”

**Titie:** "Okej, har du sagt det så. Jag tänker inte bråka om den saken. Men, jag undrade bara..."

**Jean Greco:** "Det räcker nu, min älskling. Vi ska inte snacka om Jean Ziap, eller om mitt uppdrag som bulvan eller om AVANTI. Är det förstått?"

**Titie:** "Okej. Men vänta, AVANTI, vad är det?"

**Jean Greco:** "Det vet jag inget om",

**Berättaren:** svarade då Jean omedelbart.

**Jean Greco:** "Jag har ingen aning och det intresserar mig inte alls. Nu gäller Rue du Bac. Kommer du eller ska vi komma fram i morgon?"

**Titie:** "Gud, en sådan karl. Du är ju helt hopplös. Okej, vi struntar nu i dina halvkvävda sanningar och det där snacket om dina kontakter och den mystiska spanjoren Zipp-zapp."

**Jean Greco:** "Duktig flicka, kära Titie. Vi går vidare i livet nu. Kom här, vi ska ta oss över boulevarden nu."

**Berättaren:** Lämpligt rödljus för bilarna en bit bort, gjorde att de kunde utan besvär ta sig över boulevarden. De var nu framme vid place de l'Odeon.

**Berättaren:** Metrostationen här skapade känslan av flykt. Med strömmen resenärer ner i tunnelbanan och strömmen resenärer ut ur stationen. Något som fyllde alla ögonblick och det blev nästan omöjligt att ta sig fram. Men med lite tålamod så hade de tagit sig förbi den värsta trängseln och stannade till framför den gamla teaterbyggnaden där en gång Boulevardteatern hade haft sin scen.

**Berättaren:** Jean hade inte alls glömt sitt uppdrag som bulvan åt Jean Ziap. Men han tänkte inte låta någon annan få veta vad det innebar, att han en gång varje månad måste kliva in i det där terrorlikande ställe där gammal sovjet-kommunism härskade, för att vittja postfack och ta emot budskap som sedan skulle skickas till spanjoren Zipp-zapp som Titie kallade honom för.

**Berättaren:** Nu svängde de så äntligen in på Rue du Bac.

**Berättaren:** Nummer 83 kom de fram till efter några hundra meter. Det speciella med gatan var alla småbutiker, allt krimskrams och vinbarer. Fullt med små slakthus som hade både grishuvuden och feta långkorvar, syltor och kotletter, som dekorerade skyltfönstren. Det fanns också skrädderier och

bijouterier längs gatan, tillsammans med bokhandeln och kvarterets lilla café.

## SCEN TVÅ

Sceneri: Quartier Latin, Rue du Bac, 83, över gården

**Jean Greco:** ”Nu är vi framme.”

**Berättaren:** Jean pekade stolt på sin entré till nummer åttiotre.

**Berättaren:** Men, vad Titie kunde se, så ledde entrén bara till ett simpelt hotell.

### **HOTEL NEVERS.**

**Titie:** ”Så detta är ditt pang? Ett litet diskret enstjärnigt simpelt hotell, med ett litet rum under takåsarna? Var det så du sa?”

**Jean Greco:** ”Nej, tok heller. Min våning ligger över gården. Det här är mycket riktigt ett hotell, men helt utan loppor och löss, det vill jag lova. Har själv bott här några nätter, för en herrans massa år sedan.”

**Titie:** ”Jaha, du säger det du”,

**Berättaren:** svarade Titie och pekade menande in på gården där det fanns en prålig liten entréskylt till ett diskret *Ballet Compagnie*.

**Titie:** ”Där då, är det ditt ställe? Och jag är alltså din nya ballerina?”

**Jean Greco:** ”Men, sluta tvivla nu. Jag skall visa dig var det ligger, vårt gemensamma hem. Kom här, raka vägen däråt.”

**Berättaren:** Jean blev ivrig och pekade mot den porten som ledde till hans våning.

Tystnad 10 sekunder.

**Berättaren:** Väl uppe i våningen blev hon lite mer tyst, den rara, nyfikna och ivriga Titie.

**Titie:** ”Mmm, lagom stort, tycker jag.”

**Jean Greco:** ”Jo, det räcker till. Men några utsvävningar bir det inte tal om. Skall det vara middagsbjudningar, får vi ta till innergården. Och några barn skall det inte bli för det räcker inte våningen till för. Eller vad säger du, min dam?”

**Titie:** ”Jean, så han säger. Vi skall väl inte planera alla detaljer nu. Det som sker det sker, tycker jag.”

**Berättaren:** Jean klev fram till Titie där hon satt i den lite nedsuttna soffan, och gav henne ett glas med kall hallonsaft.

**Jean Greco:** ”Lite lemonad, min älskade.”

**Titie:** ”Tack, vad är detta? Lemonad, jaha, det ska bli gott.”

**Jean Greco:** ”Låt oss njuta nu, Titie. Vi har nu flyttat ihop, det blir en präktig start, ska du se. Inte mycket pengar, men en generös säng har vi, trevlig våning och eget kontrakt.”

**Berättaren:** Han tystnade när Titie kröp in i hans famn och slöt ögonen och njöt. Han smekte hennes lite slarviga håruppsättning och kände hennes härliga kvinnlighet. Kyssen som följde, blev inledningen till deras första kärleksakt.

**Berättaren:** Soffan var för liten och knölig, men vad gjorde väl det för det nyförälskade kärleksparet. I morgon skulle hon flytta in på riktigt, men alla sina pinaler.

## SCEN TRE

Sceneri: Rue du Bac, 83-bis

**Berättaren:** 83-bis, Rue du Bac, var hennes nya adress. Skönt att allt var överflyttat nu. De hade ju ingen bil, så väskor, korgar, hattar, stövlar. Ja, hela hennes bohag fick lov att flyttas på metro, på cykel, till fots och någon enstaka taxiresa. Hon hade bott i *Montreuil* som låg i den östra delen av *Île de France*.

**Berättaren:** En förort som gränsade till *commune Paris*. Det var verkligen skönt att äntligen ha fått en bostad nere på vänstra stranden. Och så nära hennes arbetsplats; bara tjugo minuters promenad.

**Berättaren:** Idag hade Jean försvunnit mycket tidigt till sin skrivarhörna. Han tyckte det gick bra att skriva och fånga teaterns själ och energi. Han hade nu hittat den röda tråden, tyckte han. Titie hade lovat att hon skulle korrekturläsa innan förläggaren, hennes chef, David Harley, skulle sköta publiceringen av hans teaterbok.

**Berättaren:** Hon var i drömmarnas land, när han bara hade stuckit in huvudet i sovkammaren och ropat ett hurtigt:

**Jean Greco:** "Hej, jag går nu."

**Titie:** "Hej då, jag sover nu, älskar dig."

**Jean Greco:** "Och, du minns att vi ska äta idag, tillsammans, klockan tolv ses vi på Place de l'Odeon."

**Titie:** "Visst, det ska jag inte glömma."

**Jean Greco:** "Hej då, puss."

**Titie:** "Puss."

**Berättaren:** Så småningom klev hon upp ur den behagliga dunbeklädda sängen, och började sin lätta morgongymnastik, hon måste hålla sig i form. Och medan hon hade bott i rummet hade det inte blivit av med hennes program. Då gällde det att hålla ordning, bäddad säng, alla hennes kläder undanstoppade. Det hade varit ett elände, dessa månader utan något eget krypin.

Kort tystnad

**Presentatören:** Samma sceneri



**Berättaren:** Men nu bara iklädd trosor och bh började hon sitt uppmjukande gymnastikprogram, med ”katten”, på alla fyra och skjuta rygg och sakta kliva fram med händerna på golvet, och sedan följa efter med fötterna för att så småningom skjuta rygg igen. Därefter ”hästen” på stället, med höga knän, först sakta skritt, sedan ökande steg, hela tiden på tå. Efter katten och hästen orkade hon inte längre.

**Berättaren:** Nu satt hon tillbakalutad i våningens enda fåtölj, mjuk och nedsutten. Det verkade vara något av de ”loppis”-fynd som hennes nya karl hade lyckats med. För övrigt var den charmiga våningen bara ett hopplock. Speciellt så gällde det samlingen glas och porslin. Det måste vara fynd från det beryktade *Place Clignancourt*, den där loppmarknaden bortanför arabkvarteren norr om Place Clichy och place Pigalle.

**Berättaren:** Efter sin morgongymnastik blev det café au lait och några croissants från igår, lite sega men fortfarande färska, *mmmm*, hon njöt i fulla drag. Nu blev det dags för en skön promenad i sina kvarter, och kanske bort till Boul Mich, eller genom Jardin de Luxembourg, *mmmmm*, hon njöt som sagt i fulla drag. Hon var lycklig och hon var kär.

**Berättaren:** Nu promenerade hon i sina nya stövlar, i blå mocka, som var dekorerade med girlanger och pärlor. De var bara lite trånga, annars perfekta. De skulle mötas för att sedan gå och ta en lätt lunch. Idag var boklådan Shakespeare & Company stängd, så Jean kunde disponera skrivpulpeten ensam

hela dagen. Och Titie, som var alldeles ledig, och hon hade passat på att shoppa, en ny kjol och dessa läckra stövlar i dimblå mocka.

**Presentatören:** SCEN FYRA

**Presentatören:** Sceneri: Skrivpulpeten, boklådan Shakespeare & Company.

**Berättaren:** På sin skrivarpulpet inne på Shakespeare & Company satt Jean och skapade. Innehavaren skulle göra inventering idag, så inga kunder skulle komma, vilket medförde att Jean fritt kunde röra sig i butiken. Men nu när David Harley skulle inventera bokbeståndet, så var det bäst att han höll sig en trappa upp. Men de hade kollegialt hälsat på varandra, och Jean hade fått en kopp kaffe innan han gick upp till sina plikter.

**Berättaren:** Han hade fångat anden, teaterns ande i sin text, tyckte han. Men det saknades liv. Man kan inte gestalta en levande teater med bara text som staplar fakta, scener och dramer. Nej, han måste ner till teatern för att andas stämning och känna pulsen. Och det måste ske nu.

**Presentatören:** SCEN FEM

**Presentatören:** Sceneri: Boulevardteatern

**Berättaren:** Efter en halvtimme klev han in i foajén på Boulevardteatern. Kvar fanns glansen och härligheten, men han kände att det saknades glädje och tempo.

**Berättaren:** Det var ett stormöte, med hela ensemblen och övriga, som just hade avslutats. Tystnaden som fanns nu var så oerhört skilt ifrån förra gången som han träffade hela ensemblen. Då hade det varit säsongssamling och alla var förväntansfulla, och riktigt kvittrade och pladdrade om sina upplevelser från ledigheten. Men nu, en grupp kuvade medarbetare, som sakta lommade ut från chefens möte. Det var något som hade hänt.

**Berättaren:** Jean Greco avvaktade fortfarande där han stod vid fönstret, när Ricardo kom fram, till honom.

**Ricardo:** ”Nu, nu har du ett nytt kapitel att skriva. Teatern i kris, och gör samma intervjurunda som du gjorde för några veckor sedan, och du kommer få en helt ny bild av Boulevardteatern.”

**Jean Greco:** ”Men varför det? Vad har hänt?”

**Ricardo:** ”Konkurs, hot om konkurs. Teatern läggs ner till sommaren, om vi inte kan vända siffrorna, och få bättre resultat. Om vi inte får fulla hus hela våren, går det inte. Det har precis chefen meddelat.”

**Jean Greco:** ”Är det då ohjälpligt förlorat, allt som finns här?”

**Berättaren:** frågade en häpen Jean Greco.

**Ricardo:** ”Nej då, om det går att ändra och siffrorna, besökssiffrorna alltså, med den fulla salongen, då går det att skjuta på. Eller också bara ordna gästspel, typ den burleska cabareten från Ryssland, då slipper teatern kostnader för personal mellan föreställningarna. Mer än hälften av tillgångarna går till personalkostnader. Men utan skådespelare blir det inte någon teater.”

**Jean Greco:** ”Gud så dystert. Jag märker att alla är slagna, näst intill krossade.”

**Berättaren:** Jean lämnade teatern och gick hem med oförrättat värv. Det gick inte att intervjua någon i ensemblen nu. Det var nödvändigt att ta en paus i sitt författande. Han måste tänka.

**Presentatören:** SCEN SEX

**Sceneri:** Skrivpulpeten, Shakespeare & Company

**Berättaren:** Tillbaka till skrivpulpeten. Han tänkte skriva om denna vändning och vill väva in realismens krav i skapandet. Medan han promenerade den bekväma biten från teatern till Shakespeare & Co, slog det honom vilken enastående utveckling han hade varit med om på tre korta veckor: kontakten med teatern, uppdraget, etableringen på skrivpulpeten, livet på teatern, alla vänner och Titie.

Tystnad 5 sekunder

**Berättaren:** Det var en serie händelser som hade blivit hans skapelse. Han var rädd att skapelsen skulle försvinna som ett luftslott. Något liknande hade han varit med om förut, det visste

han och det var därför hans rädsla att det skulle spricka, hans lycka, hans kärlek och hans trygghet.

**Berättaren:** Nu passerade han åter igen AVANTI och han sansade sig nu för att inte explodera av belåtenhet. Det var ju en sanning, han var inte kvitt den delen av uppdraget, av vara budbärare till Ziap. Men när han hunnit några hundra meter till och var framme vid Boulevard Saint Germain, hade han lyckats skaka av sig obehaget han hade känt.

**Berättaren:** Nu i bokbutiken

**Titie:** (sjungande) ”Han kommer snart i min famn, han är mig så kär”,

**Berättaren:** sjöng Titie när hon var klar med sista kunden. Två originalutgåvor, engelsk utgåva, lyrik, av Patreaux, 1856.

**Berättaren:** Det var en samlare från Lyon som hade blivit lycklig av detta kap.

**Kund:** ”Vilken kvalitet, det må jag säga”, var hans kommentar när hon hade tagit betalt och överlämnade kassen med de inslagna böckerna.

**Titie:** "Tack, och på återseende, monsieur."

**Kund:** "Tack, det var trevlig. Adjö, mademoiselle."

**Berättaren:** Samtidigt klev Jean Greco in i butiken.

**Titie:** "Men se, godmiddag. Ska det vara något mer",

**Berättaren:** skojade Titie, när hon såg honom."

**Jean Greco:** "Tack, det vore gott med espresso, om det går för sig."

**Titie:** "På momangen, ska ske. Du förstår, min älskling, att jag är både kär och lycklig och förälskad. Precis när jag tackade den sista kunden, en professor från Lyon som köpt två originalutgåvor av Patreaux, så började jag sjunga min sång som jag har skrivit till dig, som heter "*mon amour arrivé*". Den sången handlar om min kärlek till dig, Jean."

**Berättaren:** Hon lämnade Jean och gick in i det lilla köket, visslandes. Snart började espressobryggaren pysa sitt självklara

*psssssupp.*

**Berättaren:** Han hängde av sig kavajen över stolsryggen och satte sig tillrätta. Nytt kapitel och han formulerade en text som slog an hos läsaren, att faran och katastrofens risker flammade. Han drev gäck med den franska finanspolitiken, sköt in sig på korruptionen som nyligen hade avslöjats, där figurer som Le pen, nationalismen, främlingsfientligheten, rädslan och det fantasilösa politiska ryggdunket. Det är fortfarande två år kvar till val i nationalförsamlingen, och högern vill ha mer och mer. Men skattetrycket vågade ingen politiker röra.

**Berättaren:** Nu hade författaren lämnat sanningens rum, detta han skrev skulle inte tåla någon granskning, men han vill höja tempot i sin text. Visserligen var det en beställningstext, men han var säker på att denna teater, som började få svårigheterna besannade när det gällde den förda kulturpolitiken, inte skulle tycka illa vara med lite satir i politiskt skimmer.

**Titie:** ”Men se upp, så han skapar”,

**Berättaren:** skroderade Titie när hon kom upp till skrivpulpeten med två koppar espresso.

**Titie:** ”Får jag störa? Jag hör på dina tangenter att du har fått upp farten. Men stanna nu, vila och njut av din älsklings druva.”



**Jean Greco:** ”Visst, älskling. Men vänta lite, kommer snart blir det punkt.”

**Berättaren:** Och sedan återstår viljan att fånga det politiska initiativet.

**Jean Greco:** ”Så där”,

**Berättaren:** ropade Jean på sitt glada spontana bondska vis.

**Jean Greco:** ”Nu är jag klar, du ska få höra detta stycke snart, min sockertopp.”

**Titie:** ”Ha ha, är det mig du menar? Garnerat med glasyr, eller.”

**Jean Greco:** ”Får jag ge dig en kyss nu, Titie? Så ska det bli gott med lite espresso. Får jag en cigarr till?”

**Titie:** ”Kom här så får du en god sak”,

**Berättaren:** svarade Titie lite förföriskt och lösgjorde sig från koppar och satte sig i hans knä, smekandes hans skjortbröst, kinder och kalufs.

**Berättaren:** En djup och innerlig älsklingskyss. Jean blev åter så betagande lycklig och tackade sin gud, sin kärleksgud.

**Jean Greco:** ”Tack, min älskade Titie.”

**Titie:** ”Lite senare, ska du få din cigarr, tillsammans med en trestjärnig konjak, nere på vår favoritbar. Men först ska du jobba dig igenom det där dramat som du har börjat med, det blir bäst så.

**Berättaren:** De vänslas en stund. Sedan sätter Jean Greco tänderna i sitt arbete med Boulevardteatern, som en hungrig och randig Bengalisk tiger. Han hör inte längre hennes sång, från bokbutikens golv.

**Presentatören:** Radioteatern Boulevardteatern i Paris, ger nu

## Avsnitt SJU

### Roller

Presentatör: Kate Roxenhall

Berättare: Henrik Tibblin

Jean Greco: Mas Jenkert

Madame Stanisiova:

Titie: Kate Roxenhall

Jean Ziap:

Journalisten (kvinnlig):

Louis Fagot: Bengt Björklund

## SCEN ETT

Sceneri: Skrivpulpeten, boklådan Shakespeare & Co

**Jean Ziap:** Jean, min gode vän. Jag kommer snart till Paris. Har en del saker att avsluta. Du kommer troligen inte behövas som bulvan längre. Villkoren är osäkra och total sekretess gäller. Du får inte yppa för någon att jag är på väg till Paris. Utvecklingen har nu gjort att jag nu är mycket förankrad i Catalonia, norr om Barcelona. Uppgifter som förpliktar, men inte politiska direkt. Konfrontationen med AVANTI kan bli besvärlig, vilket innebär att du är den ende som fått kännedom om min ankomst, och jag anger inte tydligare än så här, så du slipper avslöja saken om du skulle bli pressad och utmanad. Lämna de övriga konvolut till AVANTI, 3 till antalet. Bästa hälsningar Jean Ziap

**Berättaren:** Med detta enkla budskap som han hade fått blev bara Jean Greco än mer förvirrad. Jean Ziap kommer alltså till Paris snart, men när han kommer det framgår inte. Och så skall han avsluta någonting. Men, tänkte Jean, allt var ju redan avslutat i samband med den där sista måltiden på brasseriet.

Och så var han väl förankrad på orten dit han hade rest och där tänkte han tydligen stanna, eller hur var det med det?

(Tystnad 10 sekunder)

## **Presentatören:** SCEN TVÅ

Sceneri: Boulevardteatern, Premiär

**Berättaren:** Premiär för Cabaret Burlesque ikväll.

Tystnad 5 sekunder

**Berättaren:** Jan Greco hade sin vana trogen satt sig i den lilla logen till höger om parketten. Här kunde han obehindrat följa föreställningen. Han hade med sig sina skrivdon och sin instamatic. Gräddan hade kommit, han skymtade teaterchefens resliga skepnad, men hade inte möjlighet att gratulera. Det var för mycket nerver i gungning. Louis Fagot hade med skärpa sagt att detta var den sista möjligheten att rädda teatern och behålla hela ensemblen hela säsongen. Det var bara vid ett tillfälle som han hade samlat samtliga i ensemblen, så ännu var inga rykten i gungning.

**Berättaren:** På första raden på parketten i mitten satt Madame Stanisova, som var ägaren och programchefen. Hon var också den faktor som hade gjort att finanserna var något mera säkrade.

Det var också hon som Jean hade träffat på AVANTI för tre dagar sedan. Och det var hon som hade känt igen honom när han i sitt bulvanuppdrag vittjade postlådan på brasseriet. Vad visste hon?

**Berättaren:** Ikväll är det alltså premiär och stor föreställning. Nu skall teatern visa hela Paris att det finns en framtid. En framtid för den stolta teatern på boulevarden. Fullt hus är bokad under tre kvällar i premiärveckan. Det finns en chans, även om den är liten, för Louis Fagot att visa teaterstyrelsen att det går att undvika uppsägningar ur ensemblen. Men än är det inte säkert, om 28 dagar måste Louis kunna visa resultat som får styrelsen att avvakta. Än finns det hopp.

**Berättaren:** Tystnaden, så hördes de svaga trumvirvlarna som taktfast ökar i styrka. De två trumslagarpojkarna i rödvitt livré, kommer fram längs sidorna och kliver ut på scenen, följs av 10 cancanflickor, och nu började även trumpeterna, pianot och mera av trummor att ljuda. Trumslagarpojkarna hade fått upp tempot och så efter en väldig virvel hade de tystnat. Nu börjar en virvlande cancandans där kjolarna fladdrade och ben sparkades.

**Berättaren:** Madame Stanisova kliver så upp från sin plats, och stiger ut upp på scenen framför cancanflickorna.

**Madame Stanisova:** ”Mina damer och herrar, *madames et Messiers*, välkomna till Cabaret Burlesque!”

**Berättaren:** Rungande applåder dränkte hennes inledning.

**Madame Stanisova:**

*”Ikväll skall ni få njuta av en internationell färgsprakande show! Vågat, javisst! Humor i burklesk! En cabaret, javisst! Satir, naturligtvis!*

*Allt är här möjligt, bien venu pour le Salon!”*

**Berättaren:** Hon tystnade och ridån gick upp och föreställningen satte igång med glada toner. En stor föreställning visades till allas jubel.

\*

**Jean Greco:** ”Cabaret avec Burlesque. En föreställning som var fylld av sång, humor, ironi och glamour. Här fanns fullt av plymer, fladdrande kjolar i can-can och massor av strass där de kritvita leendens äkthet i ena ögonblicket förtrollar, för att i nästa avslöja verkligheten bakom förföriska blickar och falska ögonfransar.”

Tystnad 10 sekunder

**Berättaren:** Med dessa ord fångade Jean Greco stämningen i

texten när han sent om kvällen satte i sin skrivtaburett en trappa upp i boklådan, efter föreställningen. Han skulle snart skynda hem till sin väntande älskling, till Titie på Rue du Bac. Han ville först fånga denna omedelbara stämning efter föreställningen.

**Berättaren:** Det hade varit vågat, fräckt, med höga barmar i kråsat dekolletage, med fladdrande underkjolar, plymer och patrask. Och han vågade faktiskt skriva att det hade varit en bejublade succé, denna premiär.

Tystnad 10 sekunder

\*

**Presentatören:** SCEN TVÅ

Sceneri: Runt om i Quartier Latin

**Berättaren:** Jean Greco hade nu fått ett meddelande om när Jean Ziap skulle anlända. Han hade för övrigt redan kommit till Paris men de hade inte träffats ännu. Av det brev, som Jean Ziap själv hade lämnat till Brasseri la Palette, som Jean Greco nu höll i handen, framgick det att han nu skulle utföra sina saker i hemlighet men att han därefter mycket gärna skulle träffa Jean Greco.

**Berättaren:** Nu kom han gående från sin bostad; han gick i rask

takt ner längs Rue du Bac. Sedan korsade boulevard Saint Germain och in lite bakom *Saint-Germain-des-Prés*' helgedom som låg där så grå med en sorgens slöja över sig. Det var en kyrkbyggnad som han aldrig hade varit inne i och som inte heller lockade till några besök. Han skyndade hastigt förbi och befann sig snart på lilla korta Rue Jacob som han vek av på in till höger. Här blev tempot plötsligt lugnare. Här låg små pittoreska butiker, små caféer och några högresta akademiker som sträckte upp sig som strama portaler. Jean gick över Rue Bonaparte som till vänster ledde ner till Seine i till det kvarter där Boulevardteatern hade sitt kvarter.

**Berättaren:** Han ville inte komma för tidigt och inte heller så ville han att kamraten skulle få sitta och vänta. Nå, det var bara några meter kvar så sa han sig själv, när han plötsligt såg Titie sitta på ett café tvärs över gatan. Hon hade genast sett honom och vinkade frenetiskt till honom.

**Titie:** "Jean, Jean se hit för böveln", ropade Titie där hon satt med två väninnor och drack varsin espresso.

**Titie:** "Här, hej, hallå!"

**Berättaren:** Jean märkte plötsligt att han nu var igenkänd. Nu fick han spela sina kort rätt.



**Jean Greco:** ”Men se på tusan, där sitter du ju och fikar, min älskling.”

**Berättaren:** Han vände tillbaka till caféet där hon satt. Han hade faktiskt tyckt sig känna igen henne när han skyndade förbi på väg till sitt möte, för en sekund sedan. Han klev så fram till sin dam och kysste henne på kind på kind och så lätt på hennes rödmålade mun, medan hennes väninnor fick mer symboliska kindkyssar, som bara snuddade deras kinder.

**Jean Greco:** ”Bonjour mademoiselle, je m’apelle Jean Greco.”

**Brigitte:** ”Bonjour monsieur, Brigitte ici.”

**Berättaren:** Samma procedur upprepades med den andra väninnan som hette Sylvie.

**Jean Greco:** ”Tyvärr, jag hinner inte stanna här, måste rusa. Jag har nu ett viktigt möte om sju minuter. Vi ses ikväll älskling”,

**Berättaren:** sade han till Titie, och damerna fick finna sig i att bara se hans ryggstavla försvinna bort till Rue de Seine.

**Titie:** ”Jaha, det var detta sällskapet det, sabla karlar”,

**Berättaren:** hörde han Titie slunga ut till hans bortjagande skepnad.

**Berättaren:** Han svängde om och vinkade hjärtligt och ropade till svar:

**Jean Greco:** ”*Je t’aime, ma cherie.*”

**Berättaren:** Nu var han framme på Rue de Seine, gick ner till vänster och efter femtio meter var han framme på brasseriet.

**Berättaren:** Han såg honom på lång väg, och han såg alldeles eländig ut, med förstörda kläder, med uppriven skjorta och med skrämmande blodfläckar. Ansiktet var sönderslaget med blåtitor, med toviggt hår och med långa skärsår på kinderna. Och han satt bara där apatiskt och tittade rakt framför sig. Det var hans vän Jean Ziap som satt där på terrassen.

**Jean Gerco:** ”Men Jean, vad är det som har hänt?”

**Jean Ziap:** ”Jag lämnar Paris för gott. Det finns ingen återvändo och jag är ett jagat villebråd.”

**Berättaren:** Jean Greco slog sig ner vid bordet. Han vinkade undan servitören, men ropade strax tillbaka honom igen.

**Jean Greco:** ”Förlåt, jag ändrade mig. Ett flaska vitt vin, lagom kallt, och två glas. Och vill ni ställa upp en skärm här också”, sade Jean och pekade gestikulerande runt bordet.

**Kyparen:** ”Skall ske, monsieur.”

**Berättaren:** Jean Greco var nu en igenkänd stamgäst och serveringen skedde raskt, och den skymmande skärmen placerades vid deras bord.

**Berättaren:** De fick sitt vin, och kamraterna enades i en tyst skål. Därefter försökte Jean Greco tränga igenom marorna som omslöt hans misshandlade vän.

**Jean Greco:** ”Jean, välkommen till Paris. Det är många frågor som nu bubblar upp som jag vill ha svar på. Men de får vänta nu. Först, har du någonstans att bo?”

**Jean Ziap:** ”Mjja, jag vet inte. Det här är ju ingen snygg entré,

för böveln. Alls ingen snygg entré. Men, vad fan ska jag göra. Jag var tvungen att söka upp honom och tala om att jag var färdig som kontakt. Och han slog mig sönder och samman. Han hade två hejdukar med sig, och det var svart i Parisnatten. Jag anlände i full rustning, i en svart snabb MG som hade tagit mig från Barcelona. Klockan var elva i går kväll när jag kom fram till mina kvarter här.” Han pekade runt omkring.

**Berättaren:** Tystnad och det vita svala vinet dracks i stora klunkar. Han viftade undan kamratens kommentarer.

**Jean Ziap:** ”Här, jag ställde bilen här på gatan, och gick för att väcka huset AVANTI. Men det skulle jag aldrig ha gjort. Jag hade ju inte svarat på hans krav, eller på hans tvingande besked, så jag visste att jag låg pyrt till. Jag hade faktiskt gett blanka faan i den sprätten. Detta visste han och han bankade på mig så fort jag hade kommit sex meter från min lånade bil, som dom gick på med släggor och spett. De stod och väntade bara, där borta vid sitt färförnämna förlag AVANTI. Se bara, så jag ser ut, det ska faan veta vad som händer nu.”

**Berättaren:** Glaset tömdes igen och han fick eld på en sticka och tände en filterlös Gauloise.

**Jean Ziap:** ”Jag tappade inte medvetandet någon gång och jag såg hur dom metodiskt slet upp skinnklädseln i bilen och hur

dom mulade in knytnävarna i mina ögon. En av dem hade också stilett. Han rispade mig i hela ansiktet. Jag hade inte en chans.”

**Berättaren:** Ny paus för mera drickande av det svala vinet.

**Jean Greco:** ”Men Jean, varför dödade dom dig nästan, bara för att du kommer tillbaka igen?”

**Jean Ziap:** ”Enkelt, mycket enkelt. Jag har under flera år varit hans redskap och som sådan måste man passa sig och inte sticka upp. Min resa till Spanien berodde ju på att jag har hittat en möjlighet att fly och bli fri från hans klor. Du vet, jag är född ryss, och jag hade flytt mina plikter. Jag levde här på nåder och har så gjort i många år. Och han Boris var en person som såg till att hemliga ryska polisen inte grep mig för statsfientliga saker och blev skickad till Sibirien.”

**Jean Greco:** ”Så, det är därför du håller dig undan. För övrigt så har jag talat med Boris brorsa som är den som egentligen driver förlaget för ett kulturellt utbyte mellan länderna Ryssland och Frankrike. Och han har skvallrat att Boris är en före detting och att han inte har något inflytande kvar, det finns ingen sovjet som lyssnar på honom längre. Han är passé.”

**Jean Ziap:** ”Ja ja, jag vet och jag vet också att hans nävar

fortfarande har kraft och han lät mig dansa för nävar och slag i natt. Jag kunde vara död nu. Så, jag vet. Men nu, nu gömmer jag mig här i en vecka, medan bilen lagas. Och sedan kör jag ner till Aranys de Mar, nere i Katalonien.”

**Jean Greco:** ”Och till dess, har du någonstans att bo?”

**Jean Ziap:** ”Jag vet ett bra hotell, Hôtel Nevers, Rue du Bac, bredvid våningen som du övertog, vet du. Det är faktiskt min gamla lya som du bor i nu. Jag lovar, jag skall inte ta tillbaka den även om det i kontraktet står skrivet så. Påminn mig så ändrar vi den detaljen. Jag har redan bokat en vecka på Hôtel Nevers. Det gjorde jag nere från Spanien, innan jag reste hit. Jag tänkte att det skulle vara trevligt att besöka gamla jaktmarker igen. Och känna på klimatet här i den franska huvudstaden. Bo här en vecka och turista en smula. Jag har sett i pressen att det ska bli rysk cabaret på en teater här i Paris. Men så sker detta, vilket gör att jag har räddat min situation faktiskt. För inte skulle jag blivit insläppt på något hotell om jag ser ut som jag gör. Se bara, trasor och lump.”

**Berättaren:** Nu fäste Jean Ziap blicken på Jean Greco för första gången.

**Jean Ziap:** ”För böveln, vilket gott vin du bjuder på. Ropa in en flaska till. Det lindrar mina smärtor och sår, min ångest och

mina möjligheter ser ljusare ut. Jean, faan vad roligt att se dig. Hur är det med dig, din gamla skojarare?”

**Jean Greco:** ”Ha, det ska du veta att jag har lyckats med min etablering här i sköna Paris.”

**Jean Ziap:** ”Det var som faan. Berätta nu, din gamla rövare.”

**Jean Greco:** ”Först och främst så är jag ingen rövare. Jag har visserligen gjort mina tavlor här i kvarteren, men sedan jag återvände från Provence, har allt gått mig i händerna. Jag skriver, jag har ett sammanhang och jag har en vacker *femme d’amour, une parisienne*.”

**Jean Ziap:** ”Så han säger, för böveln. Skål på dig, din skojarare, eller kallar ni er författare numera, baha!”

**Jean Greco:** ”Nej inte alls, men jag är ingen rövare, och har aldrig varit. Nå Jean, har du fått någon mat?”

**Jean Ziap:** ”Köp du så betalar jag. Jag vill ha en Pizza quattro stagioni, om detta formidabla brasseri håller sig med sådant. Välj sedan som du vill, jag betalar.”

**Berättaren:** Jean Greco fick lov att bli lite av en vårdare nu när pizzorna serverades. Han skar tårtbitar av pizzan och lät den skadade Jean Ziap äta upp maten med händerna.

**Berättaren:** Tack vare skärmen så slapp de närgångna blickar från omgivningen. Det var alldeles säkert att någon av hans bekanta från teatern var här ikväll. Men det kom som sagt inte fram någon nyfiken och ställde besvärande frågor.

(Tystnad 10 sekunder)

**Jean Ziap:** ”Gott, tack nu får det vara bra”,

**Berättaren:** sade så Jean Ziap med mera kraft i rösten.

**Jean Greco:** ”Okay, det är lugnt. Jag skall inte äta mer heller. En konjak kan vi behöva, eller hur kompis?”

**Jean Ziap:** ”Gärna, beställ du, jag sitter kvar”, sade den skadade Jean med ett flin.

**Jean Greco:** ”Okay, ingen fara”,

**Berättaren:** svarade Jean Greco och förstod att han måste



fungera som kypare också. Han flyttade undan tallrikarna till ett ledigt bord och gick till baren.

**Berättaren:** Han sköt för skärmen igen så att den skadade slapp nyfikna blickar och lämnade terrassen. Mycket riktigt, där stod bekanta också som han misstänkt.

(Tystnad 5 sekunder)

**Berättaren:** Det var fortfarande i succéns premiärstämning på brasseriet, som också Louis Fagot befann sig. Det var den tredje kvällen ikväll med fulla hus på teatern. Han stod nu vid baren och drack ett glas. Vid hans sida, på den höga barstolen satt Madame Stanisova och höll hov. Den berömda hatten satt på käckt på svaj och lockarna på plats, med näsan pudrad och rouge med röda läppar. Hon var bejublade. Bara bra press, eller nigen press alls från drakarna, rikstidningarna som var vikta för traditionell teater och inget mer.

**Berättaren:** Jean Greco fick så ögonkontakt med Louis Fagot.

**Jean Greco:** ”Men, se där. Vem är det jag ser?”

**Berättaren:** Teaterchefen utbrast på sitt vanliga teatermanér.

Han skrattade till och omfamnade sin teaterskribent.

**Louis Fagot:** "Bonjour, monsieur Greco."

**Berättaren:** Teaterchefen studerade nu den nervöst burduse skribenten, Jean Greco.

**Louis Fagot:** "Men, hur är det fatt?"

**Berättaren:** Nu märkte också Madame Stanisova att det var något som hände på brasseriet. Hon vände nobelt på sitt huvud och såg vem teaterchefen hade sagt något till.

**Madame Stanisova:** "Vad händer nu, monsieur? Jag ser ingenting."

**Berättaren:** Madame visade nu att hon var märkbart berusad.

**Berättaren:** Teaterchefen hade inte möjlighet att fördjupa kontakten med Jean, även om han märkte att det inte stod rätt till för Jean Greco.

**Louis Fagot:** "Ingenting madame. Det var bara en bekant, vill ni ha något mer innan vi går?"

**Madame Stanisova:** ”Men vänta, honom känner jag faktiskt. Det är den där kanaljen som springer till AVANTI allt emellanåt. Ni vet, den där kulturattachén.”

**Louis Fagot:** ”Ingen aning”,

**Berättaren:** svarade Louis Fagot besvärat. Nu var han tvungen att ha all uppmärksamhet på den druckna ryskan. Han vände ryggen till Jean och pallade upp madame på stolen igen. Det gjorde det lättare för Jean att utföra sin beställning.

**Berättaren:** Samtidigt som Jean Greco försökte göra sig osynlig i baren, hände det saker nere på terrassen.

**Berättaren:** Jean Ziap satt och försökte komma fram till vad han måste göra, när han såg en hand gripa tag i skärmen. Ett okänt ansikte tittade fram.

**Journalisten:** ”Bonjour, vem har vi här då”, ställdes frågan som om det var ett skämt.

**Jean Ziap:** ”Vad, nej, inget speciellt, låt mig vara.”

**Journalisten:** "Vad? Är ni så skygg eller vad är det? Jag kommer från Match Paris."

**Jean Ziap:** "Men, kära dam, ser ni inte hur jag ser ut. Jag vill inte bli störd. Har ni svårt för att fatta?"

**Journalisten:** "Ursäkta monsieur, det var inte meningen. Men detta är i allmänintresse för vi gör denna artikel."

**Jean Ziap:** "Tack, men min kompanjon som kommer strax har bättre möjlighet att bli intervjuad av er. Så, iväg nu."

**Berättaren:** Pressen ville inte vända hem tomhänta till redaktionen, det visste han.

**Berättaren:** Journalisten drog sig till slut undan, och fotografen fyllde luckan vid skärmen. Fem snabba kort tog han, och Jean Ziap visste att han nu skulle bli igenkänd, även om han hade varit borta från Paris under flera månader. Han skulle bli igenkänd och polisen skulle se bilderna. Han visste inte om han fortfarande var ett aktuellt fall eller om det var nedlagt.

**Jean Greco:** "Vad är detta för ett väsen",

**Berättaren:** frågade Jean Greco när han hade återvänt med konjaken.

**Journalisten:** ”Från Match Paris, Monsieur. Jag heter Claudette Brillot. Er kollega hänvisade till er. Vi skriver om *jour de festival*. Får vi ställa några frågor?”

**Berättaren:** Fotografen gick omkring i brasseriet för att fånga stämningen idag, festivalsöndagen.

**Berättaren:** Journalisten pekade på den skadade Jean Ziap och sedan på bulvanen Jean Greco, sedan på skärmen och därefter i en svepande rörelse på typiskt parisvis, *tous les Monde*.

**Journalisten:** ”Varför denna pålagda scen med diskretionen? Ni måste ha det klart för er, kommer man till La Palette så får man räkna med kändisskap.”

**Jean Greco:** ”Så här ligger det till, *madame de journal*; min kollega krockade tidigt i morse, akuten var stängd, klockan var 03:00. Jag lappade ihop honom så gott jag kunde och nu stärker vi oss med gott franskt vin. Det är ingen stor sak. Men vill ni få ett tips, så kan ni gå in till baren, där sitter teaterchefen på Boulevardteatern, som just har satt upp en Cabaret Burlesque. Det har ni väl inte missat. Jag är teaterskribent och ni kan säkert

få mer material av mig, inför kommande säsong.”

**Journalisten:** ”Tack monsieur. Jag var själv där på premiären så jag vet. Och för att vara noggrann så känner jag igen monsieur Jean Ziap också, som var en figur som fanns på varje löpsedel för några år sedan. Hela etablissemanget jagade honom ska ni veta, och han var omöjlig att gripa. Men sedan blev det tyst.”

**Jean Greco:** ”Tack, nu har ni fått bilder och lite tips. Som teaterns skribent vill jag lyfta fram detta om föreställningen. Jag tror dessutom att cabaretens upphovsman sitter därinne också, en Madame Stanisova. Ni kan hälsa från skribenten Jean Greco.”

**Journalisten:** ”Tack, jag lyfter på hatten, monsieur Greco. Och för er kollega blir det bara en treraders och en träffande bild. *Bon soir monsieur.*”

**Presentatören:** Radioteater Boulevardteatern Avsnitt ÅTTA

ROLLER:

Presentatören: Kate Roxenhall

Berättaren: Henrik Tibblin

Jean Greco: Mas Jenkert

Titie: Kate Roxenhall

Teaterdirektör Louis Fagot:

Ricardo:

Scenmästare, Joseph Figora:

José:

Marianne:

**Presentatören:** SCEN ETT

Sceneri: Rue du Bac, 83-bis

**Berättaren:** De åt en sen middag i sin nu mycket ombonade våning. Jean drack det sista ur vinglasen och fångade sin älsklings blick.

**Jean Greco:** "Cherie, vet du vad?"

**Titie:** "Mmm, nej, inte direkt."

**Jean Greco:** "Jag tycker att vi ska gifta oss."

**Titie:** "Vad? Ska du fria till mig, här och nu?"

**Jean Greco:** "Om du vill, min älskling; Titie, vill du gifta dig med mig?"

**Berättaren:** Nu förstod hon att det var på allvar han menade och inget salongsberusat dravel. Han hade också gått ner på knä och höll sig allvarlig.

**Titie:** "Min älskling, min underbara Jean. Ja, jag vill att vi gifter oss."

**Jean Greco:** "Underbart. Vet du, jag har också en plan."

**Titie:** "Jaha, du har också en plan alltså."

**Jean Greco:** "Eller, jag menar. Nej, det får bli en överraskning."

**Titie:** "Vilket då?"

**Jean Greco:** "Bröllopsresan, förstås."

**Titie:** "Jaha Jean, din tok. Men när?"

**Jean Greco:** "Först ska boken bli klar. Sedan ska jag be om ett författararvode av teaterchefen. Så i slutet av april blir det bröllop och en månads resa."

**Titie:** "Men vart?"

**Jean Greco:** "Överraskning, min fina dam."



**Titie:** "Alltså, en månads semester, från 25:e april."

**Jean Greco:** "Ja, något åt det hållet."

**Titie:** "Då säger jag till bossen på firman i morgon, så att han hinner ordna med en vikarie."

**Jean Greco:** "Det låter förnuftigt."

**Titie:** "Du, älskling, vill du servera mig lite vin nu? Är osten från igår uppäten?"

**Jean Greco:** "Vin, här och varsågod. Osten åt jag upp igår, bestämt. Är du sugen på lite mera, i alla fall?"

**Titie:** "Det kan du ge dig på. Nu när jag ska gifta mig och allt, blir man också sugen på mera gott."

**Jean Greco:** "Ja, ja",

**Berättaren:** muttrade Jean och hällde det sista av rödvinet i sitt glas.

**Berättaren:** Han visste att det visst fanns ost kvar, men han ville spela Titie ett litet spratt nu.

**Jean Greco:** "Ska bara kolla om visthusmusen har varit här

med lite ost, käraste”, fortsatte hans sitt spratt.

**Titie:** ”En mus spar ingen ost, det vet till och med jag. Du dillar bara. Men biffen var god och mör. Där lyckades du verkligen. 3 minuter på varje sida och hett stekt. Gott och lagom.”

**Jean Greco:** ”Visst visst, bra kock, det vill jag lova att du har fått. Nu, gäller ostjakten. Vänta lite bara.”

**Berättaren:** Jean skyndade iväg till det lilla köket och hämtade en väl lagrad Camembert och några kex.

**Berättaren:** Han prasslade en stund och så gjorde han ny entré vid bordet, som stod mitt i allrummet, där också skrivpulpet med skrivmaskinen och soffan var belägen.

**Jean Greco:** ”*Sim sala Bim*”

**Berättaren:** Och så svepte han trollkarllikt med handen över brickan med ost, druvor och kex.

**Titie:** ”Så du kan, min älskling. Hur bär du dig åt?”

**Jean Greco:** ”Säg det du. Kom här så ska du få en bit.”

(Tystnad 10 sekunder)

**Presentatör:** ”SCEN TVÅ”

”Sceneri: Brasseri Palette, Rue de Seine”

## Roller

(Berättaren)

(Monsieur Fagot)

(Ricardo)

**Berättaren:** Samtidigt satt Ricardo och Louis Fagot från teatern, och avslutade en flaska gott vin i baren till Brasseri Palette.

**Berättaren:** Monsieur Fagot hade fått siffror av sin revisor, som skulle presenteras för styrelsen i nästa vecka. Som chef för verksamheten fick han alltid gå igenom underlaget till styrelsemötet, före sammanträdet.

**Louis Fagot:** De två senaste föreställningarna; Det ryska gästspelet och Shakespeares En Midsommarnattsdröm hade bägge gett plus i kassan.

**Berättaren:** Och, som Louis hade konstaterat berodde det mycket på att Ricardo numera tillhörde den fasta uppsättningen skådespelare igen. Inte för att Jean Grecos gästspel i premiären av Shakespeares drama, hade förstört något. Men genom att ordinarie huvudrollsinnehavare nu var fri och tillgänglig, var allt så mycket mer stabilt och säkert.

**Berättaren:** Det var därför som de hade slagit sig lösa med ett gott vin efter sista föreställningen.

**Berättaren:** Allt gick nu så mycket lättare, ansåg de bägge.

**Louis Fagot:** ”Nu gäller det att fortsätta succén med ytterligare parader, eller hur, Ricardo.”

**Ricardo:** ”Verkligen. Vad finns på lut, här och nu efter detta?”

**Louis Fagot:** ”Jag har tänkt och tänkt och tänkt om, hela tiden. Det får bli något naket, eller hur? Nej, det tror jag inte. Eller någon operett? Vad tycker du?”

**Ricardo:** ”Musical, bensprattel och can-can. Det är mitt förslag, Monsieur le Chef!”

**Louis Fagot:** ”Men, oj då, du tycker det. Men med vilket innehåll? Handlingen? Dramat?”

**Ricardo:** ”Jo, det får bli...”

**Louis Fagot:** ”Nå, är det något drama bakom bensprattlet ”

**Ricardo:** ”Nej inte nu. Inte än. Jag tror nog att chefen får resonera med någon annan om den saken. Nu har jag blivit lite full och ser bara min can-can mest av egen lust. Kanske inte alls, inte nu.”

**Louis Fagot:** ”Så vi spekulerar. Nej, det är sant. Inget mera dillande om cancansprattel nu. Vi får se. Jag tror jag ska gå hem nu. Jag betalar”,

**Berättaren:** ropade en nöjd Louis Fagot och sträckte upp sin högra hand och vinkade på service.

Tystnad 10 sekunder

\*

**Presentatör:** ”SCEN TRE”

”Sceneri: Hemma hos Jean och Tite”

**Berättaren:** Hemma hos Jean Greco och Titie, var det släkt och deras älskogsakter smakade mera hela tiden. Så underbart att vara två och dela denna känsla.

**Jean Greco:** "God natt min älskling."

**Titie:** "Natti natti."

(Tystnad 10 sekunder)

**Presentatör:** "SCEN FYRA"

Sceneri: Boulevardteater, kontor

**Berättaren:** Ny dag, nya beslut.

(Tystnad 5 sekunder)

**Berättaren:** Scenmästare och teaterregissören Joseph Figora var inte alls överraskad över teaterchefens beslut. Det var ett klassiskt stycke, numera opera. Men ursprunget hade haft talad dialog. Det var också ett franskt stycke. Ursprungligen visad på Opéra-Comique i Paris år 1885.

**Joseph Figora:** "Det måste verkligen spraka om nästa premiär, för att det ska bli en ny succé, en tredje på raken, under samma säsong. Slå det, den som kan."

**Louis Fagot:** "Bravo, jubelropen skalla, en fanfar"

(Tystnad 10 sekunder)

**Presentatör:** "Scen 5"

"Scenarie: samma scenarie. Möte om en ny uppsättning av teaterföreställning"

**Berättaren:** Carmen

(Tystnad 5 sekunder)

**Berättaren:** Operan Carmen utspelar sig i Sevilla på 1820-talet. Titelrollen, Carmen är en moraliskt tvivelaktig zigenerska som arbetar på en cigarrfabrik. Hon bedårar männen genom sin skönhet och sitt utmanade sätt. Tjurfäktaren Escamillo och sergeanten Don José blir båda förälskade i henne och drabbas av svartsjuka, vilket får ödesdiga konsekvenser för Carmen.

**Berättaren:** Övriga tvivelaktiga figurer i dramat är både soldater, smugglare, gatpojkar och småtjuvar och dessutom ett antal förföriska horor.

**Louis Fagot:** ”Nu, till ordningen. Vem gör Carmen? Vem är tjurfäktaren Escamillo? Och vem i sinnevärlden gör den dramatiska Don José?”

**Berättaren:** Louis Fagot tittade sig omkring. Nu var det bara han och scenmästaren som var samlade. De skulle lägga upp nästa stycke och presentera detta under morgondagens förberedande möte.

**Louis Fagot:** ”Nu gäller det fördelning av roller”

Tystnad 5 sekunder

**Joseph Figora:** ”Jag förstår. Dessa är spellediga:

**Joseph Figaro:** *Barbara* spelar på mitt förslag bondflickan Micaela, som blir förälskad i tjurfäktaren Escamillo

*Leopold* – gör en av smugglarna

*Marianne* – får göra Carmen

*Fredrique* – gör löjtnanten Andres

*Ludvig* – baryton, spelar tjurfäktaren Escamillo

*Cathrine* – gör invånare i Sevilla

*Ricardo* – Don José, sergeant

*Fioleija* – söt, lång dam, ofta i tyska flätor, lång och lätt byst. Vill ha rejäla roller.”

(Tystnad 5 sekunder)

**Berättaren:** Scenmästare och regissören Joseph Figora slog stolt ihop sina händer när han var klar.

**Joseph Figora:** ”Vad sägs om den uppsättningen?”

**Louis Fagot:** ”Inte illa, det vill jag lova. Inte alls illa. Vill du ge mig de fyra ledande rollerna.”



**Joseph Figora:** ”Ett ögonblick.”

**Berättaren:** Joseph bläddrade i sina papper och valde ut fyra av aktörerna.

**Joseph Figora:** ”Först Carmen, spelas av Marianne. Som förför och behagar. Sedan Don José, som först blir förälskad i henne. Som sedan mördar henne i blint raseri.”

**Louis Fagot:** ”Ja, det var två. Vad jag kommer ihåg så är det fyra ledande roller, eller hur? Två till således.”

**Joseph Figora:** ”Nå, ett ögonblick. Tjurfäktaren Escamillo, som också behagas av Carmen. Men som till slut faller för Micaela, bondflickan.”

**Louis Fagot:** ”Det gör fyra. Vi har Marianne, Ricardo, Barbara och Ludvig.”

**Joseph Figora:** ”Och, de andra?”

**Louis Fagot:** ”Vi väntar med dem. Det är dessa fyra som bär

upp föreställningen. Vi ska kombinera talade och sjungna dialoger. Du vet att ursprungligen, då på 1840-talet fanns både talade och sjungna dialoger.”

**Joseph Figora:** ”Visst, du bestämmer.”

**Louis Fagot:** ”Du ger alltså replikerna till dessa fyra. Det är fyra akter. Vi behöver en hel del statister också för de olika miljöerna: Sevilla, stadsbor, flanerande, militärer, smugglare, horor och slagskämpar, drinkare. Tror också att vi nog får hyra in några till.”

(Tystnad tio sekunder)

**Presentatör:**

”SCEN SEX”

”Sceneri: Hemma hos Jean Greco och Titie”

**Berättaren:** Ny dag för de förälskade; Jean Greco och Titie. Idag var det ingen brådska. Jean, å sin sida skulle besöka teaterdirektören för att få betalt för sitt författarskap. Igår hade

han lämnat manuskriptet till förlaget Shakespeare & Company, för tryckning och färdigställande. Allt klart om tio dagar.

**Berättaren:** Titie skulle nu gå och begära sin ledighet för bröllopsresan.

**Berättaren:** De skildes åt utanför bokhandeln Shakespeare & Co, stället som det så mycket hade kretsat kring under den senaste tiden.

**Berättaren:** Han hade också meddelat Louis Fagot, som skulle vara beredd att betala det begärda arvodet. Därefter skulle han boka biljetter till deras bröllopsresa ner till Castello Rioja i Katalonien, i fyra veckor. De skulle bo billigt hos kamraten Jean Ziap. Ingen rumshyra men med delade mat- och levnadsomkostnader.

Tystnad 10 sekunder

**Presentatör:**

”SCEN 7”

”Sceneri: på Boulevardteatern”

**Berättaren:** Nere på teatern var det stor samling när Jean Greco klev in i vestibulen. Han kunde höra Louis Fagots stämma.

**Louis Fagot:** ”Akt ett. Ett torg i Sevilla på 1820-talet. Fram där till höger finns en dörr till en tobaksfabrik. På baksidan finns en bro och till vänster ligger ett vakthus.

**Berättaren:** En grupp soldater kopplar av på torget och väntar på vaktavlösning. Söta Micaela dyker upp och frågar efter Don José. Soldaten Morales berättar att José inte är i tjänst ännu. Han lockar henne att stanna men hon avböjer.

**Louis Fagot:** Här finns flera av era gestalter samlade i första scenerna, nästan hela ensemblen. Men bara en liten talad dialog. Eftersom det under 1900-talet främst varit operan som har gällt och den talade varianten av Carmen har nästan dött bort, så då blir det något nytt i år. Vi använder de berömda sångerna och vi har kunniga sångare. Men vi har med de talade dialogerna också. Så de kompletterar varandra, de olika varianterna.”

**Berättaren:** Louis Fagot vände sig till scenmästaren som hade lagt fram de olika replikerna i första akten för de fyra huvudgestalterna. När chefen såg att allt var klart, så vände han sig till ensemblen igen.

**Louis Fagot:** ”Vill Marianne, Ricardo, Barbara och Ludvig komma fram till scenkanten.”

**Berättaren:** Samtidigt kom Jean Greco fram till scenen vid den andra sidan av ridån.

**Jean Greco:** "Ursäkta, har ni tid", ropade han tyst till Louis Fagot.

**Berättaren:** Teaterdirektören vände sig besvärat mot honom. Ropade högt:

**Louis Fagot:** "Vad?"

**Jean Greco:** "Jag tänkte be om mitt arvode..."

**Louis Fagot:** "Stopp, inte nu. Vi är mitt i nästa föreställnings generalplan."

**Berättaren:** Han hade alldeles glömt att de hade avtalat tid och arvodets reglering.

**Louis Fagot:** "Men, vänta. Gå upp till kontoret och berätta ditt ärende, så får du dina pengar. Du kan söka upp mig ikväll på Palette, så kan vi språka lite. Men, inte nu, monsieur Greco."

**Jean Greco:** Ska ske, monsieur Fagot.

**Berättaren:** Lite moloken lämnade Jean Greco det ivriga teatersällskapet och smet iväg till kontoret.

(Tystnad 5 sekunder)

\*

**Berättaren:** När det åter blev stilla och full koncentration på scenen, fortsatte så Louis Fagot att presentera första akten.

**Louis Fagot:** ”Vi fortsätter alltså i första aktens scenerier:

**Louis Fagot:** José dyker upp och ska avlösa vakten. Nu finns ett gäng gatpojkar som hånar honom skämtsamt.

(Tystnad 3 sekunder)

**Louis Fagot:** Nu ringer en fabriksklocka och här dyker fabriksflickorna upp och skämtar med de unga männen på torget. Nu gör Carmen sin entré, hon är ju också fabriksflicka. Förföriskt sjunger hon sin provocerande ballad om den vilda kärlekens natur. Männen blir som vilda och ber henne utse sin älskare. När hon fortsätter att retas nästan spricker spänningen på platsen. Hon flirtar än hit och än dit. Men så, så kastar hon sin blomma äntligen till José, som hela tiden har struntat i

hennes fräckhet.

(Tystnad 3 sekunder)

**Louis Fagot:** Det blir bråk på torget och Carmen drar kniv och fäller ut ett hot mot en annan kvinna i rivalens strid. Hon ställs till svars, men svarar bara trotsigt och hånfullt. Nu sjunger hon:

**Marianne:** *"tra la, coupe-moi, brule-moi, je ne te dirai rien."*

**Berättaren:** Teaterchefen fångar spänningen i föreställningen och lockar sin ensemble.

**Louis Fagot:** "Nu ska vi utmana, nu ska vi våga, kära ensemble"

**Berättaren:** Alla förstår att alla behövs. Det måste till och med rekryteras flera. Naturligtvis är sången den bärande formen i uttrycket och gestaltningen. Men, när det inte ska vara ren opera, så får inget vara heligt.

**Berättaren:** Det måste bli talad dialog också. Men musiken behålls för de stora arierna. Allt anpassas.

**Berättaren:** Nu är det allvar och den envisa ensemblen fördelar ansvar och följer ledningens direktiv. Repliker spikas och sånger sjungs.

**Berättaren:** Så levande och så underbart, alla jobbar och svettas. Glada och lyckliga i sitt stora skapande, av den här nya föreställningen med Carmen.

**Berättaren:** Kostym börjar efter lunchpausen att beställa klänningar och uniformer. Om tre dagar ska första kostymrepetitionen hållas.

**Berättaren:** Marianne, som ska göra Carmen, får allt det utrymme som krävs för en teaterdiva av klass. Några samtal och så är hennes klänningar, både från fabriksgolvet, torget och salongerna utsedda och beställda.

**Berättaren:** Toreadorsången, av tjurfäktaren Escamillo, utspelas på värdshuset i akt två. Han är ju också förälskad i Carmen.

**Berättaren:** Därefter kommer José tillbaka och säger att han måste återgå till sina plikter som sergeant. Carmen kräver att



han visar sin kärlek genom att följa henne istället.

**Berättaren:** Förvecklingarna fortsätter, nu bland smugglare och uppe i bergen.

**Berättaren:** För att i akt 4 åter vara på torget i Sevilla. Alla väntar på att tjurfäktaren ska komma som en hjälte. Nu visar sig Carmen och Escamillo tillsammans.

**Berättaren:** Carmen har valt tjurfäktaren som älskare. Något som krossar José som med berått mod hugger kniven i Carmen. Allt medan Escamillo hyllas inne på arenan, som den hjälte han blivit, och som Carmens utvalde, fram till nu.

**Berättaren:** José bekänner i den sista scenen och knäböjer framför den döda Carmen som han ju älskar och smärtsamt besjunger:

**José:** *"Ah Carmen, ma Carmen j'adorée!!"*

**Louis Fagot:** "Bra mina vänner nu har vi det. Och vi måste också ha med följande sånger i akterna. Förta akten bärs upp av Dragonkören, gatpojkarernas kör och av cigarrarbeterskornas kör."

**Louis Fagot:** Andra akten i Carmen, har Zigenarvisan och

Blomsterarian.

**Louis Fagot:** Akt tre fylls av toner med Spåvisan och Micaela's aria, som är *Så ensam är ingen på jorden*.

**Louis Fagot:** Och slutligen i akt fyra, José sjunger:

**José (sjungande):** "Ni kan fångsla mig nu, det är jag som dödat Carmen! Ah, min Carmen. Ah, min älskade Carmen."

(Tystnad 10 sekunder)

**Berättaren:** Alla blir lyckliga av att få vara med i den här klassiska föreställningen. Denna älskade och klassiska föreställning som under etthundrafemtio år har funnits i operavärlden. Först förfasad av Parispubliken, och som blev kallad billig, fräck, rå och burdus. Blott ett spektakel!

**Berättaren:** Då, på 1840-talet var det ovanligt att gestalta vanligt folk, vanliga zigenare, smugglare, horor och gatpojkar. Då, när det bara spelades för hov och för förnäm publik.

**Berättaren:** Allt är nytt, nu när det är patrasket som göra livet verkligt, med sin burlesk, sin råa humor och sitt stora skratt.

Tystnad 10 sekunder

**Berättaren:** ”Ärade publik. Nu ska vi låta ridån falla. Nu har vi på Boulevardteatern, nått fram till slutet av detta drama. Och, vi klarades undan bilan. Ingen konkurs. Det blev stor succé, denna säsong, med fulla hus och strålande resultat. Och vi fyller också salongerna än idag i detta kulturens Paris.”

**Berättaren:** Tack för allt, hälsar vår fina ensemble.